

SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2001

21.21

ISBN 951-714-217-X
Helsinki 2002

SAK:n toimintakertomus vuodelta 2001

Toimintaympäristö	3
Taloudelliset lähtökohdat	3
Yhteiskunnalliset ja työmarkkinalähtökohdat	3
Hallintoelinten kokoukset	
Edustajakokous	
Valtuusto	
Valtuuston koulutus	
Hallitus	
Edunvalvonnan painopisteet	
Sopimuspolitiikka	
Yhteiskuntavaikuttaminen	8
Euroopan unionin laajentuminen	8
Työllisyyden parantaminen	9
Valtion talousarvioon vaikuttaminen	9
Veropolitiikka	10
Suomen työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelma	10
Aktiivinen työvoimapolitiikka ja syrjäytymisen ehkäisy	10
Aikuiskoulutuksen kehittäminen	11
Työpaikkakoulutuksen kehittäminen	12
Elinkeinopolitiikkaan vaikuttaminen	12
Tietoyhteiskunnan kehittäminen	12
Aluepoliittiset toimet	13
Syrjinnän vastaiset toimet	13
Sosiaalisen turvallisuuden edistäminen	13
Hyvinvointiyhteiskunta	13
Eläketurvan kehittäminen	13
Työttömien oikeus toimeentuloon ja koulutukseen	14
Työttömyysturvan valvonnan ja hallinnon kehittäminen	15
Toimeentuloturvan muutoksenhaku	15
Tapaturmavakuutus	15
Sosiaali- ja terveystalvelut	16
Laadukas ja tasa-arvoinen työelämä	16
Työaikapoliittika	16
Työntekijöiden aseman parantaminen	16
Oikeudenmukainen palkkaus	17
Pätkätyöläisten aseman parantaminen	18
Työsuojelun tason parantaminen	19
Työyhteisöjen kehittäminen	20
Työssä jaksaminen ja kuntoutus	20
Ikääntyvät työntekijät	21
Työn ja perhe-elämän yhdistäminen	21
Vuorotteluvapaa	21

Ay-oikeudet ja sopimusjärjestelmän ylläpito	22
Neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän kehittäminen	22
Yleissitovuuden vahvistaminen	22
Ulkomaisten työntekijöiden työehdot	22
Yleissopimuksien asema	22
Vuokratyön vähimmäisehdot ja testointi	23
Luottamushenkilöiden aseman parantaminen	23
Paikallisen sopimisen kehittäminen	23
Kansainvälinen edunvalvonta	24
SAKn edustajakokous	24
Eurooppalainen edunvalvonta	24
Pohjoismainen yhteistyö	25
Lähiälueyhteistyö ja hanketoiminta	25
Globaalistuminen ja työelämän perusoikeudet	26
Kansainvälinen tiedotus	28
Vahva SAK	29
Järjestötoiminta	29
Liikkeessä -kampanja	29
Alue- ja paikallistoiminnan kehittäminen	29
Aluehallinto ja EU-ohjelmat	30
Nuorten järjestäytymisen edistäminen	30
Ruotsinkielisen jäsenistön palveluiden kehittäminen	31
Kansainvälinen järjestöyhteistyö	32
Ay-koulutuksen kehittäminen	32
Koulu-yhteistyö	34
Jäsenmikrohanke	35
Tietosuoja järjestötoiminnassa	35
SAKn kulttuurirahasto	35
Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunta	35
Jäsentulokimukset	35
Viestinnän kehittäminen	36
Lehdet	40
Tietopalvelu	42
Toimisto- ja sisäiset palvelut	42
Tietohallinto	44
SAKn henkilöstö	44
Henkilöstöhallinto	49
Henkilöstötilinpäätöksen tunnuslukotaulukko	52
Tilinpäätös	53
Jäsenyydet ja osakkuudet	71
Hallintoelimet	72
- Valtuusto	79
- Hallitus	79
Johtoryhmä	80
- Työvaliokunta	81
Muut valiokunnat	81
Toimialaneuvottelukunnat	81
Jäsenmäärät	82
Lausunnot	83

Toimintaympäristö

Taloudelliset lähtökohdat

Seitsemän vuotta nopeana jatkunut talouskasvu katkesi vuoden 2001 alussa. Maailmantalouden heikkeneminen vei Suomen talouden jyrkkään laskusuhdanteeseen ja odottamattomaan, talousennustajatkkin yllättäneeseen taantumaan. Kansantalouden kokonaistuotanto lisääntyi vuonna 2001 ennakkotilastojen mukaan vain 0,7 prosenttia, kun talous oli kasvanut useiden vuosien ajan noin viiden prosentin vauhtia.

Laskusuhdanne ja taantuma oli miltei pelkästään viennin supistumisen seurausta. Vuoden alkupuoliskolla tuotanto supistui viennin vetämänä varsin voimakkaasti erityisesti sähkötekniisessä teollisuudessa ja metsäteollisuudessa. Koko vuoden 2001 vaatimaton kasvu perustui kysynnän puolella yksityiseen kulutukseen ja tuotannon puolella palvelujen lisääntymiseen.

Työpaikkojen ja työllisten määrä lisääntyi myös vuonna 2001, vaikka tuotannon kasvu miltei pysähtyi. Työpaikkojen kokonaismäärä lisääntyi edellisestä vuodesta 32 000:lla. Työllisyyttä tuki kotimaisen kysynnän ja työvaltaisen palvelutuotannon kasvu sekä se, että kannattavuuden heikentyminen ei johtanut laajoihin työvoiman vähennyksiin. Yrityksillä on taseissaan ollut kannattavuuspuskureita.

Syksyllä 2000 tehdyn kaksivuotisen tulopoliittisen sopimuksen mukaiset ensimmäisen vuoden palkankorotukset toteutettiin helmikuun 2001 alussa. Palkankorotusten kustannusvaikutus oli yhteensä 3,1 prosenttia. Palkansaajien nimellinen ansiotaso nousi kaikkiaan 4,5 prosenttia vuodesta 2000 vuoteen 2001. Kun kuluttajahinnat nousivat vastaavasti vuositasolla keskimäärin 2,6 prosenttia, reaaliansioiden nousuksi muodostui vajaat 2 prosenttia.

Palkansaajan ostovoima lisääntyi erityisesti verokevennysten vaikutuksesta selvästi reaaliansioita enemmän. Työllistä palkansaajaa kohti laskettu ostovoima nousi 3,5 prosenttia ja palkansaajien yhteinen, myös työllisyyden paranemisen lisäämä ostovoima kasvoi noin 4,5 prosenttia vuonna 2001.

Inflaatio hidastui vuoden 2001 aikana selvästi. Polttonesteiden maailmanmarkkinahinnat samoin kuin niiden kuluttajahinnat kääntyivät vuoden 2001 syksyllä laskuun. Asuntojen hintataso pysyi keskimäärin ennallaan ja asunto- sekä kulutusluottojen korot alenivat loppuvuodesta. Yleisesti hidastuvasta inflaatiokehityksestä poikkeuksen muodostivat elintarvikkeiden hinnat, jotka kohosivat vuoden aikana voimakkaasti: jyrkästi nousivat erityisesti lihan ja maitotaloustuotteiden hinnat. Kuluttajahinnat nousivat vuoden 2001 aikana, joulukuusta 2000 joulukuuhun 2001, vain 1,6 prosenttia eli lähes kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotista vähemmän. Tulosopimuksen indeksiehto ei lauennut.

Yhteiskunnalliset ja työmarkkinalähtökohdat

Vuoden 2000 loppupuolella solmittiin erittäin kattava kaksivuotinen tulopoliittinen sopimus, joka ulottui siis yli koko toimintavuoden. Sopimuksen yhteydessä asetettiin joukko kaksi- ja kolmikantaisia työryhmiä, joiden työskentelyyn SAK:n

edustajat ovat tiiviisti osallistuneet. Toimintavuoden aikana päättyivät mm. työturvallisuus- ja työterveyshuoltolain uudistamista pohtineiden työryhmien työ. SAK sai molemmissa työryhmissä läpi keskeisiä tavoitteitaan. Esimerkiksi uusi työterveyshuoltolaki korostaa ennaltaehkäisevää toimintaa ja ottaa työelämän uudet riskit kuten henkisen kuormittumisen aiempaa paremmin huomioon. Jatkuvan neuvottelun piiriin kuuluvien aiheiden ohella työtään jatkavat edelleen mm. neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän kehittämistä pohtiva työryhmä ja vuosiloma- ja tasa-arvolain uudistamista pohtivat kolmikantaiset työryhmät. Asetettujen työryhmien työtä voidaan pitää kohtuullisen tuloksellisena. Tämä koskee erityisesti kolmikantaisesti asetettuja työryhmiä.

Kevätkauden toiminnan painopiste oli SAK:n 16. edustajakokouksen valmistelu ja läpivieminen 28.-30. toukokuuta Messukeskuksessa. Kokouksessa hyväksyttiin ajankohtaisen kannanoton ohella kolme asiakirjaa, jotka koskivat SAK:n työelämä- ja yhteiskuntapoliittisia tavoitteita, sopimuspoliittisia lähtökohtia ja SAK:n tulevaisuuden erityisesti järjestöpoliittisia haasteita. Edustajakokouksen ilmapiiri oli hyvä ja sen onnistunut toteutus osaltaan vahvisti SAK:n yhteiskunnallista arvostusta.

Edustajakokouksen jälkeen SAK:n sisäisessä toiminnassa keskeinen painopiste on ollut edustajakokouspäätösten analysoinnissa ja toimeenpanon käynnistämisessä. Edustajakokouksen päätösten perusteella asetettiin työryhmä pohtimaan SAK:n ja liittojen välistä työnjakoa.

Syyskaudella saatiin valmiiksi pitkän työn ja melkoisen kädenväännön jälkeen työttömyysturvan uudistamista ja eläkkeelle siirtymisien myöhentämistä koskeva ns. sosiaalipaketti. Se sovittiin työmarkkinasopimuksena maan hallituksen myötävaikutuksella.

Työmarkkinajärjestöjen yhteistyö on toimintavuoden aikana ollut ongelmaton. Maan hallitus on pitänyt arvossa kolmikantayhteistyötä ja se on ollut edellä kuvatulla tavalla tuloksekasta.

Syyskuun 11. päivän terrori-iskulla ei ollut matkailualaa lukuun ottamatta välitöntä vaikutusta Suomen työmarkkinoihin. Terrori-isku saattoi kuitenkin pitkittää ja syventää kansainvälisen talouden taantumaa. Lisäksi se ehkä vahvisti kansalaisten keskuudessa turvallisuuden ja jatkuvuuden tarvetta. Mahdollista myös on, että tuolloin käynnistynyt prosessi johtaa yhteiskunnallisen ilmapiirin kovenemiseen ja voimakeinojen korostumiseen kansainvälisessä politiikassa.

Hallintoelinten kokoukset

Edustajakokous

SAK:n 16. edustajakokous pidettiin toukokuun 28–30. päivinä Helsingin Messukeskuksessa. Kokoukseen osallistui 293 jäsenliittojen nimeämää edustajaa eri puolilta Suomea. Nuorin kokousedustaja oli 20-vuotias ja vanhin 66-vuotias. Naisia kokousedustajista oli alle puolet (38%).

Edustajakokous käsitteli kolme asiakirjaa. "Hyvinvointi syntyy työstä" -asiakirjassa linjataan SAK:n yhteiskuntapoliittisia ja työelämän kehittämistä koskevia tavoitteita. Myös kansainvälisen edunvalvonnan ja hyvinvointiyhteiskunnan kehittämiseen liittyvät tavoitteet linjataan tässä asiakirjassa. Pää tavoitteet määriteltiin palkansaajien perusoikeuksina, jotka ovat:

- työ
- oikeudenmukainen palkkaus
- turvallinen ja hyvä työyhteisö
- valtakunnalliset työehtosopimukset
- laadukkaat hyvinvointipalvelut
- kestävä sosiaaliturva
- elinikäinen oppiminen
- kohtuuhintainen ja viihtyisä asuminen
- puhdas ympäristö ja kestävä kehitys

"Sovitaan yhdessä" -asiakirjassa linjataan SAK:n sopimuspolitiikkaa. Asiakirjassa arvioitiin sopimuspolitiikan haasteita ja uudelleenarvioinnin tarpeita. SAK:n palkkapolitiikan perustavoitteena on oikeudenmukainen ja tasainen ostovoimakehitys. Tavoitteena on myös työtulojen kansantulo-osuuden kasvattaminen. Palkkausjärjestelmiä on kehitettävä sama palkka samanarvoisesta työstä periaatteen mukaisesti. Tulokseen ja voittoon perustuvilla palkitsemisjärjestelmillä pyritään ottamaan huomioon sektori- ja yrityskohtaiset tuottavuus- ja palkanmaksukyvyt. Asiakirjassa linjataan myös SAK:n tavoitteet työelämän laadun sekä sopimus- ja neuvottelujärjestelmän kehittämiseksi.

"Liikkeessä tulevaisuuteen" -asiakirjassa tarkastellaan ammattiyhdistysliikkeen toimintaympäristön muutoksia noin kymmenen vuoden aikajänteellä. Asiakirjassa määritellään SAK:n toiminnan luonnetta kansalaisjärjestönä, jonka toiminta perustuu laajaan aktiivien joukkoon. Edessä olevan sukupolvenvaihdoksen hallitsemiseksi asiakirjassa linjataan järjestöllisiä, koulutuksellisia ja viestinnällisiä toimia. Asiakirjassa hahmotellaan myös SAK:n roolia suhteessa työnantajiin, muihin palkansaajakeskusjärjestöihin, yhteistyökumppaneihin ja muihin kansalaisjärjestöihin.

Kokous käsitteli jäsenliittojen tekemät 47 aloitetta. Liittoesitysten aiheiden kirjo ulottui työttömyysturvan parantamisesta eettiseen tuotantoon, työaikapolitiikkaan ja valtion omistajapolitiikkaan.

Edustajakokous valitsi SAK:n puheenjohtajan ja hallituksen muut jäsenet sekä valtuuston jäsenet. Puheenjohtajaksi valittiin kolmannelle kaudelle Lauri Ihalainen. SAK:n hallitukseen valittiin 25 jäsentä, joista naisia on viisi. Hallitus valitsi keskuudesta varapuheenjohtajaksi Pekka Ahmavaaran. Lisäksi hallitus valitsi SAK:n kansainvälisen osaston päälliköksi Marjaana Valkosen.

SAK:n edustajakokous valitsi valtuuston puheenjohtajiston. Puheenjohtajaksi valittiin KTV:n puheenjohtaja Tuire Santamäki-Vuori, joka valintahetkellä oli vielä liiton II puheenjohtaja. Hän on ensimmäinen naispuheenjohtaja SAK:n valtuuston historiassa. Varapuheenjohtajiksi valittiin PAM:n edustaja Ritva Karjalainen-Huusko ja Metallityöväen Liiton edustaja Jarmo Kallio. Lisäksi valittiin valtuuston

119 jäsentä ja näiden varajäsenet. Naisia valtuustoon valittiin vain 37 (30%). Uusissa valtuutetuissa naisten osuus on kuitenkin korkeampi: kaksi viidesosaa (40 %) valtuuston ensikertalaisista on naisia. Uusia valtuutetuista on yli puolet (n. 55%).

Edustajakokousta seurasi joukko kansainvälisiä kutsuvieraita. Varsinaisia ulkomaisia vieraita kansainvälisistä järjestöistä oli 50. Suurlähetystöistä osallistui yhdeksän vierasta. Lisäksi kokousta seurasi ILO:n 15 hengen afrikkalainen opiskelijaryhmä.

Avajaistilaisuudessa tervehdyksensä esittivät pääministeri Paavo Lipponen ja EAY:n pääsihteeri Emilio Gabaglio. Puheenjohtaja Mikko Mäenpää toi kokoukselle muiden palkansaajajärjestöjen tervehdyksen. Pohjoismaisten järjestöjen tervehdyksen esitti Ruotsin LO:n puheenjohtaja Wanja Lundby-Wedin. Toisena kokouspäivänä kuultiin VAKL:n puheenjohtaja Fackson Shamendan tervehdys ja kolmantena kokouspäivänä ILO:n toimitusjohtajan Kari Tapiolan puheenvuoro.

Edustajakokous jakaantui neljään foorumiin. Kolme foorumia käsitteli edustajakokouksen ohjelma-asiakirjoja Hyvinvointi syntyy työstä, Liikkeessä tulevaisuuteen ja Sovitaan yhdessä. Neljäs foorumi oli nimeltään luottamusmiestoiminnan ja työpaikan edunvalvonnan foorumi, missä keskusteltiin työntekijöiden edustajien asemasta työpaikalla.

Edustajakokouksen hyväksymässä päätöslauselmassa korostetaan suomalaisen sopimusmallin ja kolmikantayhteistyön merkitystä. Paikallisen sopimisen lisäämisen edellytyksenä on luottamusmiesten toimintaedellytysten parantaminen. Päätöslauselmassa korostetaan myös tasaista ja oikeudenmukaista tulonjakoa, aktiivisia työllistämistoimia sekä ansiosidonnaisen sosiaaliturvan merkitystä köyhyyden vähentämisessä. Työelämän kehittämisessä painopisteenä tulee olla osaamisen ja jaksamisen vahvistaminen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen.

SAK:n 16. edustajakokouksen päätöstilaisuudessa puhuivat presidentti Tarja Halonen ja puheenjohtaja Lauri Ihalainen.

Valtuusto

SAK:n 16. edustajakokouksen valitsema 119-jäseninen valtuusto puheenjohtajineen kokoontui sääntömääräiseen syyskokoukseen Kijavan opistolle 23 — 24.11.2001. Pääministeri Paavo Lipponen vieraili kokouksessa ja selosti valtuustolle ajankohtaisia asioita, ottaen esille erityisesti syrjäytymisuhan alla elävien nuorten aseman.

Valtuusto hyväksyi SAK:n toiminta- ja taloussuunnitelmat vuodeksi 2002 ja valitsi keskuudestaan kuusijäsenisen tarkastustoimikunnan osallistumaan tilintarkastukseen ja raportoimaan siitä valtuuston kokoukselle. Kokous käsitteli jäsenliittojen tekemät 12 liittoesitystä.

Valtuusto totesi päätöslausumassaan, että työeläkkeitä ja työttömyysturvaa koskevasta sosiaalipaketista on syntynyt kolmikantainen neuvottelutulos. SAK:n ta-

voitteen mukaisesti koko työhistoria 18 ikävuodesta lähtien otetaan huomioon työeläkettä kartuttavana, mikä on tärkeää myös nuorten oikeudenmukaisen kohdeltun kannalta.

Päätöslausumassa korostetaan työnantajan vastuuta työssä jaksamisen tukemisessa ja työolosuhteiden parantamisessa. Heikentyneessä taloustilanteessa korostettiin työnantajan vuoroa osoittaa vastuuta, pidättäytyä lomautuksista ja irtisanomisista, ja niiden sijasta kouluttaa henkilöstöään.

Aktiivinen työvoimapolitiikka, julkiset investoinnit, energian saanti ja asuntorakentaminen nostettiin myös esiin taloustilanteen aiheuttamien ongelmien hallittamisessa.

Valtuuston koulutus

SAK:n valtuuston jäsenille järjestettiin loka-marraskuussa kaksi eri koulutustilaisuutta Kiljavan opistossa Numijärvellä. Koulutuksen tarkoituksena on perehdyttää valtuutetut SAK:n rooliin yhteiskunnassa, SAK:n päätöksentekojärjestelmään, toimintaympäristön muutoksiin ja edustajakokouksen linjauksiin. Syksyn koulutustilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 49 valtuuston jäsentä. Koulutustilaisuudet jatkuvat vuonna 2002.

Hallitus

SAK:n hallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 16 kertaa. Kevätkaudella hallitus käsitteli edustajakokouksen valmisteluun liittyvien asioiden ja asiakirjojen lisäksi Euroopan vuokratyöneuvotteluja, etättyötä koskevien neuvottelujen valtuuksia, Liikkeessä -projektin jatkoa, TT-SAK irtisanomissuojasopimuksen ja PT-SAK luottamusmiessopimuksen ja yhteistoimintasopimuksen muutoksien hyväksymistä sekä SAK:n lausuntoa uuden ydinvoimalaitoksen rakentamisesta.

Syksyllä hallitus määritteli edustajakokouksen linjausten pohjalta SAK:n edunvalvonnan ja toiminnan painopisteet seminaarikokouksessa 8–9.10.2001 Kisakeskuksessa. Seminaarissa kuultiin myös asiantuntijoita liittyen ajankohtaisiin asioihin. Valtiosihteeri Raimo Sailas alusti talouden näköaloista ja Ulkopoliittisen instituutin johtaja Tapani Vaahtoranta syyskuun 11. päivän terrori-iskun vaikutuksista maailmanpoliittiseen tilanteeseen. Syksyllä hallituksen työskentely painottui työtömyysturvaa ja eläkeasioita koskevan ns. sosiaalipaketin käsittelyyn. Neuvottelutulos hyväksyttiin marraskuun kokouksessa. Muita esillä olleita asioita olivat mm. työturvallisuuslain uudistaminen, kansalaistoiminnan ammattikorkeakoulun käynnistäminen, SAK:n toimisto-organisaation kehittäminen ja EU:n laajentumista koskevat linjaukset.

Edunvalvonnan painopisteet

Sopimuspolitiikka

Sopimustoiminta painottui tulopoliittisessa sopimuksessa sovittujen työryhmien työhön ja hankkeiden toteuttamiseen. Työryhmiä ja hankkeita oli noin 20 ja jatkuvan neuvottelumenettelyn piiriin liittyneitä toimeksiantoja seitsemän. Osa näistä

työryhmistä tai hankkeista valmistui vuoden 2001 aikana, osan toiminta siirtyi seuraavalle vuodelle.

Eteneminen palkansaaja- ja työnantajapuolen yhteisissä työryhmissä on ollut hirtasta. Parhaiten on edetty kolmikantaisissa yhteistyöelimissä. Syksyllä sovittiin sosiaalipaketin yhteydessä työeläkelakien kehittämisestä ja työttömyysturvan uudistamisesta, perhevapaiden kehittämisestä ja isyysloman pidentämisestä ja työsuojelupiirien valvonnan kehittämisestä.

Tulevan sopimuspolitiikan hahmottamiseksi ja sopimustoiminnan kehittämiseksi SAK:n edustajakokoukselle valmisteltiin sopimuspolitiikan tavoiteasiakirja Sovitaan yhdessä. Asiakirja viitoittaa sopimustoiminnan tulevaisuutta merkittävällä tavalla.

Yhteiskuntavaikuttaminen

Vuonna 2001 järjestettiin palkansaajakansanedustajille kaksi aamupuurotilaisuutta. 27.4.2001 pidetyssä tilaisuudessa aiheena oli työttömyysturvan merkitys köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäisemisessä ja 12.10.2001 sosiaalipaketin neuvottelutilanne.

Keskustan kansanedustajien avustajille esiteltiin SAK:n toimintaa ja tavoitteita 28.3.2001. Vihreiden eduskuntaryhmä vieraili SAK:ssa 6.6.2001, aiheena oli työttömyysturvaan liittyvät kysymykset.

Ministereiden erityisavustajat olivat SAK:n vieraana 19.6.2001, aiheena olivat mm. valtion talousarvioon vaikuttaminen ja itälaajentuminen.

SAK:n johtoryhmän jäsenet tapasivat ministereitä ja keskeisiä virkamiehiä mm. edustajakokouspäätöksiin liittyen kesällä ja alkusyksystä 2001. Lisäksi osastot ja asiantuntijat järjestivät tapaamisia mm. ministereiden, kansanedustajien, erityisavustajien ja virkamiesten kanssa ajankohtaisiin asioihin liittyen.

Loppuvuodesta ryhdyttiin valmistautumaan vuoden 2003 eduskuntavaaleihin.

SAK:n yhteiskuntavaikuttamisen koordinoinnista vastasi eri osastojen edustajista koottu työryhmä.

Euroopan unionin laajentuminen

SAK vaikutti keskeisesti siihen, että Suomen hallitus asettui keväällä tukemaan joustavia siirtymäaikoja työvoiman vapaalle liikkuvuudelle EU:n laajetessa. Tavoitteen toteutumista edistettiin UM:n laajentumisjaoston yhteyteen perustetun työmarkkinajärjestöjen ad hoc-työryhmän kautta. Työryhmä osallistui hallituksen neuvottelukantojen valmisteluun. Sen sijaan tavoite siirtymäaikojen asettamisesta myös eräiden palveluiden vapaalle liikkuvuudelle ei toteutunut.

Palkansaajakeskusjärjestöt ja työnantajajärjestöt laativat yhteisen kannanoton unionin laajentumisesta. Kannanotossa tuettiin joustavia siirtymäaikoja ja määri-

teltiin ne periaatteet, joilla laajentuminen voidaan toteuttaa hallitusti ja ilman häiriöitä suomalaisilla työmarkkinoilla.

Laajentumisen kotimaisten vaikutusten selvittämistä kiirehdyttiin. Eri ministeriöt julkaisivatkin omia raporttejaan. SAK osallistui työministeriön työvoiman liikkuvuus- työryhmän työhön, joka tuotti kaksi selvitystä. Itälaajentumistyöryhmä seurasi jäsenyysneuvotteluja tiiviisti. Neuvottelutilanteeseen tutustuttiin ja vaikutettiin myös käynneillä Brysselissä sekä Berliinissä. Työryhmä valmisteli SAK:n hallituksen ja edustajakokouksen kannanottoja laajentumiseen. Lisäksi valmisteltiin kalvosarja aiheesta yhdessä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa. Itälaajentumista koskevan raportin julkaiseminen siirtyi vuoden 2002 puolelle. Työryhmän jäsenet osallistuivat lukuisiin laajentumista käsitelleisiin tilaisuuksiin.

SAK vaikutti siihen, että ulkomaalaislain uudistamisen valmisteluun otettiin mukaan myös työmarkkinaosapuolten edustus. Alatyöryhmä laati ehdotuksen työlu-pakäytännön uudistamisesta työntekijöiden oleskeluluvaksi. Ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen valvonnan parannusehdotuksia varten asetettiin lisäksi syksyllä kolmikantainen työryhmä.

Syksyllä jätettiin Interreg-projektista hakemus, jonka tarkoituksena on tehostaa ay-informaatiota Virossa. Ulkoministeriöltä saatiin tukea yhteiseen laajentumista käsitelleeseen PSKJ-tiedotushankkeeseen. Projektin osana valmisteltiin opasta ulkomaalaisille työntekijöille. Yhteinen laajentumisseminaari siirtyi vuodelle 2002.

Vuoden aikana vaikutettiin monin erin tavoin laajentumisneuvotteluihin ja varauduttiin siihen muutokseen, jonka laajentuminen tuo työmarkkinoille. Myös SAK:n liitot julkaisivat omia selvityksiään ja ottivat kantaa mm. palvelujen liikkuvuuteen ja työehtojen valvontaan.

Työllisyyden parantaminen

Valtion talousarvioon vaikuttaminen

SAK:n valtion määrärahaehyksiin liittyvässä kannanotossa 6.3.2001 painotettiin mm. talouden kasvuedellytysten huolehtimisesta EU- ja kotimarkkinoilla ja työmahdollisuuksien lisäämistä köyhyyden poistamiseksi sekä vaadittiin satsauksia koulutusmäärärahoihin.

Varsinaisia SAK:n budjettitavoitteita taustamuistioineen käsiteltiin SAK:n hallituksessa 18.6.2001. SAK:n painopisteinä olivat mm. köyhyyden ja syrjäytymisen vähentäminen työhön paluun ja ansioturvan parantamisen avulla sekä koulutukseen, aktiiviseen työvoimapolitiikkaan ja työsuojelun resurssien lisäämiseen liittyvät tavoitteet.

Valtiovarainministeriön budjettivalmistelujen yhteydessä valtiovarainministeri Sauli Niinistö esitti työttömyysturvaan ja varhaiseläkkeisiin liittyviä leikkausesityksiä, vaikka neuvottelut työttömyysturvan kehittämisestä ja eläkepaketista olivat kesken. SAK vaikutti keskeisesti siihen, että leikkausesitykset torjuttiin. Hallituksen budjettiesitykseen saatiin esitys työttömyyspäivärahan ja työmarkkinatuen nosta-

misesta ehdolla, että työttömyysturvan kehittämisestä päästään sopimukseen syksyn aikana. Myös merenkulun tukipaketista käytiin kova vääntö budjettiriihen alla.

SAK valmisti arvion valtion talousarvioesityksistä mm. liittojen käyttöön syyskuun alussa. Valtion talousarvioon vaikutettiin myös eduskuntakuulemisten kautta. Budjettivaikuttamisesta vastasi eri osastojen edustajista koottu budjettitiimi.

Veropolitiikka

Vuoden 2001 veroratkaisussa valtion tuloveroasteikon alin tuloluokka poistui ja tulorajoja nostettiin. Lisäksi asteikon marginaaliveroprosentit alenivat yhdellä prosenttiyksiköllä kaikissa muissa tuloluokissa paitsi ylimmässä, jossa kevennys oli puoli prosenttiyksikköä. Kaikkein pienituloisimmille, jotka eivät hyötäneet valtion tuloveroasteikon alennuksista, suunnattiin veronkevennyksiä muuttamalla tulonhankkimisvähennystä ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä. Ansiotulovähennyksen muutoksista aiheutuvaa kuntien tulomenetystä kompensoitiin muuttamalla yhteisöverotuksen jako-osuuksia. Veronkevennykset nostivat palkansaajan käteen jäävää tuloa lähes kolmella prosentilla (ilman palkankorotuksia). Verotulot vähenivät runsaat kuusi miljardia markkaa. Tästä on noin 1,4 miljardia markkaa laskennallisen inflaatiotarkistuksen (3 %) osuutta.

Vuoden 2002 tuloveroratkaisu toteutetaan marraskuussa 2000 tulopoliittisessa sopimuksessa sovitulla tavalla. Tuloverot kevenevät 3,8 miljardilla markalla (665 eurolla), mikä on 0,5 prosenttia kokonaistuotannosta. Kevennykset tehdään valtion tuloveroasteikkoon sekä kunnallisverotuksen ansiotulovähennykseen. Valtion tuloveroasteikon kaikkia marginaaliveroprosentteja alennetaan 1 prosenttiyksiköllä ja asteikon alinta tulorajaa nostetaan. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää nostetaan. Kuntien verotulomenetysten kompensoimiseksi muun muassa kuntatyönantajan kansaneläkemaksua alennetaan. Veroratkaisut nostavat palkansaajan käteen jäävää tuloa noin 1,5 prosenttia (ilman palkankorotuksia).

SAK järjesti 10.5.2001 perinteisen veroseminaarinsa, jonka aiheina olivat julkisten menojen rakenne ja kehitys - Suomi kansainvälisessä vertailussa sekä muut ajankohtaiset verokysymykset.

Suomen työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelma

SAK osallistui toimintavuoden aikana EU:n työllisyyspolitiikan suuntaviivojen mukaisesti työllisyyspolitiikan kansallisen toimintaohjelman valmisteluun. Toimintaohjelman valmistelussa SAK painotti työorganisaatioiden kehittämistä oppimista tukevaan suuntaan ja pitkäaikaistyöttömien työ- ja kuntoutumismahdollisuuksia.

Aktiivinen työvoimapolitiikka ja syrjäytymisen ehkäisy

Työministeriö julkaisi esityksen työvoimapolitiikan toiseksi aalloksi, joka oli jatkoa työvoimapolitiikan uudistukselle. SAK korosti omissa arvioissaan sitä, että asiakirjassa mainitut lähtökohdat kuten täystyöllisyyden tavoite, kestävä talouskasvu, uusien työpaikkojen luominen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen ovat hyviä tavoitteita kansalliselle työvoimapolitiikalle. Myös elinikäisen oppimisen pe-

riaate ja syrjäytymisen ehkäisy ovat keskeinen osa työvoimapolitiikkaa. SAK:n lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että tavoitteiden toteuttaminen vaatii käytännössä monenlaisia toimia ja ennen muuta lisää voimavaroja.

SAK:n puheenvuoroissa toimintavuoden aikana korostui aktiivisen työvoimapolitiikan merkitys. Työllisyysastetavoitteen nostaminen 75 prosenttiin oli esillä SAK:n edustajakokouksessa. Aktiivisen työvoimapolitiikan voimavarojen lisäämistä vaadittiin, jotta pitkäaikaistyöttömyyden katkaisun vaatimia toimenpiteitä voitaisiin riittävästi toteuttaa. Hallituksen budjettiriihessä valtion talousarvioon lisättiin 20 miljoonaa euroa aktiiviseen työvoimapolitiikkaan.

Työvoimapolitiikan toiseen aaltoon liittyi lakipaketti, jossa matka- ja ylläpitokorvauksia korotettiin. Lisäksi täsmennettiin työhön valmennukseen, työharjoitteluun ja työkokeiluun osallistuvien oikeusasemaa. Työttömyysturvan saamisen edellytykseksi asetettiin toimiminen yksilöidyn työnhakusuunnitelman mukaisesti. SAK korosti lainvalmistelussa työnhakijan oikeusturvaa ja tältä osin lopullista lakia parannettiin. Lakipaketissa korjattiin myös työsuhteen purkutilanteisiin liittynyt työttömyysturvalain epäkohta. Lain muutoksen jälkeen työttömyysturvaa voidaan ennen asian lopullista ratkaisua maksaa ilman rangaistuskarensssia, jos työsuhteen purku on riitautettu.

SAK vaikutti aktiivisesti siihen, että kuntouttava työtoiminta ja aktivointisuunnitelmien teko käynnistyivät tarkoitetulla tavalla heti lain voimaan tulon jälkeen syksyllä 2001. SAK on mukana lain ohjausryhmän toiminnassa. SAK vaikutti myös niiden lakimuutosten aikaansaamiseen, joilla helpotetaan vajaakuntoisten työllistymistä ja oli mukana laadittaessa kansallista köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaohjelmaa (NAPincl).

Aikuiskoulutuksen kehittäminen

SAK osallistui toimintavuoden aikana voimaan tulleen uuden aikuiskoulutustukilain toteutukseen Koulutus- ja erorahaston kautta.

SAK oli mukana tulopoliittisessa ratkaisussa asetetussa kolmikantaisessa työryhmässä, joka pohti omaehtoisen koulutuksen toimeentuloturvan sekä Koulutus- ja erorahaston muiden etuuskien kehittämistä. Työryhmä esitti, että aikuiskoulutuksesta kehitetään omaehtoisen ammatillisen aikuiskoulutuksen pääasiallinen toimeentuloturva, tuen tasoa ja kestoja parannetaan ja että ammattitutkinnon perusteella maksettava kertasuoritus (stipendijärjestelmä) säilytetään. Työryhmän esitykset jäivät jatkovalmisteluun.

SAK:n edustaja oli mukana asiantuntijatyöryhmässä, joka käsitteli kehittämislinjauksia opetusministeriön alaiselle parlamentaariselle aikuiskoulutustyöryhmälle. SAK osallistui myös OECD:n aikuiskoulutuksen maatutkinnan yhteydessä tehtävään työhön.

SAK vaikutti keskeisesti ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksen turvaamiseen. Lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmä muuttui toimintavuoden alussa siten, että 40 prosenttia rahoituksesta käytetään läänien hankintatoimintaan ja loput kohden-

netaan valtionosuuksina lisäkoulutuksen ns. pääjärjestäjille. Tässä auttoi tulopoliittiseen sopimukseen perustuva valtion talousarvioon sisältyvä ns. tupomomentti, joka helpotti merkittävästi koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia ylläpitää riittävä koulutustarjontaa.

Työpaikkakoulutuksen kehittäminen

Toimintavuoden aikana SAK osallistui nuorten työssäoppimisen kehittämiseen erilaisissa tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa. SAK osallistui mm. opiskelijoiden työssäoppimisjaksojen tapaturmavakuutuksen kehittämistä valmistelleen työryhmän työskentelyyn. SAK kannatti tapaturmavakuutusta koskevan säätelyn uudistamista niin, että opiskelijoilla on työssä oppimisen osalta samantasoinen tapaturmavakuutus kuin työntekijöillä. Työryhmän työskentely jatkuu vuonna 2002.

Elinkeinopolitiikkaan vaikuttaminen

SAK pyrki vaikuttamaan myös elinkeinopolitiikan keinoin siihen, että työllisyyskehitys jatkuisi suotuisana. Edustajakokoukselle valmisteltiin osana Hyvinvointi syntyy työstä -asiakirjaa peruslinjaukset SAK:n elinkeinopoliittisista tavoitteista ja keinoista. Ne esiteltiin mm. kauppa- ja teollisuusministeriön edustajille.

SAK osallistui sekä Finnvera Oy:n että Suomen Teollisuussijoitus Oy:n toimintaan. Näin myötävaikutettiin mm. tulipalossa tuhoutuneen Käsämäen huonekalutehtaan jälleenrakentamiseen, Rauman mäntyöljytehdashankkeen käynnistymiseen sekä terveyshotellihankkeen toteutumiseen Yläkselle. Tässä hankkeessa on mukana myös SAK:n jäsenliittoja. Syksyllä toimittiin aktiivisesti suomalaisen telakateollisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi tilanteessa, jossa norjalaisomistaja uhkasi ajautua konkurssiin.

SAK osallistui KTM:n yhteydessä toimivan yritysneuvottelukunnan toimintaan. Kantaa otettiin mm. pientyönantajien työnantajamaksujen maksujärjestelmän yksinkertaistamiseen, sähkömarkkinoiden vapauttamiseen sekä julkisten hankintojen ja palveluiden kilpailuttamiseen. Korostettiin tarvetta kohdella yksityisiä ja julkisia työnantajia mm. työnantajamaksujen kohdalla tasavertaisesti. Maaliskuussa SAK:n hallitus antoi lausunnon viidennen ydinvoimalan rakentamisesta. Monipuolisen energiatuotannon jatkamista tuettiin myös edustajakokouspäätöksissä. Loppuvuodesta tehtiin kansalaisten energia-asenteita selvittänyt mielipidetutkimus.

SAK:n edustaja osallistui teknologian rahoitustyöryhmän työhön. Työryhmä arvioi, ettei tarvetta Tekes-lain uudistamiseen ollut. Kinnitettiin huomiota siihen, että julkinen tutkimus- ja tuotekehitysrahoitus polki paikallaan jo kolmatta vuotta.

Tietoyhteiskunnan kehittäminen

Tapaamisissa liikenne- ja viestintäministeriön kanssa sekä eri kannanotoissa vaadittiin laajakaistayhteyksien takaamista maan kaikkiin asutuskeskuksiin. Ministeriö asetti erityisen internet-työryhmän, joka pohtii mm. tätä kysymystä. SAK sai edustuksen työryhmään. Tietoyhteiskunnan valmiuksien omaksumista edistettiin mm. uudella jäsenmikrokampanjalla.

SAK piti tärkeänä Turun TV-tehtaan tuotannon turvaamista mm. Teollisuussijoituksen ja Finnveran voimin. Tehdas valmistaa digiboxeja, digitelevisioita ja laajakuvalla varustettuja TV-vastaanottimia. Selviteltiin kuinka siirtyminen digiaikakauden voisi tuoda laajakaistaiset tiedon valtaväylät jokaiseen kotiin.

Aluepoliittiset toimet

SAK:n aluepoliittisissa kannanotoissa, esimerkiksi valmisteltaessa lakia alueiden kehittämisestä ja seurantakomiteoiden tavoite 1, 2 ja 3 työssä, on korostettu, että aluepoliittisin kansallisin ja Euroopan unionin rahoittamin toimenpitein on edistettävä kestävän ja tasapainoisen talouskasvun edellytyksiä sekä työllisyyden pysyvää paranemista maan eri puolilla. SAK:n jäsenistön näkökulmasta keskeisiä tavoitteita ovat jatkuvasti osaamisperustan vahvistaminen ja vähiten koulutettujen koulutustason nostaminen.

Syrjinnän vastaiset toimet

SAK:n edustajat toivat seminaareissa ja keskustelutilaisuuksissa esille tarpeen asennemuutokseen työsyjinnän ja etenkin maahanmuuttajien kokeman syrjinnän ehkäisemiseksi. Lokakuussa saatiin Euroopan unionin Equal- yhteisöaloitteen toimenpidekokonaisuudesta Rasismien ja muukalaisvihan torjunta 10 miljoonaa markkaa hankkeeseen Monikulttuurisuus voimavarana työyhteisössä ETMO. Hankkeessa ovat mukana SAKlaisista liitoista PAM, Metalli, KTV, Rakennusliitto, Postiliitto ja VAL. Muita yhteistyötahoja ovat mainittujen jäsenliittojen maahanmuuttajajäsenet, TSL, Johtamistaidon opisto, pääkaupunkiseudun kunnat ja työvoimatoimistot, Turun kaupunki ja työvoimatoimisto. Hanketta hallinnoi SAK:n koulutussäätiö ja se kestää huhtikuun loppuun 2004.

Sosiaalisen turvallisuuden edistäminen

Hyvinvointiyhteiskunta

SAK vaikutti toimintavuoden aikana monipuolisesti siihen, että palkansaajien ja heidän perheidensä toimeentuloturva on taattu eri elämäntilanteissa, kuten työttömyys-, työkyvyttömyys-, kuntoutus- tai eläkeaikana ja että yhteiskunnan järjestämisvastuulla olevat hyvinvointipalvelut ovat saatavissa koko maassa.

SAK esitti toistuvasti näkemyksensä, jonka mukaan lakisääteisen sosiaalivakuutuksen ja hyvinvointipalvelujen rahoitus on varmistettava myös pitkällä aikavälillä.

SAK:n edustajat osallistuivat toimintavuoden aikana Sosiaalimenotoimikunta 2000:n (SOMERA) ja sen alaryhmien työhön, jossa valmisteltiin laskelmia sosiaali- ja terveystennojen sekä niiden rahoituksen kehityksestä pitkällä aikavälillä.

Eläketurvan kehittäminen

SAK:n edustajat osallistuivat selvitystyöhön ja neuvotteluihin eläketurvan kehittämisestä ja sen rahoituksen turvaamisesta.

SAK vaikutti keskeisesti siihen, että osana syksyllä 2001 neuvoteltua sosiaalipakettia saavutettiin periaatesopimus yksityisen sektorin työeläketurvan uudistamisesta SAK:n tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2005 alusta lähtien alennetaan van-

huuseläkkeen karttumisen alaikäraja 18 vuoteen, otetaan käyttöön koko työhistorian palkkoihin perustuva eläkkeen laskenta ja siihen liittyen parannetaan kertyneen eläkkeen indeksiturvaa. SAK:n edustajat vaikuttivat myös vuonna 2005 voimaan tulevan joustavan vanhuuseläkeiän ehtoihin ja varhaiseläkkeiden muutoksiin. Esimerkiksi 62-vuotiaana työttömyyden jälkeen alkavaan vanhuuseläkkeeseen ei tehdä varhennusvähennystä ja työttömyyseläketurva säilyy entisen kaltaisena 1940-luvulla syntyneillä.

SAK:n edustajat olivat mukana myös TEL-laitosten toiminnan tehostamista ja kilpailua selvittäneen työryhmän ja sen asettamien alatyöryhmien työssä.

SAK:n edustajat seurasivat toimintavuoden aikana EU:n sosiaalisen suojelun komitean ja talouspoliittisen komitean eläkkeitä koskevaa asiakirjavalmistelua ja vaikuttivat Suomen hallituksen kannanmuodostukseen.

Työttömien oikeus toimeentuloon ja koulutukseen

Tuloratkaisussa sovittu kolmikantainen työttömyysturvatyöryhmä selvitti työttömyysturvan ja työvoimapolitiikan uudistamista työllistymistä tukevaan suuntaan. SAK:n tavoitteita työlle käsiteltiin SAK:n hallituksessa keväällä ja alkusyksystä. Myös SAK:n edustajakokous otti kantaa työttömyysturvan uudistamiseen.

SAK:n lähtökohtana oli työttömyysturvan epäkohtien korjaaminen siten, että ansioturvalle pääsyä helpotetaan ja lyhytaikaisen työn vastaanottamista tuetaan. SAK korosti myös sitä, että köyhyyden ja syrjäytymisen estämiseksi on työn tarjoamisen ohella helpotettava ansioturvalle pääsyä. Keskustelussa työttömyysturvan tasokorotuksista painotettiin sitä, että korotusten tulee vaikuttaa kaikkien työttömien päivärahoihin.

Työttömyysturvatyöryhmän työn aikana nousivat esiin myös esitykset päivärahan tason ja keston porrastamisesta. SAK ei voinut hyväksyä ehdotuksia, jotka olisivat merkinneet ptkätyöntekijöiden, nuorten ja pitkäaikaistyöttömien toimeentuloturvan heikennystä.

Syksyn neuvotteluissa työttömyysturvan uudistuksista sovittiin osana sosiaalipakettia. Työryhmän esitykset merkitsevät ansioturvalle pääsyn helpottamista. Työttömyysturvan paluu- ja nollausehto lyhenee ja alkuehdon tarkastelujakso pitenee. Yhdistelmätuen työssäoloehto parannettiin. Soviteltua päivärahaa uudistamalla helpotetaan lyhytaikaisten töiden tekemistä. Erorahan siirtäminen osaksi työttömyysturvaa merkitsee päivärahan tason korottamista pitempään työelämässä olleille. Merkittävää ratkaisussa oli myös se, että työttömyysturvaan esitetyt heikennykset torjuttiin. Muutokset työttömyysturvaan tehdään pääosin vuoden 2003 alusta lukien.

Neuvottelutuloksen synnyttävä hallitus päätti työttömyyspäivärahojen taso- ja indeksikorotuksesta. Samalla ansio-osaprocenttiin tehtiin tuloratkaisussa sovittu muutos, jolla ansio-osaprocentti palautettiin 45 prosenttiin.

Työttömien omaehtoisen koulutustuen saantiehtoja lievennettiin poistamalla työsäoloehdosta 15 vuoden tarkastelujakso.

Työttömyysturvan valvonnan ja hallinnon kehittäminen

Työttömyysturvan valvonta siirtyi sosiaali- ja terveysministeriöstä vakuutusvalvontavirastoon. SAK vaikutti työttömyyskassojen toimintaedellytysten ja aseman turvaamiseksi. Myönteisen talous- ja työllisyyskehityksen johdosta työttömyysvakuutusrahastoon kerättävä suhdannepuskuri saavutti lain määrittelemän enimmäismäärän. Työttömyysvakuutusmaksuja voitiin edelleen alentaa vuodelle 2002. SAK:n ajama suhdannepuskuri osoitti siten toimivuutensa taloudellisessa taantumassa.

Toimeentuloturvan muutoksenhaku

SAK oli mukana laajapohjaisessa komiteassa, joka jätti mietintönsä marraskuussa. SAK:n tavoitteena selvitystyössä oli uudistaa muutoksenhakujärjestelmää siten, että sosiaaliturvan muutoksenhaussa turvataan valitusten nopea, oikeudenmukainen ja asiantunteva käsittely.

Tapaturmavakuutus

Kysymys EU:n vahinkovakuutusdirektiivien soveltamisesta lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen tuli uuteen vaiheeseen, kun Suomen hallitus ilmoitti alkuvuodesta EU:n komissiolle, että Belgian tapaturmavakuutusta koskeneen EY-tuomioistuimen ratkaisun jälkeen Suomi soveltaa direktiiviä ja tekee tapaturmavakuutuslakiin tekniset muutokset. SAK ja muut palkansaajakeskusjärjestöt katsoivat, että direktiiviä ei tulisi soveltaa, koska Suomen ja Belgian tapaturmavakuutuksessa on selkeitä eroja.

Suomen tapaturmavakuutuslainsäädännön määrittelemiin etuuksiin ei direktiivin soveltamisella ollut merkitystä. Tapaturma- ja ammattitautikorvausten edellytykset sekä korvausten taso ja kesto määritellään jatkossakin Suomen lainsäädännössä, johon direktiivi ei tältä osin edellyttänyt mitään muutoksia.

Keskeinen muutos direktiivin soveltamisessa liittyi ulkomaisen vakuutusyhtiön taloudelliseen valvontaan, josta vastaa yhtiön kotipaikan jäsenvaltio. Työntekijöiden kannalta on keskeistä, että lakisääteiseen sosiaaliturvaan kuuluvat etuudet turvataan kattavasti kaikille työntekijöille. SAK:n hallitus käsitteli Suomen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulevaisuutta helmikuussa ja asetti tavoitteeksi mm. lainmuutoksen, jolla vakuutusyhtiöiden korvausvastuun katteena olevan vakuutuskannan siirtoja rajoitetaan.

Eduskunta hyväksyi kesällä lain, joka tiukentaa kannanluovutusten ehtoja. Kannanluovutukseen ei voida antaa lupaa, jos kannanluovutus heikentää vakuutettujen turvaa tai vaarantaa koko järjestelmän toimintaedellytykset.

Syksyllä 2001 käynnistyivät tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädännön muutoksia valmistevien työryhmien työ, johon SAK osallistui aktiivisesti. SAK vaikutti myös tapaturman hoitokustannusten täyskustannusvastuuta koskevaan selvittelytyöhön, joka jatkuu vuonna 2002.

Sosiaali- ja terveystalvelut

SAK seurasi aktiivisesti hoitovakuutusta selvitelleen työryhmän työtä ja tuki työryhmän enemmistön linjaa, jonka mukaan yksityisiä hoitovakuutuksia ei pidä tukea verovaroin.

Laadukas ja tasa^arvoinen työelämä

Työaikaolitiikka

Tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti työaikaläysymyksiä on tarkasteltu kahdessa työryhmässä. Työmarkkinakeskusjärjestöjen työaikaatyöryhmä sai valmiiksi kannanoton hyvien työaikaläytäntöjen kehittämiseksi työpaikkatasolla. Kannanoton lisäksi työryhmä valmisteli muistilistan työpaikkojen työaikaläjestelyissä huomioon otettavista tekijöistä ja näkökohdista. Syksyllä käynnistyi työryhmän tehtävänä ollut kansainvälisen työaikaläkehityksen seuranta. Toinen työryhmä käynnisti hankkeen sekä työntekijöiden että yritysten työaikalätarpeista nousevien joustavien työaikojen kehittämiseksi. Työryhmien työ jatkuu.

Työntekijöiden aseman parantaminen

Uusi työsolimuslaki voimaan

Uusi työsolimuslaki tuli voimaan kesäkuun alusta 2001. Laki on esimerkki jatkuvan neuvottelumenettelyn hengessä toteutetusta työelämän uudistuksesta. Työsolimuslain valmisteluvaiheessa puolin ja toisin tehdyillä kompromissiratkaisuilla pyrittiin edistämään hyvää työmarkkinoiden neuvotteluilmapiiriä. Ilman tätä tavoitetta osapuolten välillä tuskin olisi löytynyt yhteisymmärrystä työehtosopimusten yleissitovuuden selkiyttämisestä, vuokratyön vähimmäisehdoista, irtisanomisten korvausjärjestelmän yksinkertaistamisesta tai epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien aseman parantamisesta.

Työelämän tietosuojaä parannettiin

Eduskunnan kesäkuussa hyväksymä uusi laki yksityisyyden suojasta työelämässä tuli voimaan lokakuussa 2001. Edellisen lakiesityksen eduskunta oli hylännyt ja edellyttänyt, että yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa valmistellaan uusi hallituksen esitys. Uusi laki täydentää henkilötietojen käsittelystä erikseen säädettyjä yleislain säännöksiä. Laki sääntelee mm. työntekijän henkilötietojen ja terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyä, työntekijöiden testaamista ja soveltuvuuden arviointia, terveydentilaa koskevien tarkastusten ja testausten suorittamista, geneettisen tutkimuksen kieltoa sekä teknistä valvontaa ja tietoverkkojen käyttöä työpaikalla.

Työelämän tietosuojalakia hyväksyessään eduskunta edellytti, että hallitus välittömästi yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa valmistelee ehdotukset lainsäädännöksi, joka koskee alkoholi- ja huumetestien käyttöä sekä teknistä valvontaa ja sähköpostin käytön valvontaa työpaikoilla. Eduskunta linjasi, että lakiehdotusten tulee sisältää selkeät säännökset siitä, millaisia huumetestejä ja missä tilanteissa työpaikoilla voidaan järjestää ja millaisilla edellytyksillä työntekijä on velvollinen niihin osallistumaan. Lisäksi lakiehdotukseen on sisällyttävä säännöksiä.

nökset siitä, millaista teknistä valvontaa työnantajalla on oikeus suorittaa ja miten sähköpostin käyttöä saadaan valvoa. Eduskunnan edellyttämän työn käynnistyminen siirtyi vuoden 2002 puolelle.

Huumetyöryhmän työ

STM:n asettaman huumetyöryhmän väliraportti valmistui kesäkuussa. Työryhmä sisällytti raporttiin huumausainetestausta koskevat linjaukset, joiden konkretisointia varten työryhmä esitti jatkoaikaa. Työryhmän työn piirissä oli sekä työelämässä että kouluissa ja oppilaitoksissa suoritettavat huumetestit. Jatkoktyössä työryhmä selvitteli toimeksiantonsa mukaisesti huumetestien tekemiseen liittyviä oikeudellisia kysymyksiä ja lainsäädäntötarpeita. Työn loppuvaiheessa työryhmä keskittyi yksinomaan työelämän lainsäädäntötarpeisiin. Työryhmän palkansaajaedustajat päätyivät siihen, että tämän työryhmän työtä käytettäisiin hyväksi työministeriön työryhmässä, joka oli tarkoitus asettaa eduskunnan työelämän tietosuojalain yhteydessä hyväksymän ponnien perusteella.

Vuosilomalain uudistaminen käynnistyi

Kolmikantaisen vuosilomalakikomitean työ käynnistyi tulopoliittisessa sopimuksessa sovitulla tavalla maaliskuussa 2001. Komitean tehtävänä on selvittää vuosilomalain uudistamistarpeet ja valmistella selvitystensä pohjalta vuosilomalain kokonaisuudistus. Työssä on otettava huomioon yhteiskunnassa, työelämässä sekä lainsäädännössä Suomessa ja EU:ssa tapahtunut kehitys. Komitean toimeksiantoa rajattiin niin, että komitea ei kuitenkaan puutu vuosiloman pituuteen eikä vuosilomapalkan määräytymisen yleisiin perusteisiin. Komiteatyön määräaika on 30.9.2002.

Tasa-arvolain uudistaminen käyntiin

SAK on osallistunut vuoden alusta käynnistyneeseen tasa-arvolain muutostyöhön kolmikantaisessa tasa-arvolain muuttamistoimikunnassa. Tavoitteena on muuttaa ja täydentää tasa-arvolakia siten, että se on yhdenmukainen EY-lainsäädännön ja EY-tuomioistuimen ratkaisujen kanssa ja että lain soveltamiskäytännössä esiintyneet ongelmat ja puutteet korjataan. Toimikunta jatkaa työskentelyään vielä vuonna 2002.

Työministeriön asettamat kaksi työryhmää selvittivät kertomusvuoden aikana, miten EY:n rasismi- ja syrjintädirektiivi toimeenpannaan kansalliseen lainsäädäntöön.

Oikeudenmukainen palkkaus

Vuonna 2001 valmistui useampia palkkausta käsitteleviä julkaisuja, joiden tuottamisessa SAK oli osallisena. SAK teetti selvityksen Tasa-arvo työelämässä - EY-tuomioistuimen viimeaikaista oikeuskäytäntöä, joka sisältää myös samapalkkaisuuteen liittyviä oikeustapauksia. Työpaikkojen avuksi tehtiin opasvihko Ansioiden mukaan - Palkkaa työstä vai tittelistä?, jossa annetaan vinkkejä samapalkkaisuuden edistämiseksi. SAK oli mukana sosiaali- ja terveysministeriön teettämän tutkimuksen Sukupuolten palkkaeron tilastointi ja analyysi taustaryhmässä. Tutkimuksen tavoitteena oli kehittää tilastointimalli, jolla palkkaerojen kehitystä voidaan

luotettavasti seurata. Tutkimuksen mukaan naisten ja miesten palkkaerot ovat keskimäärin 20 prosenttia, josta selittymätöntä on noin puolet.

Teknillisen Korkeakoulun työpsykologian laitoksella valmistui tutkimus henkilöstörahastojen toiminnasta. Tulospalkkajärjestelmien toimivuutta koskevaa tutkimusta jatkettiin, ja kehitettiin näiden järjestelmien arviointiin soveltuvaa työkalua.

Tulopoliittisessa sopimuksessa sovittu tulospalkkajärjestelmiä selvittävä työryhmä aloitti toimintansa. Ryhmän tuottamat johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset valmistuvat sopimuskauden toisena vuotena.

Työmarkkinajärjestöjen työnarviointityöryhmä (TASE) jatkoi toimintaansa valmistelemalla tutkimussuunnitelmaa työn vaativuusarviointiin perustuvien palkkajärjestelmien uudistamisen vaikutuksista oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen.

Yhteistyössä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa järjestettiin Hanasaaressa EAY:n samapalkka -seminaari.

Jäsenliitoille annettiin neuvonta- ja koulutuspalveluja palkkajärjestelmien ja tulospalkkauksen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Pätkätyöläisten aseman parantaminen

Vuoden 2000 SAK:n jäsentutkimuksen mukaan joka kolmas SAK-lainen nainen ja joka viides mies työskentelee osa- tai määräaikaisessa työsuhteessa. Epätyypilliset työsuhteet ovat lisääntyneet SAK-laisessa kentässä.

Uusi työsopimuslaki toi epätyypillisiin työsuhteisiin useita parannuksia. Määräaikaisten työsopimusten edellytykseksi on lakiperusteluissa asetettu se, että kyse on työvoiman tilapäisestä tarpeesta. Jos tarve on pysyvää, on työ teetettävä pysyvällä työvoimalla. Työvoiman tasapuolisiin kustannuksiin vaikuttaa säännös, jonka mukaan työsuhteen etuudet kertyvät vaikka työtä on tehty useissa peräkkäisissä, keskeytymättömissä tai vain lyhytaikaisin keskeytyksin jatkuvissa määräaikaisissa työsopimuksissa. Laki sisältää monia muitakin toistaiseksi voimassa olevia ja määräaikaisia työsopimuksia lähentäviä säännöksiä, joista osa perustuu EY-direktiiveihin.

Epätyypilliset työsuhteet EU-tasolla

Euroopan tasolla jatkettiin valmistelua epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien työntekijöiden aseman turvaamiseksi. Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön EAY:n sekä työnantajien järjestöjen UNICE:n ja CEEP:n väliset neuvottelut vuokratyötä koskevasta puitesopimuksesta ajoivat kuitenkin karille toukokuussa. Työnantajapuoli kieltäytyi hyväksymästä sopimukseen tasapuolisen kohtelun periaatetta, jonka mukaan vuokratyöntekijöiden työehdot määräytyisivät käyttäjäyrityksissä vastaavassa työssä noudatettavan tason mukaisesti. Komissio käynnisti heti vuokratyötä koskevan direktiivin valmistelun. Sen antaminen siirtyi vuoden 2002 puolelle.

Lokakuussa 2001 käynnistyivät myös Euroopan työmarkkinajärjestöjen väliset neuvottelut teletyöstä, joka on etätöön informaatioteknologiaa hyväksi käyttävä muoto. Näissä neuvotteluissa järjestöt tähtäävät puitesopimukseen, joka ensimmäisen kerran olisi tarkoitus panna täytäntöön kansallisilla työmarkkinaneuvotteluilla kunkin maan työmarkkinakäytäntöjen ja sopimusjärjestelmien mukaisesti.

PAY-tason yhteistyö

Pohjolan Ammatillinen Yhteisjärjestö PAY esitti syksyllä Pohjoismaiden työministerielle yritysten palkansaajaedustusta koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista Pohjoismaissa. PAY pitää tärkeänä, että lainsäädäntö Pohjoismaissa yhtenäistetään niin, ettei se estä palkansaajaedustuksen jatkumista yritysfuusioiden yhteydessä.

Työsuojelun tason parantaminen

Työturvallisuutta ja työhyvinvointia sääntelevän työturvallisuuslain uudistustyö saatettiin päätökseen joulukuussa STM:n kolmikantaisessa toimikunnassa. Lakia parannetaan vastaamaan työelämän tarpeita muun muassa kuomitustekijöiden, väkivallan uhan, yksintyöskentelyn sekä yhteisten työpaikkojen ongelmien osalta. Laki on tarkoitus saada voimaan vuoden 2003 alusta.

Vuonna 2000 aloittanut STM:n kolmikantainen työterveyshuoltolakityöryhmä sai työnsä päätökseen maaliskuussa 2001. Lain valmistelussa saavutettiin useita SAK:n tavoitteita. Laki korostaa ennaltaehkäisevää toimintaa ja ottaa työelämän uudet riskit selvemmin huomioon. Työnantajan velvollisuudet on aikaisempaa selvemmin todettu laissa. Työterveyshuollon toiminnan on perustuttava työpaikan tarpeisiin. Työntekijöiden oikeusturva ja vaikutusmahdollisuudet paranevat. Lain soveltamisala koskee kaikkia työntekijöitä työsuhdemuodosta riippumatta ja työsuojeluviranomaisten on valvottava myös työterveyshuollon sisältöä. Eduskunta hyväksyi lain joulukuussa. Lain oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2002 alusta.

Työsuojelupiirien resursseja ja piirien toimintaa selvittänyt työryhmä sai tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa sovitun mukaisesti työnsä päätökseen joulukuussa. Kolmikantaisen työryhmän ehdotuksesta työaikavalvontaa tehostetaan ja työsuojelutarkastajien toimintaedellytyksiä ja valmiuksia parannetaan. Sukupolvenvaihdosmallia hyödynnetään työsuojelutarkastajien eläköitymisen yhteydessä. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuuksia yhdistää pienempiä piirejä valvonnan tehostamiseksi. SAK:n kannalta ehdotetut toimet olivat oikean suuntaisia, mutta eivät riittäviä erityisesti resurssien osalta. SAK on tehnyt tiivistä yhteistyötä työsuojeluviranomaisten kanssa sekä piiri- että keskushallintotasolla.

Työtapaturmien ja ammattitautien ehkäisemisessä SAK vaikutti viisivuotisen valtakunnallisen tapaturmaohjelman sisältöön ja käynnistämiseen STM:n johtamassa johtoryhmässä.

SAK:n asiantuntijat vaikuttivat työsuojeludirektiivien valmisteluun kansallisella ja Euroopan yhteisön tasolla. SAK:n edustaja osallistui EU:n kolmikantaiseen työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyden neuvoo-antavan komitean työskentelyyn ja oli jäsenenä komitean työryhmissä sekä työturvallisuus- ja työterveysvi-

raston hallintoneuvostossa. SAK on vaikuttanut EAY:n työsuojeluasioiden valmistelussa ja kannanottojen luomisessa EU:n eri elimissä.

Työyhteisöjen kehittäminen

SAK oli aktiivisesti mukana työelämän erilaisissa kehittämisohjelmissa: Työelämän kehittämisohjelman, Tuottavuusohjelman, Työssä jaksamisen ohjelman ja Ikkäohjelman lisäksi Euroopan sosiaalirahaston ja Työsuojelurahaston avulla on tuettu työyhteisöjen kehittämistoimintaa ja luotu sille edellytyksiä osallistumalla tutkimustoimintaan ja kehittämismenetelmien tuotekehitykseen.

Tulopoliittisessa sopimuksessa sovittu yhteistyöhanke (TELKE) tuottaa atk-avusteisen järjestelmän, jonka avulla työyhteisöjen erilaiset suunnitteluvelvoitteet voidaan toteuttaa järjestelmällisesti ja yhteistoiminnassa. Lisäksi käynnistettiin valmistelut tutkimusperusteisesta yhteistyöhankkeesta työelämän muutosten hallinnan parantamiseksi. Hankkeessa selvitetään erityisesti henkilöstön edustajien roolia ja toimintavalmiuksia muutostilanteissa.

Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön EAY:n Euro Telework -etätyöprojektin tuloksista tiedottaminen (mm. verkkosivut) jatkui vuonna 2001. Palkansaajakeskusjärjestöt järjestivät yhdessä Etätyö Suomessa ja Euroopassa -seminaarin 11.9.2001 SAK:n tiloissa sekä kotimaisille että ulkomaisille ay-liikkeen asiantuntijoille. Seminaarissa nousi esille tarve käynnistää työnantajien kanssa keskustelu etätyötä koskevan keskusjärjestötasoisien puitesopimuksen aikaansaamisesta. SAK osallistui Telework 2001 -konferenssin, alan eurooppalaisen päätapahtuman, suunnitteluun. EU:n tasolla aloitettiin etätyö-neuvotteluprosessi, jonka palkansaajapuolen (EAY) tavoitteiden asettamiseen SAK osallistui aktiivisesti.

Sukupuolten tasa-arvoa edistettiin vuoden aikana useissa kolmikanta- ja kaksikantatyöryhmissä. Tasa-arvon pyöreä pöytä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Vuoden 1998 tulopoliittisessa sopimuksessa sovitun tasa-arvoinen työyhteisö-hankkeen toinen vaihe Mosaiikki - erilaisuuden etu käynnistyi työelämän kehittämisohjelman rahoituksella yhdeksässä työyhteisössä. Verkostohankkeen tavoitteena on löytää hyviä työpaikkatason tasa-arvoa edistäviä käytäntöjä.

SAK osallistuu myös kolmikantaiseen työelämän sukupuolen mukaisen kahtiajaon lieventämistä tavoittelevaan OPM:n hankkeeseen Tasavertaiset työmarkkinat.

SAK:n aloitteesta käynnistettiin työmarkkinajärjestöjen yhteisen toimintaohjeluosituksen laatiminen sukupuolisen häirinnän ja ahdistelun varalta.

Työssä jaksaminen ja kuntoutus

SAK pyrki edistämään työssä jaksamista erityisesti työterveyshuoltolain uudistamisen yhteydessä. SAK vaikutti lain sisällön kehittämiseen korostamalla henkistä kuormittumista aiheuttavia tekijöitä. Laki sisältää myös työntekijän oikeuden työn kuormitustekijöiden selvitykseen. Laki velvoittaa työnantajaa selvittämään työpaikan kaikki terveysriskit koskien myös psyykkisiä ja sosiaalisia kuormitustekijöitä.

SAK osallistui Työssä jaksamisen tutkimus- ja toimenpideohjelmaan ja vaikutti siihen, että SAKilaisille työpaikoille saatiin enemmän kehittämisavustuksia.

STM:n ja KELAn työryhmissä ja neuvottelukunnissa sekä työelämän tutkimuslaitoksissa SAK vaati työterveyshuollon toiminnan tehokkaampaa ohjeistusta ja korvauskäytännön kehittämistä. SAK edellytti STM:ltä käytännön toimenpiteitä työterveyshuollon työpaikkatason toteutumisesta.

SAK oli tiivistä mukana lainsäädäntövalmistelussa, millä turvattaisiin eläkelakien mukaan oikeus ammatilliseen kuntoutukseen niille, joilla on todettavissa työkyvyn menettämisen uhka.

Eurooppatasolla SAK on vaikuttanut työelämän uusien riskitekijöiden parempaan huomioon ottamiseen säädösten ja EU:n suositusten laatimiseen.

Ikääntyvät työntekijät

SAK osallistui kansallisen ikäohjelman toteutukseen ohjelman viimeisenä toteutusvuonna. Ohjelmassa painotettiin ikäjohtamiseen liittyvää koulutusta ja tiedottamista. SAK osallistui aktiivisesti sekä ikäohjelman kansalliseen että kansainväliseen arviointiin.

Työn ja perhe-elämän yhdistäminen

SAK osallistui STM:n kolmikantaiseen työskentelyyn työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen liittyvissä kysymyksissä. SAK vaikutti aktiivisesti siihen, että tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa sovittu työryhmä pystyi antamaan esityksen, joka toteutuessaan lisää perheiden valinnanmahdollisuuksia pienten lasten hoidon ja ansiotyön yhdistämisessä. Aivan uutena asiana esitetään mahdollisuutta osaikaiseen vanhempainvapaaseen osittaisella vanhempainrahalla. Esitys sisältää myös lainmuutosehdotuksen, mikä tukee työelämässä olevien vammaisten taloudellisia mahdollisuuksia hankkia lapsia.

Vuoden aikana käynnistettiin tulopoliittisessa sopimuksessa mainitun työmarkkinajärjestöjen alueellisen tiedotuskampanjan suunnittelu perhevapaiden tasaisemman käytön edistämiseksi. Kampanjan toteutus siirtyi vuodelle 2002.

Stakes käynnisti nelivuotisen hankkeen Työelämän ja perhe-elämän yhteensovittamisen kehittäminen työyhteisöissä, johon myös SAK osallistuu.

Vuorotteluvapaa

Tulopoliittisen ratkaisun mukaisesti vuorotteluvapaata koskevan lainsäädännön voimassaoloaika jatkettiin niin, että vuorotteluvapaata voi pitää 31.12.2003 saakka, kun vuorottelusopimus on tehty 31.12.2002 mennessä. SAK osallistui vuorotteluvapaajärjestelmän jatkoa selvittävän työministeriön asettaman kolmikantaisen työryhmän työhön. Työryhmän määräaika on vuoden 2002 keväällä. Työryhmä aloitti selvitykset erityisesti siitä, millä ehdoilla vuorotteluvapaalla oleva koulutukseen osallistuva voi siirtyä aikuiskoulutustuen piiriin.

Ay-oikeudet ja sopimusjärjestelmän ylläpito

Neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän kehittäminen

Tulopoliittiseen sopimukseen perustunut neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän kehittämistyöryhmän työ käynnistyi syyskuussa. Puheenjohtajatasen työryhmä on käynyt jäsennehtyjä keskusteluja toimintaympäristön muutoksista, tulopoliittisesta sopimustoiminnasta kansallisen talouspolitiikan instrumenttina, työelämän muutoksista ja niiden vaikutuksesta sopimuspolitiikkaan, palkanmuodostuksen määräytymisestä jne. Työryhmän työn käynnisti järjestöjen yhteinen keskustelu- ja suunnittelupäivä, jossa työmarkkinapolitiikan kehittämisenäkymiä käytiin läpi yhdessä valtiohallan, Suomen Pankin ja tutkimuslaitoksien edustajien kanssa. Työryhmän työ siirtyi vuodelle 2002.

Yleissitovuuden vahvistaminen

Yleissitovuuden kehittäminen oli työsopimuslain uudistamisessa keskeinen kysymys. Työsuhteen vähimmäisehdot on turvattava kattavasti riippumatta siitä onko työnantaja järjestäytynyt vai ei. Uuden lain myötä työehtosopimuksien yleissitovuus selkiytyi ja oikeusvarmuus lisääntyi. Valtioneuvosto asetti huhtikuussa uuden työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan. Nimensä mukaisesti lautakunnan tehtävä on selvittää ja vahvistaa noin 300 valtakunnallisen työehtosopimuksen yleissitovuus. Vuoden loppuun mennessä lautakunta ehti selvittää kaikkiaan 61 sopimuksen edustavuuden. Näistä 55 vahvistettiin yleissitoviksi. Kuuden sopimuksen lautakunta katsoi jäävän vaille yleissitovuutta. Palvelualojen ammattiliitto PAM teki valituksen työtuomioistuimeen kahta sopimusalaansa koskevasta päätöksestä. Valituslautakunnan päätökset ja kaikki yleissitovat työehtosopimukset ovat maksutta saatavilla internetin välityksellä.

Ulkomaisten työntekijöiden työehdot

Työministeriö asetti lokakuussa kolmikantaisen työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää ulkomaisen työvoiman työsuhteen ehtojen valvonnan tehostamistarpeita. Työryhmän työnä on kartoittaa valvonnan säätelyä ja menettelytapoja, työsuojeluviranomaisten resursseja, eri osapuolten vastuuta ja työlupakäytäntöjen kehittämistarpeita.

SAK:lle työryhmän asettaminen on ollut erityisen tärkeää siksi, että EU:n laajentumisen yhteydessä voidaan turvata myös ulkomaalaisille työntekijöille työehtosopimuksien vähimmäisehdot ja näin estää työvoiman halpamyynti. Työryhmän määräaika on 31.12.2002.

Yleissopimuksien asema

SAK:n ja TT:n välinen irtisanomissuojasopimus ja yleissopimus uudistettiin vastaamaan uutta työsopimuslakia. Vastaavat muutokset tehtiin myös SAK:n ja TT:n väliseen luottamusmiessopimukseen ja yhteistoimintasopimukseen. Luottamusvaltuutetun erityissuoja liikkeen luovutuksessa ulotettiin sopimuksissa myös pääluottamusmiehiin ja työsuojeluvaltuutettuihin. Sopimusmuutokset tulivat voimaan kesäkuussa samaan aikaan uuden työsopimuslain kanssa.

Vuokratyön vähimmäisehdot ja tes-toiminta

Vuokratyöntekijöiden vähimmäistyeohdot on turvattu uudessa työsopimuslaissa. Vuokrausliikkeen on noudatettava vähintään käyttäjäyrityksessä sovellettavan työehtosopimuksen tasoisia työehtoja, ellei vuokrausliikettä sido joko alan valtakunnallinen tai valtakunnallisen työntekijäliiton solmima yritysکوhtainen alan työehtosopimus. Työsopimuslain säännös antaa SAK:n liittojen eduksi toimivan pohjan vuokratyövoimaa koskevalle työehtosopimustoiminnalle. Säännöksen mukaan liittojen pääsopimuksia on noudatettava, elleivät liitot pääse sopimusratkaisuun alansa vuokratyötä koskevasta sopimuksesta.

Keväällä 2001 jäsenliittojen kanssa selvitettiin vuokratyön sopimuspolitiikan yhteisiä linjoja. Kolmella SAK:n liitolla on yritysکوhtaisia työehtosopimuksia vuokratyöstä. Työvoiman vuokraus on edelleen voimakkaasti laajeneva toimiala sekä palvelualoilla että teollisuudessa.

Luottamushenkilöiden aseman parantaminen

Luottamusmiesorganisaatio on työpaikkojen ammattiyhdistystoiminnan selkäranka. Edustajakokouksen hyväksymissä sopimuspolitiikan tavoitteissa korostetaan pienten työpaikkojen edunvalvonnan kehittämistä ja luottamusmiesjärjestelmän toimivuuden turvaamista kaikilla työpaikoilla. Edustajakokouksen yhteydessä luottamusmiesfoorumi pohti luottamusmiestoiminnan arkipäivää ja linjasi kehittämistoimia.

Keväällä 2001 ilmestyi Edunvalvonnan etujoukko -luottamusmiesraportti, joka oli osa SAK:n järjestötutkimusta. Syyskuussa käynnistyi Kiljan opiston ja neljän muun ay-opiston virtuaalinen koulutushanke, jossa luottamusmiehiä koulutetaan myös tietoverkon välityksellä. Uusi tietokantapohjainen internet-palvelu tarjoaa myös luottamusmiehille edunvalvontaa tukevaa tietoa yleissopimuksista ja lainsäädännöstä.

Tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti asetettu työryhmä ryhtyi syksyllä 2001 selvittämään tarvetta tarkistaa keskusjärjestösopimusten luottamusmiesmääräyksiä. Taustalla on työelämässä tapahtunut kehitys ja työelämän eri sektoreiden muutokset.

Paikallisen sopimisen kehittäminen

SAK:n edustajakokouksen hyväksymissä sopimuspolitiikan tavoitteissa ja päätöslausumassa korostettiin aloitteellista paikallisen sopimisen ja yhteistyön kehittämistä asioissa, jotka ovat jäsenille tärkeitä ja läheisiä. Jatkuvan neuvottelun hengessä on käynnistettävä keskustelut paikallisen yhteistyön ja sopimisen laajentamisesta koskemaan töiden sisällön kehittämistä, työn organisointia, henkilöstön osaamista ja jaksamista koskevia asioita sekä yleisemmin työyhteisöjen kehittämistä. Edustajakokouksen päätöslausumassa korostettiin, että paikallisen sopimisen edellytyksenä on toimiva luottamusmiesjärjestelmä kaikilla työpaikoilla.

SAK:n paikallisen sopimisen tavoitteet ovat työn alla neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän kehittämistyöryhmässä.

Kansainvälinen edunvalvonta

SAK:n edustajakokous

Vuoden 2001 aikana kansainväliseen edunvalvontaan vaikutti merkittävästi valmistautuminen toukokuussa pidettyyn SAK:n 16 edustajakokoukseen. Toiminnan keskipisteessä olivat kansainvälisten painotusten nostaminen edustajakokouksen asiakirjoihin, niitä koskevien tavoitteiden käsittely itse kokouksessa sekä tavoitteista juontuvan toimintaohjelman laatiminen tulevalle edustajakokouskaudelle.

Eurooppalainen edunvalvonta

Euroopan unioni eli vuoden 2001 Nizzan joulukuisen huippukokouksen jälkeisissä tunnelmissa. Laajenemisen aiheuttamista paineista ja EU:n uudistamisen tarpeesta huolimatta monet keskeiset kysymykset jäivät Nizzassa vaille vastausta. Nizzan aiheuttamat pettymykset heijastuivat lievänä heikentymisenä kansalaisten EU:ta kohtaan tuntemaan luottamukseen.

SAK:n keskeinen kanava eurooppalaisessa toiminnassa on Euroopan Ammatillinen Yhteisjärjestö EAY. EAY:n hallitus kokoontui vuoden aikana neljästi, kolme kertaa Brysselissä ja kerran Ruotsin puheenjohtajakaudella Ruotsissa. Ruotsissa pidetyssä kokouksessa pääministeri Göran Persson käytti varsin yhteistyöhenkisen puheenvuoron. Ruotsin puheenjohtajakaudella edettiin monissa työllisyys- ja sosiaaliasioissa ay-liikettä tyydyttävällä tavalla.

Vuoden toisella puoliskolla Belgian hallituksen toimiessa puheenjohtajana taloudellisen taantuman merkit näkyivät entistä selvemmin. Laekenin huippukokouksen aattona 13.12. Brysselissä pidetty joukkomielenosoitus keräsi yli 100 000 aktiivia. Joukossa oli myös parikymmentä henkeä Suomesta, pääosin SAK:sta.

EU:n laajentumisneuvottelut jatkuivat komission ja 12 hakijamaan välillä. SAK seurasi prosessia tiiviisti ja ilmaisi huolensa mm. työvoiman vapaan liikkuvuuden aiheuttamista ongelmista. Huhtikuussa kaikki suomalaiset palkansaaja- ja työnantajajärjestöt ottivat asiaan yhdessä kantaa ja vaativat joustavia ylimenokausia. Tämä muodostuikin Suomen hallituksen linjaksi.

Ay-liike valmistautui 2002 käynnistyvään EU:n tulevaisuutta koskevaan keskusteluun. EAY:n hallitus otti kantaa asiaan lokakuussa. Tämän jälkeen myös SAK aloitti oman EU:n tulevaisuuspohdiskelunsa.

SAK pyrki vaikuttamaan Suomen hallituksen EU-linjauksiin osallistumalla kotimaisten kolmikantaisten valmisteluelinten työhön ja toimimalla aktiivisesti alue- ja rakennepoliittisia ratkaisuja valmistelemissa maakunnallisissa yhteistyöryhmissä.

Vuoden aikana jatkettiin tiiviitä kahdenvälisiä suhteita eurooppalaisten veljesjärjestöjen kanssa. Lähes 30 järjestöä lähetti edustajansa 16. edustajakokoukseen toukokuussa 2001. Puheenjohtajatasen tapaamisia oli Ruotsin LO:n ja Itävallan ÖGB:n kanssa.

SAK:n sisäisessä valmistelutyössä tapahtui muutos 16. edustajakokouksen jälkeen. Eurooppa-valiokunnan tilalle perustettiin kansainvälinen valiokunta, jonka toimiala laajennettiin käsittämään eurooppalaisten ja pohjoismaisten kysymysten lisäksi kansainväliset kysymykset. Valiokunta kokoontui elokuusta joulukuulle viisi kertaa.

SAK:n edustajat osallistuivat kolmikantaiseen EU-seurantaryhmien työhön ja sosiaaliturvakomitea (SPC) työn seurantaan. SAK vaikutti liikkuvien työntekijöiden sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen muutosten valmisteluun. Tässä työssä SAK onnistui estämään työttömyyskassojen talouteen ratkaisevasti vaikuttavan periaatteellisen muutoksen, joka antaisi kausityöntekijöille oikeuden saada työttömyyspäiväraha asuinmaahansa työntekomaasta.

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjolan Ammatillinen Yhteisjärjestö PAY on SAK:n pohjoismaisen toiminnan forumi. Järjestö piti vuonna 2001 kaksi hallituksen kokousta. Lauri Ihalainen valittiin PAY:n puheenjohtajaksi toukokuussa Tanskassa pidetyssä ensimmäisessä kokouksessa. Puheenjohtajakausi kestää vuoden 2002 loppuun.

PAY:n järjestämistä erityistapaamisista merkittävin oli lokakuussa Helsingissä pidetty työllisyyskonferenssi.

PAY:ssa toimi kolme valiokuntaa, joiden työhön SAK osallistui aktiivisesti. Aiempien Eurooppa- ja Itämerivaliokuntien rinnalle perustettiin pohjoismaiseen yhteistyöhön keskittyvä valiokunta.

Lähialueyhteistyö ja hanketoiminta

Lähialueyhteistyössä korostui edunvalvonta. Nopealla aikataululla etenevät laajentumisneuvottelut toivat Puolan ja Baltian maiden jäsenyyden yhä lähemmäksi. SAK:n laajentumistyöryhmässä arvioitiin EU:n laajentumisen tulevia vaikutuksia kotimaiseen edunvalvontaan. Samalla lisättiin yhteistyötä lähialueilla toimivien ehdokasmaiden ay-järjestöjen kanssa. Yhdessä muiden suomalaisten palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa pantiin alulle Viron ja Suomen välisen ay-liikkeen raja-alueuuevoston perustaminen.

Yhteistyöllä ja hankkeilla pyrittiin vuoden aikana parantamaan lähialuemaisten ay-liikkeen edunvalvontavalmiuksia sekä kehittämään maiden työmarkkinoiden toimivuutta ja sosiaaliturvaa. Tavoitteita edistettiin myös panostamalla EAY:n ja VAKLin laajentumista ja KIE-maita käsittelevien valiokuntien työhön.

SAK:n ja lähialueitten ay-liikkeiden välillä jatkettiin kahdenvälisten suhteiden kehittämistä. Suomalaiset palkansaajapuheenjohtajat vierailivat elokuussa Viron keskusjärjestöissä. SAK:n valtuuskunta osallistui vuoden lopussa pidetyn Venäjän keskusjärjestön FNPR:n edustajakokoukseen.

SAK toimi muiden suomalaisten palkansaajakeskusjärjestöjen ohella aktiivisesti Itämeren alueen ay-verkostossa sekä PAY:n Itämerivaliokunnassa. Vuoden aikana vietin päätökseen Itämeren alueen ay-maiden yhteinen ESEBA -projekti, jolla

edistettiin Baltian maiden, Puolan ja Venäjän ay-liikkeiden tavoitteita sosiaaliturvan ja työllisyyden kehittämiseksi.

Edellisvuosien tapaan jatkettiin lähialueilla kahdenvälistä hankeyhteistyötä. Vuoden aikana haettiin EU-rahoitusta yhteistyöprojekteihin Viron ja Venäjän ay-järjestöjen kanssa. Itämeriverkoston ja PAY:n puitteissa pantiin alulle uusia Itämeren alueen projekteja. Hankkeiden tavoitteellisuutta ja koordinaatiota tehostettiin yhteispohjoismaisesti ja erityisesti Ruotsin ay-keskusjärjestöjen hankeorganisaation kanssa.

Globaalistuminen ja työelämän perusoikeudet

Ammattiyhdistysliikkeen kansainvälinen kattojärjestö VAKL jatkoi vuoden 2001 aikana edellisen vuoden edustajakokouksessa alkanutta kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen toiminnan ja yhteistyön tehostamista. SAK:n puheenjohtajan Lauri Ihalaisen valinta VAKL:n edustajakokouksessa yhdeksi varapuheenjohtajaksi sekä hallituksen ja työvaliokunnan jäseneksi merkitsi huomattavaa lisäpanostusta VAKL:n toimintaan.

Kansainvälisen ay-liikkeen toiminnan keskeisiä tavoitteita on edistää maapallonlaajuisesti ammattiyhdistys- ja ihmisoikeuksia. SAK osallistui VAKL:n ja TUAC:n puitteissa maailmankauppaan ja talouteen sekä rahoitukseen liittyvien työryhmien työhön sekä Kansainvälisen työjärjestön ILO:n toimintaan.

SAK osallistui vuoden aikana entiseen tapaan aktiivisesti SASK:n toiminnan kehittämiseen. SASK:n kehitysmaahankkeilla parannettiin kehitysmaiden ay-järjestöjen edunvalvonnallisia edellytyksiä.

ILO:n 89. työkonferenssi

Kansainvälisen työjärjestö ILO:n 89. työkonferenssi pidettiin Genevessä Sveitsissä 5.6—21.6. Pääjohtajan raportti käsitteli ihmisarvoisen työn edistämistä. ILO:n keskeisenä tavoitteena on edistää kunnon työtä kaikkialla maailmassa. Tämä edellyttää työntekijöiden perusoikeuksien, sosiaaliturvan ja sosiaalisen vuoropuhelun sekä työllisyyden yhdistämistä toimivaksi kokonaisuudeksi.

Työelämän perusoikeuksien julistuksen seurantaan liittyvä maailmanlaajuinen raportti käsitteli pakkotyötä. Stopping Forced Labour -raportti nosti esiin monia uusiakin ongelmia. Pakkotyö, velkasidonnainen työ ja ihmiskauppa ovat vain lisääntyneet viime vuosina. Pakkotyön lopettaminen edellyttää laajaa kansainvälistä yhteistyötä.

Työkonferenssi hyväksyi maatalouden työsuojelua koskevan sopimuksen nro 184 ja siihen liittyvän suosituksen. Yleiskeskustelun aiheena oli sosiaaliturva. Johtopäätöksissään komitea painotti, että jatkossa sosiaaliturva-asiat ovat ILO:n kannalta yhä keskeisempiä ja että järjestön toimintaa tulee tällä alueella tehostaa. Osuuskuntatoimintaa koskeva suosituksen käsittely jatkuu vuonna 2002. Lisäksi työkonferenssissa työskenteli sopimusten ja suositusten soveltamista käsittelevä komitea.

Työkonferenssin erityisistunnossa käsiteltiin miehitettyjen arabialueiden työoloja.

WTO:n neljäs ministerikokous

Maailman kauppajärjestön neljäs ministerikokous järjestettiin Qatarin pääkaupungissa Dohassa marraskuussa. Suomen WTO-neuvottelukunnassa ja Suomen delegaation jäsenenä SAK pyrki varmistamaan Suomen hallituksen tuen kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen vaatimuksille. Valmistautuminen Dohan kokoukseen oli yksi VAKL:n keskeisistä toiminta-alueista. Myös EAY on vuoden aikana aktivoitunut kauppapoliittisissa kysymyksissä, ja käytti tässä mm. SAK:n asiantuntija-apua. VAKL:n WTO-toimintapäivänä 9.11. järjestettiin Kiljavalla globalisaatioseminaari.

Dohan kokouksessa ay-liike joutui puolustusasemiin, mutta tehokkaan lobbauksen seurauksena EU:n kantoja ei muutettu ja yritykset heikentää WTO:n sitoutumista työelämän perusoikeuksiin torjuttiin. Työelämän perusoikeuksien lisäksi ay-liike on erityisesti pyrkinyt vaikuttamaan palvelukauppaneuvotteluihin sekä keskusteluun julkisista hankinnoista niin WTO:ssa, EU:ssa kuin Suomessakin.

Yritysten yhteiskuntavastuun vahvistaminen

SAK on vuoden aikana korostanut tarvetta edistää yritysten yhteiskunnallista vastuuta sekä eettistä toimintaa kaupassa ja tuotannossa. Tässä tarkoituksessa palkansaajakeskusjärjestöt sekä eräät kansalaisjärjestöt aloittivat yhdessä elinkeinoelämän, yritysten ja valtion kanssa eettinen foorumi-nimisen prosessin.

Myös TT on osallistunut tähän keskusteluun julkaisemalla oppaan Yrityksen yhteiskuntavastuu, jossa korostetaan maineriskin hallinnan tärkeyttä. Yrityksen taloudellisen vastuullisuuden rinnalla korostetaan ympäristövastuullisuutta ja sosiaalista vastuullisuutta.

Vuoden 2001 aikana käännettiin OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille suomeksi ja ns. kansallinen yhteyselin uudistettiin. Toimintaohjeet ovat vanhin yritysten "käyttäytymissääntö". Ne hyväksyttiin alun perin 1976 ja niitä tarkistettiin kesällä 2000 OECD:n ministerikokouksessa.

Huhtikuussa perustettiin kansainvälisen sijoitustoiminnan ja monikansallisten yritysten neuvottelukunta (MONIKA). Neuvottelukunnassa on eri ministeriöiden, TT:n, SAK:n ja myös KEPAn edustajia. Neuvottelukunta on eri tavoin pyrkinyt edistämään tietoutta OECD:n toimintaohjeista.

SAK:n aktiivisuuden seurauksena eduskunta hyväksyi ponnin, jonka mukaan vientitakauksia saavalle yritykselle on tehtävä selväksi toimintaohjeiden noudattaminen. Vientitakauksia myöntävä valtionyhtiö FINNVERA onkin noudattanut tätä eduskunnan toivomusta.

Pohjoismaiden Neuvosto hyväksyi istunnossaan lokakuussa yksimielisesti ponnin, jossa kehoitetaan Pohjoismaiden hallituksia edistämään toimintaohjeen noudattamista mm. edellyttämällä noudattamista valtionyhtiöiltä ja -rahoituslaitoksilta

ja näiden liikekumppaneilta sekä alihankkijoilta jne. Aloite oli alun perin lähtöisin SAK:sta.

Ns. Finnwatch -verkoston perustamishanketta jatkettiin yhteistyössä eräiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Verkosto seuraa suomalaisomistuksessa olevien yritysten toimintaa kehitys- ja siirtymätalouksien maissa.

Reilun kaupan edistämisyhdistyksen avulla pyrittiin tuomaan suomalaisille kuluttajille uusia reilun kaupan tuotteita.

Kansainvälinen tiedotus

Kansainvälinen tiedotus oli mukana SAK:n edustajakokouksessa kolmella tapaa. Kv-tiedotus kirjattiin kattavasti SAK:n ohjelma-asiakirjoihin. Kokouksen kansainvälinen osuus ja tiedotus oli laaja ja kokoukselle valmistettiin paljon kansainvälistä tai vieraskielistä materiaalia.

Kv-tiedotuksessa pyrittiin hyödyntämään edustajakokouksen kansainvälisesti suurta painoarvoa. Kokouksessa puhuneiden EAY:n pääsihteerin Emilio Gabaglio ja Ruotsin LO:n puheenjohtajan Wanja Lundby-Wedinin saaman julkisuuden lisäksi järjestettiin erikseen tiedotustilaisuus globaaleista perusoikeuksista. Tilaisuudessa esiintyivät VAKL:n puheenjohtaja Fackson Shamenda ja ILO:n toimitusjohtaja Kari Tapiola. Meneillään olevan EU:n laajentumisen vuoksi Viron EAKL:n puheenjohtaja Kadi Pärnits oli lehdistön erityisen mielenkiinnon kohteena. SAK:n kokousta seuranneesta ILO:n kurssista tiedotettiin sekä kokouksen yhteydessä että myöhemmin erikseen.

SAK:n edustajakokoukseen valmistettiin ensimmäisen kerran yhteenveto kansainvälisen ay-liikkeen rakenteesta ja toiminnasta. Kansainvälinen osasto tuotti kirjasen Liikkeessä maailmalla. Kokoukseen mennessä valmistui englanninkielinen SAK:n perusesittely (kalvot ja cd-rom), englanninkielisen lehden SAK Info nelivärinen erikoisnumero ja PSKJ-yhteistyössä päivitetty yhteisesite Together.

Vuoden aikana kv-tiedotuksessa oli esillä erityisesti ay- ja perusoikeudet. ILO:n katulapsiprojektia seurattiin järjestämällä Pietariin toinen toimittajamatka. Itämeriyhteistyön tiedotusta tehostettiin.

PSKJ-yhteistyössä valmistettiin EU:n komission tuella Key Finland -toimistolle internet-sivut, Together-esite, logoja ja kansioita. Osana Together -projektia järjestettiin PSKJ-jäsenliittojen toimittajille opintomatka Brysseliin.

SAK:n englanninkielisen lehden "SAK Info" ulkoasu uusittiin. Lehti ilmestyi neljä kertaa.

Vahva SAK

Järjestötoiminta

Edustajakokouksen hyväksymä Liikkeessä tulevaisuuteen -asiakirja muodostaa perustan koko SAK:n ja sen jäsenliittojen järjestötoiminnalle tulevaisuudelle edustajakokoukskaudeksi. Asiakirjan linjauksia on ryhmitelty hankkeiksi ja niiden toteuttaminen on käynnistynyt. Järjestötoiminnan yhteistyöelimenä toimii järjestövaliokunta, nuorisotoiminnan osalta nuorisovaliokunta ja ruotsinkielisen toiminnan osalta ruotsinkielinen sihteeristö.

Liikkeessä! -kampanja

Liikkeessä! -toiminta on kokonaisvaltainen kampanja, jonka tarkoituksena on tehdä tunnetuksi ammatillisen järjestäytymisen merkitystä ja luoda järjestäytymisen käytännöt mahdollisimman helpoiksi. Toiminta käynnistettiin vuoden 2001 alussa laajalla kampanjalla, joka koostui televisiossa ja lehdissä toteutetusta mainoskampanjasta sekä lukuisista alueellisista ja paikallisista tapahtumista työpaikoilla, kouluissa ja toreilla. Edustajakokouksen jälkeen Liikkeessä! -toiminta todettiin pysyväksi osaksi järjestäytymisen edistämiseksi tehtävää työtä.

Osana Liikkeessä!-toimintaa laadittiin yksi, kaikkien jäsenliittojen tarpeisiin soveltuva jäseneksi liittymislomake, joka kotimaisten kielten lisäksi tehtiin viroksi, venäjäksi ja englanniksi. Aloitettiin pysyvä järjestäytymisestä tiedottava puhelinneuvonta sekä luotiin SAK:n internet-sivuille jäseneksi hakeutuvan käyttöön hakukone. Käynnistettiin kokonaisvaltaisen koulutiedotustoiminnan toteutuksen suunnittelu.

Osana Liikkeessä!-toimintaa käynnistettiin myös uuden sukupolven jäsenkortin (sirukortti) käyttöönoton valmistelu.

Alue- ja paikallistoiminnan kehittäminen

Aluetoiminnan painopisteinä olivat Liikkeessä! -toiminta, paikallisjärjestötyön kehittäminen ja osallistuminen aluekehittämistyöhön. Aluepalvelukeskukset järjestivät omia SAK-päiviään, toteuttivat viestintä- ja koulutushankkeita sekä useita koulutiedottamistapahtumia yhdessä liittojen aluetoimistojen ja alueiden aktiivien kanssa. Kaikilla alueilla järjestettiin syksyllä sosiaalipaketin neuvottelutulosta selvittäviä tilaisuuksia. Aluetoiminnan ohjesääntö uudistettiin ja aluetoiminnan verkostoa täydennettiin perustamalla Lahteen uusi aluepalvelukeskus.

Paikallisjärjestöjen kehittämistyö jatkui paikallisjärjestöprojektin linjausten pohjalta painopisteinä lisätä seudullista yhteistyötä. Paikallisjärjestöjen mallisäännöt uudistettiin ja toteutettiin paikallisjärjestötoiminnan tuen kokeilu. Kokeilun tavoitteena on tukea hyvää perustoimintaa ja uusia toimintamuotoja.

Aluevaikuttajakoulutusta on jatkettu maakuntaryhmien osalta edellisvuosien tapaan. Koulutuksen sisältö on painottunut aiempaa enemmän projektitoimintaan. Jatkossa kohderyhmää on tarkoituksenmukaista laajentaa paikallisjärjestöjen johdon suuntaan.

Aluepalvelukeskusten toimistonhoitajille järjestettiin oma kurssi, jolla pohdittiin toimistonhoitajien roolia aluekehittämistyön tukihenkilöinä.

Aluehallinto ja EU-ohjelmat

Euroopan unionin aluepoliittista ohjelmatyötä on käsitelty EU-aluevaikuttamistyöryhmässä. Lisäksi SAK on osallistunut ohjelmatyöhön seurantakomiteoissa ja mm. työministeriön ja kauppa- ja teollisuusministeriön järjestämissä seminaareissa. Yhteistyötä järjestövaliokunnan ja EU-aluevaikuttamistyöryhmän kesken on tiivistetty järjestämällä aluepoliittinen seminaari. Työryhmän kokoonpanoa on myös tarkistettu siten, että järjestövaliokunnan jäseniä on nimetty työryhmään. Samalla työryhmän nimi on muutettu aluekehittämistyöryhmäksi. Nimenmuutos on perusteltu, sillä työryhmän toimintakenttää on laajennettu EU-ohjelmatyöstä kattamaan myös kansallisia aluepoliittisia toimia.

Sosiaalipartnerijärjestöjen - SAK, STTK, AKAVA, TT, PT, KKK, MTK, SY - kesken on järjestetty neljä koulutustilaisuutta EU-ohjelma-alueittain maakuntien yhteistyöryhmien sosiaalipartnereita edustaville jäsenille. Samoin on tuotettu yhteisesite työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjen roolista aluekehittämistyöstä. Rahoitus koulutustilaisuuksiin ja esitteeseen on saatu Euroopan unionin sosiaalirahaston teknisen tuen tiedotusrahoista työministeriön kautta.

Lähinnä ay-liikkeen koulutuslaitosten edustajista koostuva EU-rahoitusryhmä on etsinyt keinoja SAK-laisen ay-liikkeen hanketoiminnan tehostamiseksi ja projektosaamisen lisäämiseksi. Hanketoimintaa koskevan verkoston tiedonvälityskanavana ja keskustelufoorumina kokeiltiin nettityökalua. Toimintavuoden alussa selvitettiin mahdollisuuksia toimia ns. välittäjäorganisaationa. SAK on mukana kuuden jäsenliittonsa kanssa Euroopan unionin Equal -yhteisöaloitteen toimenpidekokonaisuudesta rahoitettavassa Monikulttuurisuus voimavarana työyhteisössä ETMO -hankkeessa.

Nuorten järjestäytymisen edistäminen

SAK:n nuoret osallistuivat näytteilleasettajina tammikuussa Helsingin Messukeskuksessa järjestetyille Next Step -messuille. Osasto toteutettiin yhteisosastona AKT:n, Kemianliiton, KTV:n, PAM:n, Sähköliiton ja TEVA:n sekä TATSI ry:n ja Vuokralaisten keskusliiton kanssa. Oppilaitoksille tarjottiin mahdollisuus tilata messuille ilmaisia asiakaskutsukortteja ja tätä mahdollisuutta käytettiin laajasti - kutsukortteja tilattiin yhteensä noin 8000. Keväällä nuoret toteuttivat viikon mittaisen Kesäduunarit Liikkeessä! -kiertueen jo toista kertaa. Kiertueen tarkoituksena on kertoa nuorille kesätyöntekijöille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä yleisistä työelämän pelisäännöistä. Asuntoautokiertue toteutettiin kahdella autolla siten, että toinen autoista vieraili läntisen ja toinen itäisen Suomen ammatillisissa oppilaitoksissa - yhteensä 10 paikkakunnalla 18 oppilaitoksessa. Oppilaitokset ottivat kiertueautot mielihyvin vastaan; valitettavasti kaikki liitot eivät kyenneet järjestämään alakohtaisia tietoiskuja. Kiertueen tuloksena ilman aktiivista jäsenhankintatyötä saatiin yli 400 nuorta opiskelijajäsentä.

Nuorten jäsenten edunvalvonta-asiat nostettiin yhdeksi selkeäksi painopistealueeksi toukokuussa pidetyssä SAK:n 16. edustajakokouksessa. Edustajakokousta edeltävissä kokous- ja asiakirjavalmisteluissa nuorten osuus huomioitiin mm. tulevaisuuden ay-liike -työryhmän työskentelyssä.

Yhtenä työkaluna yhteydenpidossa nuoriin toimii SAK:n nuorten lehti. Lehden levikki pyritään pitämään edustajakokouspäätöksen mukaisesti 100 000 lehdessä ja siten Suomen suurimpana nuorten lehtenä. Vuonna 2001 lehti koki toimituksellisia muutoksia. Syyskuussa synnytettiin AY-lehden jäljille uusi, entistä ammattimaisemmin toimitettu SAK-lainen nuorten lehti ARVO. Lehti sai erittäin hyvää palautetta sekä lukijakuntansa että ammattilaisten keskuudesta. Joulukuussa se palkittiin Postin asiakaslehtikilpailussa järjestö- ja henkilöstölehtien sarjassa 47 lehden joukossa ensimmäisellä palkinnolla sekä parhaasta kansikuvasta kaikkien sarjojen n. 140 lehden joukossa.

Toimintaryhmät toimivat edellisten vuosien tapaan hyvin vaihtelevasti. Keskeimpänä syynä tähän on toimintaryhmien aktiivien nopea vaihtuvuus, jolloin perinteen siirtämiseen sisältyy suuria riskejä. Aktiivisimmat toimintaryhmät olivat Turun toimintaryhmä sekä Kymen Säpinä Seiska (KySäSe). Mikkelin toimintaryhmä perustettiin ja sen toimintaa käynnistettiin hiljakseltaan. Toimintaryhmät järjestivät pääasiassa nuorten aktivointi- ja tiedotustilaisuuksia. Toimintaryhmien ohjausta on edelleen tehostettava ja niille on löydettävä uusia toimintamuotoja.

Ruotsinkielisen jäsenistön palveluiden kehittäminen

Ruotsinkielisen sihteeristön toiminnassa nousi kolme toiminta-aluetta selkeästi esille. Vuoden alussa panostettiin "Hör hit" (Liikkeessä!) -kampanjaan, ja järjestettiin sarja tilaisuuksia Etelä-Suomen kaupungeissa. Kevättalvella ja keväällä pääpaino siirtyi edustajakokousvalmisteluihin. Kaikissa sihteeristön järjestämissä kursseissa ja tilaisuuksissa käsiteltiin tulevia edustajakokousasiakirjoja ja "Hör hit" -toimintaa. Syyskaudella toiminnan pääpainoksi nousi toisen asteen ammatikoululaitoksien tiedottamiskampanjan valmistelutyöt.

Tiedottaminen ruotsinkielisille aktiivijäsenille tapahtui pääasiallisesti FFC Nytt lehden välityksellä. Lehden postituksen yhteydessä levitettiin myös muuta ajankohtaista materiaalia esim. uusi työsopimuslaki. Työsopimuslaista sihteeristö valmisti yhteisesti YTN:n (AKAVA) ja TU:n (STTK) kanssa oppaan kyseisestä laista. Yhteistyönä YTN:n kanssa tuotettiin ruotsinkielinen kalenteri.

Materiaalituotannon ja käännöstoiminnan osalta saavutettiin kohtalaisen hyvä tulos. Käännettävästä materiaalista laajimmat olivat edustajakokouksen asiakirjat Liikkeessä tulevaisuuteen ja raportti Sovitaan yhdessä sekä sosiaalipaketin sopimukset ja kalvot.

Koulutustarjonta ylitti kysynnän johtuen siitä, että jäsenliittojen ja TSL:n ruotsinkielinen kurssitoiminta on ollut vilkasta. Suunnitelluista kursseista jouduttiin perumaan nuorisokurssi ja yksi alueellinen kurssi osanottajien vähyyden vuoksi.

Kansainvälinen järjestöyhteistyö

Yhteistyö ja kanssakäyminen Pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa oli vilkasta. Pohjoismaiden LO-pääkaupunkialueiden kokous pidettiin Tukholmassa, järjestöverkostokokous Tanskassa ja sen työkokous Oslossa. Yhtenä yhteisenä valmisteluprojektina yritettiin saada aikaan tukitoimintaa EAKL:n järjestökentän vahvistamiseksi. Tämän lisäksi on ylläpidetty erilaisia yhteyksiä varsinkin Ruotsin LO:hon.

Yhteistyö EAKL:n kanssa jatkui tavoitteena luoda Viroon toimialoittain ja alueellisesti vahva ay-liike. SAK:n ja jäsenliittojen sekä Toimihenkilöunionin yhteistyönä toimii EAKL:n Tartton aluetoimisto. Vastaavan aluetoimiston toiminta käynnistyi viime vuonna Pämussa. Yhteistyössä EAKL:n kanssa valmisteltiin ja jätettiin hakemus EU:n Interreg-ohjelmasta rahoitettavaksi hankkeeksi tavoitteena perustaa info-piste Tallinnaan. Info-pisteen tarkoituksena on jakaa tietoa Virosta Suomeen työhön hakeutuville suomalaisista työmarkkinoista ja ay-liikkeestä sekä toimia EAKL:n aluetoiminnan tukipisteenä Tallinnassa. Myös yhteistyötä EAKL:n nuorten kanssa jatkettiin panostamalla etenkin nuorisoryhmien kouluttamiseen ja toiminnan vakiinnuttamiseen.

Kansainvälinen yhteistyö PAY:n ja EAY:n nuorten kanssa jatkui vakiintuneeseen tapansa. SAK:n nuoret osallistuivat asiantuntijaroolissa Euroopan unionin nuorisopolitiikan valkoisen kirjan valmisteluun.

Ay-koulutuksen kehittäminen

Toimintavuoden keskeisiä kohteita olivat sukupolvenvaihdon tukeminen koulutusta ja koulutusjärjestelmän toimivuutta kehittäen sekä edustajakokouksesta seuranneiden monien kehittämistehtävien täsmentäminen ja täytäntöönpano.

Koulutustiimi on eri tavoin tukenut Kiljavan kehittämishankkeen etenemistä ja sen osana ammattikorkeakoulutoiminnan käynnistämistä. Humanistinen ammattikorkeakoulu sai luvan käynnistää opetuksen Nurmijärven yksikössä Kiljavalla. Syksyllä SAK:n hallitus teki suosituspäätöksensä, jonka mukaan nuorten koulutuksen rinnalla esitettiin käynnistettäväksi aikuiskoulutus ns. muuntokoulutuksena. Samoin päätettiin opiskelijoiden taloudellista tukemista koskevista suosituksista. Aikuiskoulutuksena suoritettavassa tutkinnossa on mahdollisuus painottaa opintoja ammattiyhdistysliikkeeseen. Tältä pohjalta edettiin tutkinnon opetussuunnitelman valmistelussa yhteistyössä Kiljavan ja Humakin kanssa. Hallituksessa, koulutussäätiön valtuuskunnassa, käsiteltiin myös Kiljavan kolmivuotisen kehittämissuunnitelman tarkistamista sekä tulevia investointitarpeita Kiljavalla. Hallitus hyväksyi myös uuden suosituksen henkilöstökoulutuksen korvauksista ja tukimuodoista.

Projektimuotoinen toiminta vilkastui tuntuvasti ja koulutustiimi oli joko organisoimassa, tukemassa tai toteuttamassa useita projekteja yhteistyössä opistojen ja liittojen kanssa. Ammattikorkeakoulutoiminnan valmistelujen edetessä aloitettiin valmistelut uuden ay-toimihenkilöille tarkoitetun täydennyskoulutustutkinnon luomiseksi. Koulutustiimi osallistui aktiivisesti erilaisiin verkkopedagogiikan kehittä-

miseen liittyviin hankkeisiin. Kouluyhteistyöhön liittyvät lukuisat SAK:n omat seminaarit saivat hyvän vastaanoton ja niihin osallistui noin 500 henkeä.

Koulutusvaliokunta kokoontui viisi kertaa ja jatkoi toimintaansa ay-liikkeen omaan koulutukseen keskittyen. Valiokunnassa käsiteltiin useita liittojen ja opistojen koulutuksen kehittämishankkeita. Koulutustiimi osallistui aikuiskoulutuspolitiikkaa, vapaata sivistystyötä ja korkeakoulujen toimintaa sekä aluepolitiikkaa koskevaan edunvalvontatyöhön.

Uuden ajan ay-koulu

Ay-koulun toisena vuonna kouluja käynnistyi 11. Osallistujia kouluissa oli 89. Koulut perustettiin Savonlinnaan, Mikkeliin, Tampereelle, Hämeenlinnaan, Kouvolaan, Lappeenrantaan ja Turkuun. Oulussa ja Helsingissä pidettiin kaksi koulua. Uusia ohjaajia koulutettiin 5—9.2.2001 pidetyllä kurssilla Kiljavalla. Ohjaajia oli vuoden lopussa 59, joista 31 osallistui 1—2.9.2001 Kiljavalla pidetyille ohjaajien täydennyskoulutuspäiville.

Verkkokoulun toinen pilotti saatettiin päätökseen kevään aikana. Vuoden lopulla käynnistettiin kolmas pilotti, jonka ideana edellisistä poiketen oli toteuttaa koko opiskelu rekrytointia myöten verkon kautta.

Tasa-arvokoulutus

Perinteiset Ay-naisten ajankohtaispäivät järjestettiin lokakuussa Kiljavalla. Vuoden aikana annettiin koulutus- ja konsultointipalveluja liitoille ja muille yhteistyötahoille kuten Kiljavan opiston tasa-arvoa edistävälle projekteille. SAK osallistui myös Osaava nainen -messuille.

Ay-liikkeen henkilöstön koulutus

Vuoden lopulla aloitti työnsä ammattiliittojen edustajista koottu ay-henkilöstön kehittämistyöryhmä, jonka tehtävänä on edistää palkatun ay-henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä yleisesti että erityisesti lähivuosien sukupolvenvaihdostilanteessa.

Ammattiliittojen työntekijöiden täydennyskoulutustutkintoa opiskeli vuoden lopussa 82 henkilöä eri ammattiliitoista. SAK:n jäsenpalveluosaston ja Kehittämiskeskuksen yhteistyössä organisoimaa tutkinto-opiskelua ohjaa ja tukee liittojen asiantuntijoista koostuva tutkintotoimikunta. Tavoitteena on, että tutkinto-opiskelijat voivat kehittää omaa työtään ay-liikkeessä. Tätä tarkoitusta edistävät opiskelijoiden lopputyönään tekemät erilaiset ay-työn kehittämishankkeet ja selvitykset.

Yhteistyö SAK:n kehittämiskeskuksen kanssa jatkui ay-liikkeen henkilöstön koulutuksen kehittämiseksi. Kehittämiskeskuksen toteuttamille 49 kurssille on vuoden aikana osallistunut kaikkiaan 670 ammattiliittojen työntekijää tai liittohallinnon jäsentä.

Kansainvälinen koulutus ja yhteistyö

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön, EAY:n, yhteydessä Brysselissä toimivan Euroopan ammattiyhdistysakatemian, ETUCO:n, 10 teemakurssille osallistui SAK:sta ja sen jäsenliitoista yhteensä 16 henkilöä.

SAK oli partner-järjestönä Madridissa järjestetyllä viikon kurssilla Euron vaikutus työehtosopimusneuvotteluihin - heijastumia Eurooppatason koordinaatioon. Kurssin isäntäjärjestönä toimi UGT-E. Kurssilla oli 24 osanottajaa yhdeksästä maasta ja 16:ta eri järjestöstä.

Afettin lakkauttamisen jälkeen Euroopan unionin sosiaalirahaston artikla 6:n rahat ovat olleet eri tahojen vapaasti haettavana. ETUCO haki jäsenjärjestöjen kanssa yhdessä rahoitusta tietoverkkojen hyödyntämiseen sosiaalidialogissa. Hankkeen DIALOG ON kokonaisbudjetti on 3 518 480 , johon komissiolta tulee tukea 2 990 976 . SAK:n osuus hankkeesta on toteuttaa viikon kurssi portaalien kehittämisestä sosiaalidialogin tueksi. Projekti alkoi joulukuussa 2001 ja päättyi marraskuussa 2003.

Kansainvälisten projektien projektityön käsikirjan tupo -päivitykset suomennutettiin ETUCO:n nettisivuille.

Kouluyhteistyö

Kouluyhteistyötä ja -tiedotusta jatkettiin jo aikaisemmin tehdyn perusratkaisun pohjalta. Tämä tarkoitti toiminnan keskittämistä ja kohdistamista yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten niihin opettajiin, joiden toimenkuviin kuuluvat yhteiskuntaoppi, työelämä tietous ja yhteydenpito työpaikkoihin.

Koulutusta järjestettiin opinto-ohjaajille peruskouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa, peruskoulujen ja lukioiden historian ja yhteiskuntaopin opettajille sekä ammatillisten oppilaitosten työelämä tietoutta opettaville ja työssäoppimista hoitaville opettajille. Koulutukseen osallistui sekä edellisinä vuosina mukana olleita että ensimmäistä kertaa osallistuneita. Kaikki koulutus suunniteltiin ja toteutettiin "räätälintyönä" eli aina kunkin kohderyhmän toivomusten mukaan sekä alueellisissa että valtakunnallisissa tapahtumissa. Tässä toiminnassa liittojen osuus on suuri. Myös monet SAK:n jäsenmäärältään pienemmät liitot olivat mukana koulutiedotusta toteuttamassa.

SAK:n ja liittojen tuottamaa työelämä tietoutta koskevaa materiaalia toimitettiin runsaasti opettajien opetustyön tueksi ja jatkettiin jo edellisenä vuonna alkanutta toimintaa SAK:n internet -sivujen tunnetuksi tekemiseksi. Opettaja -lehden ja muiden opettajien lehtien palstat olivat koko vuoden SAK:n ja jäsenliittojen aktiivisessa käytössä. Muukin julkinen sana huomioi laajalti koulutiedotustoimintaa.

Säännöt peliin videosta otettiin lisäpainoksia kovan kysynnän takia. Lisäksi aloitettiin opetusvideon tuottaminen peruskoulujen ja lukioiden historian ja yhteiskuntaopin opettajille. Video on valmis 30.8.2002 mennessä ja se käsittelee ay-

liikkeen ja suomalaisen työelämän murrosvaiheita aina SAK:n perustamisesta lähtien.

Vuoden loppupuolella SAK:n johtoryhmä nimesi koulutiedotuksen tehostamis- ja koordinoitutyöryhmän, jossa on koulutustiimin lisäksi viestinnän, järjestötiimin ja SAKK:n edustus.

Jäsenmikrohanke

Kesällä käynnistettiin jäsenliittojen ja yksittäisten jäsenten pyynnöstä uusi jäsenmikrokampanja. Tavoitteena oli edelleen auttaa SAK:laisia jäseniä pääsemään mukaan tietoyhteiskuntakehitykseen. Edellisistä kampanjoista poiketen tästä kampanjasta tehtiin toistaiseksi voimassaoleva siten, että jäsenmikropakettien hinta pidetään jatkuvasti samalla tasolla, mutta niiden sisältöä päivitetään komponenttien hintakehityksen puitteissa.

Yhteistyökumppaniksi valittiin tarjouskilpailun perusteella kotimainen Pohjanmaan Mikro Oy. Projekti sisältää neljä pakettia; kaksi kotikäyttöön tarkoitettua pöytäkonetta, yksi järjestöjen käyttöön sekä yksi kannettava mikro. Laitetoimitukset alkoivat syyskuussa ja vuoden loppuun mennessä jäsenmikroja toimitettiin yhteensä 2141 kpl. Jäsenmikrokampanjaa koordinoi SAK:ssa ohjausryhmä, jossa on mukana keskustuomiston ja liittojen edustajia.

Tietosuojan vaatimukset järjestötoiminnassa

SAK:n hallitus hyväksyi joulukuussa henkilötietojen käsittelyä SAK:ssa ja jäsenliitoissa koskevat käytäntösäännöt. Käytäntösäännöissä on otettu huomioon tietosuojalain vaatimukset. Hallitus hyväksyi käytäntösäännöt SAK:n toimintaa koskien ja kehotti niitä liittoja, jotka eivät vielä olleet käytäntösääntöjä käsitelleet hyväksymään ne samansisältöisinä.

SAK:n kulttuurirahasto

SAK:n kulttuurirahastolle tuli hakemuksia 219 kpl. Apurahoja myönnettiin yhteensä 29 kpl. Niistä seitsemän suunnattiin harrastajaryhmille ja 22 kpl yksityisille harrastajille. Kulttuurirahaston pääoma on 273 356,77 (1 625 305,53 mk) ja jaettavien apurahojen yhteissumma 16818,79 (100 000 mk)

Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunta

Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunnan sihteeristöön kuuluivat Suomen Muusikkojen Liitto, Teatteri- ja Mediatyöntekijät, Suomen Näyttelijäliitto, Suomen Journalistiliitto sekä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö. Neuvottelukunta järjesti lokakuussa asiantuntijaseminaarin julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta.

Jäsentutkimukset

Jäsenkyselyt

Vuoden aikana tehtiin kaksi jäsenkyselyä. Postikyselyiden kohteena oli 2000 liittojen jäsenrekistereistä poimittua jäsentä. Kevään kyselyn aiheet liittyivät osittain edustajakokousteemoihin. Jäsenten mielipidettä kysyttiin mm. tasa-arvosta eri sukupuolten, eri ikäisten ja rotuisten työntekijöiden välillä, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisesta, hamaasta taloudesta ja EU:sta. Syksyn kyselyssä tiedus-

teltiin tietokoneiden ja -verkkojen käytön yleisyyttä, tiedotusvälineiden seuraamista sekä osallistumista työpaikan henkilöstökoulutukseen.

Järjestötutkimus 2000

Vuoden 2001 aikana saatettiin vuonna 1999 aloitettu järjestötutkimusprojekti loppuun. Vuoden aikana valmistui pääosa tutkimusraporteista. Talven ja kevään aikana julkistettiin perusraportti Muutoksen tekijät, sukupuolen mukainen raportti Erilaisuus arjessa sekä luottamusmiesraportti Edunvalvonnan etujoukko. Vuoden aikana valmistui myös laadullinen liittojen toimintaa kartoittava haastattelututkimus liikkeen sisäiseen käyttöön sekä nuorisoraportti Nuori työntekijä ja ay-liike. Tutkimustuloksia hyödynnettiin edustajakokousasiakirjojen valmistelussa.

Viestinnän kehittäminen

SAK:n viestinnän haasteita olivat edustajakokouksen ohella erityisesti Liikkeessä! -kampanjan viestintä. Tammi-helmikuussa toteutui Liikkeessä! -kampanjan mainonnallinen ja viestinnällinen osuus, ja jo keväällä lähdettiin valmistelemaan kampanjan uusimista alkuvuonna 2002. Muita painopisteitä olivat sähköinen viestintä sekä SAK:n yhteisökuvan kehittäminen, johon sekä Liikkeessä! -kampanja että edustajakokous tarjosivat tavallista paremmat mahdollisuudet. Syksyä teemoitti erityisesti sosiaaliturvakeskustelu.

Ulkoinen viestintä

SAK säilytti asemansa sekä valtakunnallisessa että alueellisessa viestinnässä. Viestinnän haasteena oli erityisesti toimittajien ja tiedotusvälineiden palvelun parantaminen sekä yhteyksien lisääminen ja ylläpitäminen - niin valtakunnallisella kuin alueellisellakin tasolla. Tiedotusvälineiden palveluun kuuluivat myös taustatilaisuudet ja tausta-aineistot, toimitusvierailut, tiedotustilaisuudet, haastattelut sekä yhä vankemman aseman toimittajapalvelussa saanut verkkoviestintä.

Tiedotusvälineille lähdettiin 117 tiedotetta. Tiedotus- ja taustoitustilaisuuksia järjestettiin toimittajille vuoden aikana noin 20, mm. ajankohtaisseminaarit työmarkkina-, artikkeli- ja taloustoimittajille sekä kesätoimittajille. Lehti- ja tv-kuvaajille järjestettiin lisäksi edellisvuosien tapaan oma tilaisuutensa.

Internet näytteli keskeistä roolia mm. edustajakokoukseen liittyvässä ulkoisessa viestinnässä ja toimittajapalvelussa. Internetiin koottiin laaja edustajakokoukseen liittyvä tietopaketti ja toimittajia palveltiin myös kertomalla kokouksen kulusta reaaliaikaisesti. Myös paikallisradioille suunnattujen ajankohtaisjuttujen välittäminen siirrettiin 9800 -palvelunumerosta internetiin.

Sähköinen viestintä

SAK:n uusi Internet-palvelu avattiin 15.1.2001. Palvelun perustana on MTV3 Internetin Multinews-julkaisujärjestelmä. Palveluun liitettiin heti alussa useita toiminnallisia kokonaisuuksia, mm. Löydä oma ammattiliitosi -työkalu, Kaikki kunnossa työpaikallasi -testi, keskustelupalsta ja erilaisia palautekanavia.

Internet-palvelun perustekstejä täydennettiin vuoden aikana. Tavoitteena oli, että palvelun etusivulla olisi uutta tietoa joka arkipäivä - tavoite myös lähes saavutet-

tiin. Huhtikuussa palveluun rakennettiin oma sivusto SAK:n edustajakokoukselle. Sivuston kautta kokousta pystyi seuraamaan reaaliajassa uutisten, radiohaastattelujen ja videolähetysten avulla.

SAK:n keskustoiniston henkilökunnalle järjestettiin kolme koulutustilaisuutta uudesta Internetin julkaisujärjestelmästä.

SAK:n sähköisen viestinnän työryhmän sisällä perustettiin helmikuussa 2001 intranet-ryhmä, joka alkoi valmistella intranet-palvelun uudistamista. Intranet-työryhmä valmisti kaikille SAK:n jäsenliitoille suunnatun kyselyn intranetin kehittämistarpeista. Kyselyn toteutti keväällä ja kesällä Kaisa Ruohonen Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä. Lisäksi liittojen internet- ja intranet-vastaavat, tiedottajat ja SAKnet-ryhmä kutsuttiin intranet-seminaariin syyskuussa.

Intranet-palvelu

Uudelle intranet-palvelulle laadittiin sisältösuunnitelma, josta pyydettiin marras-kuussa lausunnot liittojen tiedottajilta ja internet/intranet-vastaavilta. Sisältösuunnitelmaa käsiteltiin myös SAK:n viestintävaliokunnassa ja SAKnet-ryhmässä. Joulukuussa suunnitelman pohjalta käynnistettiin tarjouskieros intranet-järjestelmiä toimittavien yritysten kesken.

Jäsenten verkottumisen edistäminen

SAK:n jäsenliittojen jäsenille tarjottiin ilmainen nettiyhteys ja sähköpostiosoite internet-palvelun kautta yhteistyössä MTV3 Internetin kanssa. Nettiyhteydestä ja sähköpostiosoitteesta kehitettiin myös cd-rom-levykkeellä jaettava tuote.

Internet-palveluun lisättiin muitakin sähköisesti välitettäviä jäsenetuja: neuvonta-palvelu, multimediakielikurssit, jäsenetuvakuutus, jäsenetumatkat ja viruksentorjuntaohjelmisto.

SAK:n alueellisten ja paikallisten organisaatioiden verkkopalvelujen suunnittelu aloitettiin yhdessä Uudenmaan aluepalvelutoimiston kanssa.

SAK:n verkottumisstrategiaa valmisteltiin viestintätöissä SAK:n 16. edustajakokouksen päätösten mukaisesti.

SAK Tiedottaa, FCC Nytt ja SAK Pikatiedottaa

SAK Tiedottaa lehti kertoo ajankohtaisista edunvalvonnan kysymyksistä, hallinnon päätöksistä, järjestöasioista sekä yhteistyötahojen toiminnasta. Lehti ilmestyi 15 kertaa ja sen painos oli 7 000 kappaletta. Lehden kohderyhmiä ovat SAK:n ja sen jäsenliittojen henkilöstö ja hallinnon jäsenet, SAK:n paikallisjärjestöjen hallituksen jäsenet, maakuntaryhmien jäsenet, Kiljan opisto ja SAK:n jäsenliittojen opistot sekä keskeiset SAK:n yhteistyötahot.

SAK:n 16. edustajakokouksen yhteydessä julkaistiin neljä numeroa SAK Tiedottaa edustajakokousekstra -lehteä. Ensimmäinen numero lähetettiin edustajille etukäteen ja kolme muuta ilmestyivät kokouspäivien aamuina.

Ruotsinkielinen FCC Nytt kertoi SAK Tiedottaa -lehden tapaan edunvalvonnan ajankohtaisista asioista ja hallinnon päätöksistä. FCC Nytt ilmestyi kymmenen kertaa ja sen painos oli 1600 kappaletta. FCC Nytt -lehteä postitettiin vajaat 1000 kappaletta suoraan vastaanottajille. Muutama jäsenliitto hoiti lehden omana jakeluna.

Sosiaalipakettia koskevien neuvottelujen kulkua seurattiin syksyllä 2001 SAK Pikatiedottaa sähköpostitiedotteissa. Pikatiedote ilmestyi kaikkiaan yhdeksän kertaa neuvottelujen aikana. SAK Pikatiedottaa jaettiin SAK:n ja liittojen henkilökunnalle ja SAK:n aluepalvelukeskusten kautta SAK:n aktiiveille.

Artikkelipalvelu liittolehdille

SAK toimitti vuoden aikana noin 10 artikkelia jäsenliittojen lehtien käyttöön. Artikkeleissa käsiteltiin ajankohtaisia edunvalvontaan liittyviä kysymyksiä SAK:n näkökulmasta.

Viestintäkoulutus

SAK:n ja liittojen henkilökunnan sekä aktiivien viestintävalmiuksien lisäämiseksi järjestettiin yhteistyössä Yleisradion Radio- ja televisioinstituutin kanssa Helsingissä tv-esiintymisen kursseja. Kurseille osallistui 27 henkilöä - SAK:n ja jäsenliittojen johtoa, asiantuntijoita ja liittojen hallinnon jäseniä.

Ammattiliittojen aktiiveille suunnatuille alueellisille viestinnän kursseille osallistui 210 henkilöä. SAK:n viestintätiimi antoi myös kouluttaja-apua Työttömien valtakunnallisen yhteisjärjestön alueelliseen tiedotuskoulutukseen.

Alueviestinnän kehittäminen

Alueviestinnän kehitystyötä jatkettiin yhteistyössä SAK:n aluepalvelukeskusten kanssa. Yhtenä painopisteenä kehitystyössä oli jäsenliittojen aluetyöntekijöiden ja SAK:n aluepalvelukeskusten sekä paikallisjärjestöjen tiedotustoiminnan koordinoiminen sekä toimittajakontaktien vahvistaminen. Edustajakokouksen alla järjestettiin eri puolilla maata tiedotustilaisuuksia alueellisille tiedotusvälineille ja edustajakokousedustajille.

SAK:n kantoja ja työelämän asioita käsiteltiin myös paikallisradioille suunnatuissa radio-ohjelmissa, joita välitystekniikan muuttumiseen liittyneen tauon jälkeen toimitettiin radioasemien käyttöön 12 kpl. Myös SAK:n Etelä-Savon aluepalvelukeskus ja sen alueella toimivat liitot tuottivat nettiradio Mikaeliin työelämän kysymyksiä käsitteleviä radio-ohjelmia kerran kuussa. Vuoden loppupuolella myös Tampereella käynnistyi yhteistyö nettiradio Mikaelin kanssa.

Messut

Messujen pääteemana oli Liikkeessä! -kampanja. SAK osallistui seuraaville messuille:

Oppi ja työ -messut, Lahti 18—20.1.

Oppija työ -messut, Joensuu 18—19.1.

Koulutusmessut, Rovaniemi 24—25.1.

**TUL:n talvipäivät, Joensuu ja Outokumpu 2—4.3.
Pohjanmaan Suurmessut, Vaasa 20—22.4.
Etelä-Karjalan messut, Lappeenranta 21—22.4.
Savon solmu, Pieksämäki 28.—29.4.
Elo-messut, Hämeenlinna 18.—19.8.
Osaava Nainen -messut, Turku 12—14.10.
AVO-messut, Tampere 15.-16.11.**

Julkaisutoiminta

Vuosittaisista julkaisuista ilmestyivät SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2000, Ammattiyhdistyskalenteri 2002, Taskulämmin/Tilastotietoja 2001, SAK:n puhelinmuistio 2002—2003 ja Työmarkkinailmasto kevät 2001. Lisäksi julkaistiin työmarkkina-avain ja järjestötutkimus 2000:een liittyvät kirjat Muutoksen tekijät, Eri-laisuus arjessa ja Edunvalvonnan etujoukko. Vuoden kuluessa julkaistiin myös edustajakokousasiakirjat Sovitaan yhdessä, Hyvinvointi syntyy työstä, Liikkeessä tulevaisuuteen ja ruotsinkielinen Vi formar framtiden sekä Tulevaisuus tehdään joka päivä -edustajakokouskirja (kaksi painosta). Lisäksi julkaistiin SAK:n vuosi-sata (kaksi painosta) ja Liikkeessä maailmalla.

Yhteistyö liittojen ja sidosryhmien kanssa

Viestintävaliokunta kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Valiokunnan käynnistä-mä SAK:laisen ay-liikkeen viestinnän kokonaisselvitys valmistui alkuvuonna. Valiokunnan seminaarissa maaliskuussa pohdittiin ay-mainontaa ja -markkinointia sekä Liikkeessä! -kampanjan viestinnällisiä jatkotoimia. Syksyllä valiokunta kävi lävitse edustajakokouksen viestintää koskevia velvoittavia päätöksiä ja linjauksia. Näistä valiokunta nosti sukupolvenvaihdon tukemisen oman työnsä painopis-teen. Valiokunta päätti käynnistää vuoropuhelun järjestö-, koulutus- ja nuorisovaliokunnan kanssa erityisesti luottamusmiesten sukupolvenvaihdon tukemi-sestä.

Työmarkkina-avain uudistettiin yhteistyössä muiden työmarkkinajärjestöjen kans-sa. Opasta jaettiin maksutta kouluihin ja kirjastoihin. Opa sijoitettiin lisäksi pdf-muodossa järjestöjen ja Allianssin www-sivuille.

Muutaman vuoden tauon jälkeen työmarkkinatoimittajille järjestettiin jälleen pal-kansaajakeskusjärjestöjen yhteiset pikkujoulut, järjestelyvuorossa oli STTK.

STTK:n ja Akavan kanssa ryhdyttiin pohtimaan mahdollisuutta tiivistää yhteistyötä ulkomaille suuntautuvassa tiedottamisessa esimerkiksi keskittämällä tiedotusta KEY:n internet-sivuille.

Valtionvarainministeriön ja työministeriön viestintäyksiköiden kanssa järjestettiin tutustumis- ja keskustelutilaisuudet.

Selvitykset

Viestintävaliokunta käynnisti jo vuoden 2000 puolella kokonaisselvityksen SAK:laisen ay-liikkeen viestinnästä. Tarkoituksena oli kartoittaa SAK:laisen ay-liikkeen viestinnän haasteita ja suuntaviivoja tulevalle edustajakokouskaudelle.

Selvityksen toteutti Viestintä Oy Intercom. Selvitys valmistui alkuvuoden aikana ja sen johtopäätöksiä työstettiin edustajakokousvalmistelun aikana.

Alkuvuoden aikana teetettiin myös kevyt julkisuusanalyysi syksyn 2000 tupokierroksen uutisoinnista ja käsittelystä tiedotusvälineissä. Analyysin toteutti VTM Timo Raunio.

SAK:n verkottumisstrategiaa valmisteltiin viestintätiimissä SAK:n 16. edustajakokouksen päätösten mukaisesti. Verkottumisen tukemista koskeva suunnitelma käsiteltiin syyskauden aikana viestintä-, järjestö- ja koulutusvaliokunnissa sekä SAK:n johtoryhmässä.

Jokavuotiseen tapaan viestinnän käyttöön hankittiin Taloustutkimuksen etujärjestöjen viestintää koskeva raportti.

Lehdet

Palkkatyöläinen

Palkkatyöläisen 93. ilmestymisvuotta ja sisältöä leimasivat selvimmin SAK:n 16. edustajakokous ja lukuisat ylimmän johdon vaihdokset järjestön jäsenliitoissa. Edustajakokousohjelmien valmistuttua vuoden alkukuukausina PT referoi ne laajasti ja myös teemoitti ensimmäiset numerot kokouksen keskeisten asioiden mukaan. Käsittelyksi tulivat ay-aktiivien lähtökohdista mm. liikkeen uudistaminen, maahanmuuttajat työpaikoilla, pienet työpaikat ja kokousedustajien odotukset SAK:ltä.

Vuoteen osui yhteensä kymmenen SAK:n jäsenliiton vaali- tai edustajakokousta, joista kahdeksassa liittojohto vaihtui. PT seurasi tiiviisti kokousten tapahtumia ja raportoi niistä varsinkin kevään numeroissaan. Valintojen jälkeen syyspuolella lehti esitteli näytävillä jutuilla kaikki uudet puheenjohtajat.

Lehden sisältöön, toimituspolitiikkaan tai ulkonäköön ei vuoden kuluessa tehty oleellisia muutoksia, koska toimitus arvioi 1998:n perusteellisen lehti uudistuksen vastaavan edelleen hyvin nykyaikaista tapaa tehdä lehteä.

Edellisten vuosien tapaan lehden jokainen numero teemoitettiin. Sisällöstä ja sivumääristä laskien teemoihin käytettiin joka lehdessä noin neljännes. Toimituksen saaman palautteen perusteella lukijoita kiinnostivat varsinkin yritysten tuotantotilukkaa ja vammaisten työtä käsitelleet juttukokonaisuudet.

PT ilmestyi 10 numerona ja keskimäärin 44-sivuisena, eli volyymiltaan entisen suuruisena. Lehti painettiin kokonaan nelivärisenä ja painopaikka pysyi entisenä, Sanomaprintinä. Täysaikaisesti lehteä teki kaksi toimittajaa ja vakinaiseen avustajakuntaan kuului puolenkymmentä vapaata toimittajaa ja kuvaajaa.

Vuoden lopussa PT:n levikki oli noin 30 500 kpl. Lehti kykeni lisäämään painostaan vajaalla parilla prosentilla. Ilmoitustavoitteessa ei pysytty, mikä johtui paitsi talouden taantumasta myös koko vuoden jatkuneista myynnin organisointivaikeuksista. Eräitä toimitusohjelmapäivityksiä lukuun ottamatta PT ei vuoden aikana

uudistanut tekniikkaansa. Enemmän huomiota kiinnitettiin lehden verkkoversioon, joka valmistui vakiintuneeseen muotoonsa jo alkuvuodesta.

Löntagaren

SAK on maassamme ainoa keskusjärjestö, joka julkaisee täysin ruotsinkielistä lehteä. 32-vuotias Löntagaren-lehti on saavuttanut vankan aseman suomenruotsalaisena aikakauslehtenä. Lehdellä on arvostusta ja kysyntää myös SAK-laisen piirin ulkopuolella. Täysin riippumattomana suomenruotsalaisia tiedotusvälineitä dominoivista laitoksista lehti on tavallisten suomenruotsalaisten ja palkansaajien äänitorvi.

Löntagaren-lehden päätehtävänä on välittää tietoa työelämästä ja ay-toiminnasta suomenruotsalaisten näkökulmasta. Myös kulttuuri ja ajanviete ovat lehden painopistealueita. Lehti kiinnittää erityistä huomiota työympäristökysymyksiin ja lehden sisältöä leimaa ympäröivä yhteiskunta.

Vuoden 2001 aikana pidettiin useita liittokokouksia. Löntagaren raportoi mm. KTV:n, Viestintäliiton, Paperin ja Puuliiton edustajakokouksista. Vastavalittuja liittotohtajia haastateltiin omana juttusarjanaan. SAK:n toukokuun edustajakokouksen edustajista kerrottiin erikoisteemanumerossa ja itse kokousta seurattiin kattavasti.

Lehden kussakin numerossa keskitytään yhteen erikoisteemaan. Teemat ovat yhteisiä Palkkatyöläinen lehden kanssa. Toimintavuoden teemat olivat ay-liikkeen tulevaisuuden haasteet, ay-liike ja maahanmuuttajat, pienyritysten vointi, mielipiteitä edustajakokouksen alla, työ tekee sairaaksi, työn ilo, yötyö, eettiset kysymykset, vammaiset työelämässä sekä euroon siirtyminen.

Lehden laajuus pysyi muuttamattomana 380 sivussa. Viisi numeroista pitää sisällään 40 sivua ja viisi 36 sivua, yhteensä tehtiin kymmenen numeroa. Painomäärä nousi runsaalla 900 lehdellä, vuoden 2000 lopun 22 121 lehdestä 23 051 lehteen joulukuussa 2001. KTV on suurin tilaaja: runsaat 7 800 lehteä, Metalli tilaa runsaat 5100 kappaletta ja PAM 1 500 lehteä. Alueellinen jako on seuraavaa: Pohjanmaalle menee lähes 10 000 lehteä, Uudellemaalle 9 000. Lehden saajista 2 000 asuu Turun maakunnassa ja 1 500 Ahvenanmaalla.

Löntagaren

FFC är den enda fackliga centralorganisation i landet som utger en helt svenskspråkig tidning. Med 32 år på nacken är Löntagaren redan en väletablerad finlandssvensk tidskrift, som är uppskattad och efterfrågad även utanför FFC-familjen. Den är de vanliga finlandssvenskarnas och löntagarnas språkrör, som utkommer helt oberoende av det etablissemang, som annars dominerar finlandssvenska medier.

Löntagarens främsta uppgift är att bevaka arbetsliv och facklig verksamhet med speciell tonvikt vid det finlandssvenska. Kultur och förströelse ingår också i grundkonceptet. Arbetsmiljöfrågor ägnas speciell uppmärksamhet.

Tidningens innehåll präglas av det omgivande samhället. Under år 2001 höll många förbund sina kongresser. Löntagaren rapporterade bl. a. om KATs, Medieförbundets, Pappers och Träs kongresser. I en särskild intervjuserie kom nyvalda förbundsordföranden till tals. Inför FFCs kongress i maj ägnades kongressombuden ett särskilt tema och själva kongressen fick vederbörlig bevakning.

Varje nummer av tidningen har ägnats ett speciellt tema. Denna tematisering har varit gemensam med kollegan Palkkatyöläinen. De teman som behandlades under året var: Fackliga framtidsfrågor, facket och invandrama, väl och ve i små företag, åsikter inför FFC-kongressen, sjuk av jobbet, arbetsglädje, nattarbete, etik, funktionshindrade och arbetslivet samt övergången till euro.

Tidningens volym bibehölls vid sammanlagt 380 sidor. Fem utgåvor omfattade 40 sidor och fem 36 sidor, totalt utgavs alltså 10 nummer. Upplagan steg med drygt 900 exemplar från 22 121 i slutet av 2000 till 23051 ex i december 2001. KAT är största prenumerant med drygt 7800 ex, följt av Metall med drygt 5100 ex och Servicefacket med 1500 ex. Regionalt är spridningen fördelad så att närmare 10 000 tidningar går till Österbotten, 9000 till Nyland, 2000 till Åboland och 1500 till Åland.

Tietopalvelu

Vuoden aikana solmittiin useita sopimuksia erilaisiin tietokantoihin pääsemiseksi ja järjestettiin alan koulutusta. Järjestettiin SAK:n sisäistä tiedonhankintakoulutusta osastoittain ja yksittäisille työntekijöille. Lisäksi järjestettiin tietokantakoulutusta SAK:n ja liittojen henkilökunnalle. Uutuutena oli alueilla järjestetty tiedonhankintakoulutus.

SAK ja liitot solmivat sopimuksen Tilastokeskuksen kanssa Altika ja Astika -tietokantojen käytöstä. Sopimukset solmittiin myös HKKK:n Helecon Nordic ja Helecon International -tietokantoihin. Henkilöstön käyttöön hankittiin sähköisiä sanakirjoja ja Yritys cd-rom. Trip-tietokantojen kehittämistä jatkettiin, tietopalvelu osallistui myös intranetin kehitystyöhön ja Finnwatch -systeemin suunnitteluun. Liitoille tarjottiin tietopalvelukonsultointia ja SAK:n henkilökunnalle etsittiin ja analysoitiin uusia sähköisiä tietolähteitä.

Toimisto- ja sisäiset palvelut

Keskityt, tarkoituksenmukaisesti suunnitellut ja mitoitettut palvelut paransivat olennaisesti toimiston toimivuutta. Tavoitteena oli toimiston hyvä palvelukyky, joustava toiminta ja kustannustehokkuus.

Edustajakokouksen teknisiä valmisteluja jatkettiin aikataulutus-, tila-, henkilöstö- ja muin järjestelyin tavoitteena kokouksen sujuvuus. Lisäksi osallistuttiin kokouksen asiakirjatyöskentelyyn. Kokousjärjestelyt onnistuivat uudessa kokouspaikassa mallikkaasti.

SAK:n toimistolle laadittiin syksyllä ympäristöohjelma, jonka tavoitteena on ekotehokas toimisto ja ympäristötietoinen ja laadukas työympäristö. Ympäristöasiat kytketään osaksi organisaation jokapäiväistä toimintakulttuuria. Tavoitteena on

minimoida energian ja luonnonvarojen käytöstä aiheutuvaa ympäristön räsitusta. Käytännön työ alkaa vuoden 2002 alkupuolella.

Toimistotarvikkeiden hankinta kilpailutettiin eniten käytettyjen tarvikkeiden ja paperien osalta. Tarjousten perusteella hankinnat keskitettiin yritykselle, jolla on pitkälle viety ympäristöpolitiikka ja kattava toimipaikkaverkosto koko maassa. Edustajakokouksen ja muun toimistossa tuotetun aineiston vuoksi monistuksen tuotanto oli erittäin suuri. Kopiokoneita vaihdettiin digitaalisiin. Postituksessa otettiin käyttöön Lataa ja postita -järjestelmä. Postitusmäärät olivat poikkeuksellisen isot; tuoteseurannan muisti ja postimaksukoneen käyttö auttoivat postimaksujen hallinnassa. SAK:n oma lehtikatsaus toteutettiin päivittäin, kesäaikana kerran viikossa. Useita erikoiskoosteita työstettiin aiheina työelämän kehittäminen, koulutus ja ydinvoima.

Yhteystietorekisteriä kehitettiin edelleen ja tietosisältöä lisättiin mm. hallituksen ja valtuuston jäsenten sähköpostiosoitteilla. Rekisterin täsmällisellä ylläpidolla parannettiin jakeluiden toimivuutta ja vähennettiin "käsityötä". Kokousrekisteriä hyödynnettiin yhdessä muiden osastojen kanssa, erityisen hyvin rekisteri toimi edustajakokouksen ilmoittautumisen sekä muiden kokousrutiinien hoitamisen yhteydessä.

SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen matkapalvelut kilpailutettiin kuuden matkatoimiston kesken. Talousvaliokunta teki valintansa palvelutarjousten, kokonaistaloudellisuuden, tarkoituksenmukaisuuden, palvelun tason ja palvelun hinnoittelun perusteella. Muita palvelusopimuksia (autoala-, majoitus-, vuokraus-, kokoustila-, teleala ym.) uusittiin ja edullisuutta seurattiin.

Työhuoneitten kalustamista jatkettiin pitkäaikaissuunnitelman mukaisesti. Organisaation muutokset aiheuttivat jonkin verran huonevaihdoja, jotka jatkuvat vuoden 2002 aikana. Huoneita ja käytäviä maalattiin, hallituksen kokoushuoneen lattia kunnostettiin.

Kahviautomaatti otettiin koekäyttöön tavoitteena järjeistää kahvion ja kokoustarjoilujen järjestelyjä. Toimiston siivous järjestettiin uudelleen työvoiman vähennyttä, samalla työmäärämitoitus ja ylläpitosiivouksen työohje uudistettiin.

Kiinteistö Oy Tuunaantuvan kahta lomaosaketta huollettiin ja varustetasoa parannettiin. Henkilöstö käytti osakkeita yhteensä 63 viikkoa. Käyttö lisääntyi selvästi edellisvuodesta. Sakinmajan kalustusta uusittiin.

Hakaniemen Merikiinteistöön, sen Hakaniemenrannan ja Siltasaarenkadun puoleiseen osaan rakennettiin ilmastointi. Mittava työ kesti puoli vuotta. Sitä edelsi perusteellinen suunnittelu, jossa hyödynnettiin toimitilojen sisäilmastosta tehtyä tutkimusta.

Tietohallinto

SAKnet-verkon palveluissa ei vuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Käyttökatkot aiheutui aikaisempia vuosia enemmän, syynä SAK:n tietokonehuoneen varasähkö- ja jäähdytyslaitteistojen häiriöt Merikiinteistön remontin aikana. Tietokonehuoneen UPS-varasähköakkujen riittävyyttä kasvatettiin 10 minuutista 30 minuuttiin.

SAK-liitot -tietoverkkoryhmässä määriteltiin alkuvuodesta pelisäännöt ja tavoitteet SAKnet-verkon uudistamiselle. Pohjana määrittelylle oli vuonna 2000 tehty tietoturvakartoitus ja liittoverkkojen nykytilan kartoitus. SAKnet-verkon uudistamista varten käynnistettiin tarjouskilpailu huhtikuussa. Uusi operaattori valittiin yksimielisesti ja sopimus allekirjoitettiin 12.11.2001. Sopimus on voimassa 31.12.2004 saakka, irtisanomisaika ennen sopimuskauden päättymistä on kolme kuukautta eli syyskuusta 2004.

SAKnet-verkon uudistamisen tärkein syy on tietoturvan parantaminen. Nykyisessä verkossa ei ole palomuurin käyttöönoton jälkeen ollut liittokohtaisia verkkoja erottavia suojauksia. Liittokohtaisten suojattujen verkkojen vaatimus oli keskeisin asia ja uusi operaattori pystyi tarjoamaan siihen ratkaisun IP VPN -virtuaaliverkkoratkaisuna. Uudistamisprojekti käynnistettiin loppuvuodesta, toteuttamisaikataulun laadinta jäi vuoden 2002 puolelle. Nykyinen sopimus on voimassa 1.3.2003 saakka, johon mennessä SAKnet-palvelut (toimistoliittymät, palomuurit, internetpalvelut, konesalipalvelut, etäkäyttöpalvelut) siirretään uuteen verkkoon.

Tietoverkon uudistamiseen liittyen järjestettiin kuukausittain SAKnet-tilaisuuksia.

Syksyllä uusittiin SAK-liitot -ohjelmaliisenssien Select-hankintasopimus ja virus-torjuntaohjelmien hankintasopimukset.

Vuoden 2001 jäsenrakennetilatotehtävät tehtiin touko-kesäkuussa, mukana oli 23 liittoa.

SAK:n sisäisten tietotekniikkasovellusten osalta hoidettiin käyttäjien tuki- ja pääkäyttäjätehtäviä (toimistojärjestelmä, taloushallinto, kokous- ja yhteystietorekisterit) ja osallistuttiin viestinnän intranet-hankkeeseen. Uusittiin vuonna 1998 tai aikaisemmin hankitut työasemat (noin 10 käyttäjää ja kokoustilat). Vuonna 1999 hankittuihin työasemiin lisättiin muistia 128 Mb:aan. Ylläpidettiin Liikkeessä! -kampanjan Liity ammattiliittoon -tietokantaa (toimipaikkatiedot, liitto-valintatiedot/ammatti/koulutus, tulokas-liittyneet-tiedot).

SAK:n henkilöstö

Vuoden 2001 lopussa SAK:n palveluksessa oli 135 henkilöä. Työvapaalla oli viisi henkilöä. Lisäksi osa-aikaisessa työsuhteessa oli kaksi aluepalvelukeskusten siivoojaa. Eläkkeellä oli 39 ja perhe-eläkettä sai yhdeksän henkilöä.

Kokonaistoimintojen johto

Puheenjohtaja Lauri Ihalainen
Puheenjohtajan sihteeri Marianne Uuskoski
Hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Ahmavaara
Varapuheenjohtajan ja hallinnon sihteeri Arja Lindstedt
Historiantutkija Tapio Bergholm
Kehittämispäällikkö Eija Hietanen
Sihteeri Erja Aaltonen

Yhteiskuntapoliittinen osasto

Johtaja Pertti Pammanne
Osastosihteeri Ulla Honkanen
Apulaisjohtaja, edunvalvontalinjan vastaava Matti Viialainen
Ekonomisti Peter J. Boldt
Sosiaalipoliittinen sihteeri Mirja Janerus
Työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne (työvapaalla)
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen
Tilastosihteeri Terttu Laitala
Vastaava ekonomisti Ismo Luimula
Lakimies Janne Metsämäki
Sosiaalipoliittinen sihteeri, toimeenpanolinjan vastaava Sinikka Näätsaari
Työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Saana Siekkinen
Ekonomisti Helena Pentti
Sihteeri Leena Isokääntä (työvapaalla)
Sihteeri Tuula Kourunen
Vt. sihteeri Tiina Laurila
Sihteeri Jaana Seppänen

Työympäristöosasto

Johtaja Kirsti Palanko-Laaka
Osastosihteeri Kirsi Sainio

Työelämälinja
Apulaisjohtaja, työelämälinjan vastaava Ari Seger
Tasa-arvosihiteeri Marja Erkkilä
Tutkimussihiteeri Jyrki Helin
Ekonomisti Erkki Laukkanen
Työympäristösihteeri Raili Perimäki
Yhteistoimintasihteeri Pentti Vainio
Sihteeri Eva Fager
Sihteeri Tuula Suojanen

Oikeudellinen linja
Vastaava lakimies Jorma Rusanen
Vt. lakimies Jari Hellsten

Lakimies Timo Koskinen
Lakimies Katja Lehto (työvapaalla)
Lakimies Arjo Suonperä
Lakimies Olavi Sulkunen
Sihteeri Merike Ottosson
Sihteeri Kaisa Sember

Kansainvälinen osasto

Johtaja Marjaana Valkonen
Osastosihteeri Christina Karlsson
Kansainvälisten asioiden sihteeri Turo Bergman
Eurooppasihteeri Markku Jääskeläinen
Sihteeri Tarja Kaukovaara (työvapaalla)
Sihteeri Eveliina Latvatalo

Brysselin toimisto
Johtaja Jorma Skippari
Sihteeri Aila Seppälä

Jäsenpalveluosasto

Johtaja Eero Heinäluoma
Osastosihteeri Anitta Leikos

Viestintä
Viestintäpäällikkö Sari Aalto-Matturi
Informaatikko Helena Hämäläinen
Tiedottaja Riitta Juntunen
Toimittaja Pirjo Pajunen
Tiedottaja Sanna Rytkönen
Verkkotiedottaja Pauli Vento
Sihteeri Maarit Kivistö

Järjestöasiat
Järjestöpäällikkö Matti Tukiainen
Sihteeri Orvokki Virtanen
Ruotsinkielinen sihteeri Christer Björkstrand
Järjestösihteeri Merja Lehmussaari
Nuorisosihteeri Eija Harjula (työvapaalla)
Vt. nuorisosihteeri Hannele Ugur
Oppisopimusharjoittelija Hanna Kuntsi
Sihteeri Riitta Kulmala
Sihteeri Sari Mäkelä
Sihteeri Marjo Mäki-Paavola

Koulutus ja tutkimus
Koulutuspäällikkö Markku Liljeström
Projektsihteeri Sirpa Ilola
Koulutussuunnittelija Aulikki Liukko
Projektipäällikkö Eine Mikkonen
Koulutussuunnittelija Reijo Päivärinta
Koulutussuunnittelija Hannu Rosengrén
Sihteeri Pirjo Vainio
Sihteeri Auli Keskinen

Aluepalvelukeskukset

SAK:n Ahvenanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Kurt Gustafsson

SAK:n Etelä-Savon aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Paula Kivivuori-Meri
Toimistonhoitaja Helvi Teppo

SAK:n Hämeen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pentti Immonen

SAK:n Pirkanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Teuvo Pernu
Toimistonhoitaja Kirsti Bister
Siivooja Terttu Lämsä

SAK:n Keski-Suomen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raimo Salpakoski
Toimistonhoitaja Ima Leinonen

SAK:n Kymen aluepalvelukeskus
Aluetoimitsija Leila Oderma

SAK:n Lapin aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Matti Viitanen
Toimistonhoitaja Maisa Kaasinen
Siivooja Annikki Palosaari

SAK:n Pohjois-Savon aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raimo Laulainen
Toimistonhoitaja Helga Vääntinen
Siivooja Inga Pirskanen

SAK:n Pohjanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raija Kuusisto
Toimistonhoitaja Tarja Lyttinen

SAK:n Pohjois-Karjalan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pertti O. Hyvönen

SAK:n Oulun aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Vesa Saarinen
Toimistonhoitaja Sisko Kanninen
Siivooja-toimistovahtimestari Ritva Kantola
Puhelinvaihteenhoitaja Riitta-Liisa Ojuva

SAK:n Satakunnan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Kari Koskinen

SAK:n Uudenmaan palvelutoimisto
Aluejohtaja Pertti T. Hyvönen
Sihteeri Riitta Kulmala

SAK:n Varsinais-Suomen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Seppo Ansamaa
Toimistonhoitaja Raija Raitio

Palkkatyöläinen
Päätoimittaja Eero Kosonen
Toimitussihteeri Aino Pietarinen
Ulkomaantoimittaja Hilka Jukarainen

Löntagaren
Chefredaktör Hans Jern
Redaktionssekreterare Ingegerd Ekstrand

Palkkatyöläinen ja Löntagaren
Toimistosihteeri Marja-Leena Hakkarainen-Kaitajärvi
Toimitusavustaja Marjut Vainio

Talous- ja sisäisten palvelujen osasto

Johtaja Mikko Paiho
Osastosihteeri Irma Tornberg
Palvelupäällikkö Anneli Roine
Tietohallintopäällikkö Maija Karimaa
Atk-erikoissuunnittelija Tarja Majamäki
Autonkuljettaja Esko Peura
ATK-suunnittelija Toivo Pudas
Henkilöstösihteeri Ritva Virolainen
Kassanhoitaja Paula Asikainen
Projektisihteeri Leila Hartonen
Vahtimestari Pentti Honko
Kirjanpitäjä Ulla Hopponen

Toimistosihtööri Leena Hännikäinen
Toimistosihtööri Imeli Kivivuori
Henkilöstösihtööri Ritva Laitinen
Henkilöstösihtööri Vuokko Lähteenmäki
Pääkirjanpitäjä Raija Mankinen
Toimistosihtööri Sari Nikkilä
Palveluneuvoja Tiina Näsliin-Viljamaa
Vahtimestari Jouko Räsänen
Emäntä Arja Valkama
Atk-yhteyshenkilö Ulla Vetterranta
Toimistosihtööri Leila Värntinen
Siivooja Anne Jouhilahti
Siivooja Kaija Viinikka
Siivooja Anja Värntinen

Ammattiyhdistysarkisto

Arkistonhoitaja Pekka Kalliokoski
Toimistosihtööri Nina Kanter

Eläkkeelle jääneet

Tiedottaja Kirsti Kekkonen-Montonen
Johtaja Tuulikki Kannisto
Projektihoitaja Anja Savolainen
Tasa-arvosihtööri Riitta Partinen
Järjestöpäällikkö Pekka Sarkkinen
Aluejohtaja Seppo Partinen
Hallinnon sihtööri Auli Alander
Siivoja Liisa Kuisma

Kuolleet

Sosiaalipoliittinen sihtööri Aarne Lehtonen
Järjestösihtööri Janne Puumi

Henkilöstöhallinto

Henkilöstötilinpäätös vuodelta 2000 valmistui. Siihen liittyen tehtiin henkilöstön keskuudessa järjestyksessä toinen työilmapiirikysely. Laadittiin toimintaohje henkilön väkivallan ehkäisemiseksi SAK:ssa. Toimintaohje hyväksyttiin SAK:n yhteistoimintaneuvottelukunnassa 2.2.2001.

Kartoitettiin SAK:n kannustamiskäytäntöjä ja tehtiin kysely henkilöstölle kannustamisesta. Kannustamisesta laadittu raportti käsiteltiin johtoryhmässä 15.10.2001.

Toteutettiin onnistuneesti palkkahallinnon integrointi SAK:n edustajakokousrekisteriin sekä euro- konversiot euron käyttöön ottoa varten.

Ilmastointiremontti toteutettiin työsuojelutoimikunnan aloitteesta toimintavuoden aikana.

Tehtiin henkilöstö- ja taloushallinnon osalta selvitys sähköisen viestinnän työryhmälle intranet- palveluista henkilöstölle ja liitoille.

Yt-neuvottelukunta

Yt-neuvottelukuntaan kuuluivat vuonna 2001 työnantajan (3) edustajina Pekka Ahmavaara (Lauri Ihalainen), Mikko Paiho (Pertti Parmanne), Kirsti Palanko-Laaka (Eero Heinäluoma) ja henkilöstön edustajina (4) Jorma Rusanen (Kaija Kallinen), Timo Koskinen (Tarja Majamäki), Eveliina Latvala (Hannele Ugur) ja Nina Kanter (Tuula Kourunen). Työsuojeluvaltuutetulla oli oikeus osallistua kokouksiin. Puheenjohtajuusvuoro oli työnantajan edustajalla (Mikko Paiho). Yt-neuvottelukunta käsitteli mm työilmapiirikyselyn jatkotoimia, toimintaohjetta henkisen väkivallan ehkäisemiseksi SAK:ssa, kehittämistä vapaa -järjestelmää sekä toimiston ilmastointiremonttia.

Työpaikkatoimikunta

Työpaikkatoimikunnan jäseniksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi valittiin henkilökunnan vuosikokouksessa: Puheenjohtajaksi Tarja Majamäki, sihteeriksi Jaana Seppänen, jäseniksi: Tapio Bergholm, Eeva Juntunen, Riitta Juntunen, Maarit Kivistö, Erkki Laukkanen, Raija Raittio, Hannele Ugur ja Pauli Vento. Kulttuurisihteereiksi: Nina Kanter, Hannu Rosengrén ja Kaisa Sember. Solidaarisuussihteeriksi Terttu Laitala ja Tiina Laitinen. Liikuntasihteeriksi: Eva Fager ja Erkki Laukkanen. Työpaikkakirjaston hoitajiksi: Leila Hartonen, Helena Hämäläinen, Ritva Laitinen ja Toivo Pudas.

Työpaikkatoimikunta järjesti SAK:n henkilökunnalle ja heidän perheenjäsenilleen monipuolista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa.

Toimikunta jatkoi kolmen kummilapsen tukemista. Syyskuussa järjestettiin nälkäpäiväkeräys, jonka toteutti SAK:n toimistossa Punaisen Ristin Kallio-Käpylän osasto. Keräyksen tuotto oli vain 855 mk.

Maaliskuussa 2001 työpaikalla otettiin koekäyttöön liikuntaraha, jonka tavoitteena on liikunnan monipuolisempi harrastaminen. Koeajan päätyttyä, henkilökunnalle tehtiin kysely liikuntarahan käytöstä ja jatkotoivomuksista. Kyselyn tuloksen perusteella tehtiin johtoryhmälle esitys liikuntarahakäytännön jatkamisesta. Liikuntarahan jatkopäätös kaatui kuitenkin sen verollisuuteen (Uudenmaan lääninoikeuden ratkaisu v. -99 edellyttää liikuntarahan katsomista palkaksi). Työpaikalla jatketaan aikaisempaa kuntosalikortti- ja uimalippukäytäntöä.

Työpaikkakirjastoon on hankittu uusia kirjoja ja ne on kirjattu kirjat -tietokantaan. Kirjasto on todettu toimivaksi ja sitä on käytetty aktiivisesti.

Vuoden 2001 vuosijuhla järjestettiin 30.11.2001 Vuosaaren Telakkaravintolassa.

SAK:n henkilökunnan kuoro jatkoi toimintaansa . Kuoro valitsi nimekseen Melody Sisters and the Boys. Kuoron vetäjänä on toiminut Sauli Malinen. Kuoro esiintyi henkilökunnalle järjestetyissä tilaisuuksissa.

Henkilöstötilinpäätöksen tunnuslukutaulukko 2001

Henkilöstö per 31.12.

Tunnusluvut	1999	2000	2001
Kokoaikainen henkilöstö	135	139	131
Naiset	89	93	86
Miehet	46	46	45
Vakinaiset	131	134	128
Naiset	87	91	85
Miehet	44	43	43
Määräaikaiset	4	5	3
Naiset	2	2	1
Miehet	2	3	2
<i>Työaika ja poissaolot (prosenttia maksetusta työajasta)</i>			
Tehty säännöllinen työaika	76,0 %	75,0 %	76,1 %
Pidetyt vuosilomat	12,2 %	12,6 %	12,3 %
Sairauspäivät	3,4 %	3,3 %	2,9 %
Pidetyt muut palkalliset vapaat	4,9 %	5,5 %	5,3 %
Tehdyt vastikevapaat ja ylityöt	3,4 %	3,6 %	3,3 %
Koulutuspäivät/henkilö	3,57 päivää	3,65 päivää	2,82 päivää
Henkilöstön peruskoulutustasoindeksi (asteikko 1-8)	4,01	3,96	4,30
Naiset	3,55	3,49	3,79
Miehet	4,91	4,91	5,29
Henkilöstön keski-ikä	47 vuotta	47,5 vuotta	48 vuotta
Keskiarvopalvelusaika	15 vuotta	15,5 vuotta	16 vuotta
Vaihtuvuus/suhdeluku	1,34	1,13	0,56
Aloittaneet	4	9	9
Lopettaneet	3	8	16

TILINPÄÄTÖS

TOIMINTAKERTOMUS

SAK:n toiminta toteutui vuonna 2001 talousarviossa lähes ennakoidulla tavalla. Toiminta- ja henkilöstökulujen vertailuindeksi oli 97.

Jäsenmaksutuotot kasvoivat 3 Mmk (4 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Sijoitusrahastojen tuotot ylittivät arvion 0,3 Mmk. Korkoinstrumenttien tuotot ylittivät arvion 1,3 Mmk. Vaikka huonon pörssivuoden takia rahastojen arvonalentumisia kirjattiin 2,4 Mmk, päästiin sijoitustuotoissa 9,3 Mmkaan, talousarvioalitus oli vain 0,7 Mmk.

SAK:n edustajakokous vahvisti taloussuunnitelman vuosille 2001-2006.

SAK:n talouden kehitystä kuvaa yksityiskohtaisemmin seuraava tuloslaskelman ja taseen vertailu oleellisine kommentteineen.

SAK:n tuotot ja kulut kehittyivät seuraavasti:

	tp. 2001	tp. 2000	Ero	muutos
	Mmk	Mmk	Mmk	%
VARSINAINEN TOIMINTA				
Toimintatuotot	6,4	5,5	-0,9	16
Henkilöstökulut	-37,1	-38,8	-1,7	-4
Poistot	-2,1	-2,2	-0,1	-5
Toimintakulut	-42,0	-41,3	0,7	2
Vars. toiminnan kulujäämä	-74,8	-76,8	-2	-3
Varainhankinta	71,4	68,4	-3,0	
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	9,3	10,0	0,7	-7
Tilikauden tulos	5,9	1,6	-4,3	269

Toimintatuotot kasvoivat 0,9 Mmk edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut pienenivät edellisvuoteen verrattuna 1,7 Mmk eli 4%. Tämä johtui henkilömäärän vähenemisestä sekä eläkevastuuvelan pienemisestä 1,0 Mmklla.

Varsinaisen toiminnan poistot pysyivät lähes ennallaan.

Toimintakulut kasvoivat 2 % eli 0,7 Mmk verrattuna edelliseen vuoteen.

Toimintakuluihin sisältyivät edustajakokouskulut (3,8 Mmk).

Varsinaisen toiminnan kulujaama pieneni 3 % eli 2,0 Mmk vuoteen 2000 verrattuna.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot pienenivät 7 % eli 0,7 Mmk. Ero johtui kolmen rahaston arvonalentumisesta.

Varainhankinta toteutui 3,0 Mmk edellistä vuotta suurempana.

SAK:n tase-erät kehittyivät

seuraavasti:	tp. 2001	tp. 2000	Ero	muutos
	Mmk	Mmk	Mmk	%
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat	181,7	204,9	-23,2	-11
Vaihtuvat vastaavat	79,0	51,2	27,8	54
	260,7	256,1	4,6	2
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	243,2	234,1	9,1	4
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0	3,2	-3,2	-100
Vieras pääoma, pitkäaikainen	4,8	5,8	-1	-17
Vieras pääoma, lyhytaikainen	12,7	13,0	-0,3	-2
	260,7	256,1	4,6	2

Pysyvät vastaavat pienenivät sijoituksissa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Vaihtuvia vastaavia kasvatti "lyhyen rahamäärän" kasvu.

Oma pääoma lisääntyi tilikauden ylijäämän sekä rahastosiertojen verran.

Purettiin 3,2 Mmkn suuruinen edustajakokousvaraus.

Pitkäaikainen vieras pääoma pieneni eläkevastuuvelan muutoksen (1,0 Mmk) johdosta.

Lyhytaikainen vieras pääoma koostuu tilinpäätöseristä.

Tytäryhtiöosakkeet

SAK omistaa osake-enemmistön seuraavista kiinteistöosakeyhtiöistä:

**KOy Pajalantie 19 (Järvenpää)
KOy Sarviniitynkatu 4 (Kerava)**

**Osuus
os.po:sta
100,0%
100,0%**

Tilikauden tulos

SAK:n tilikauden tulos

5 879 294,96

Tilinpäätössiirot

Varausten muutos

Edustajakokousvarauksen vähennys

3 200 000,00

Rahastosiirot

Kulttuurirahastoon siirretään

**- kulttuurirahaston pääomalle
hyvitettävä laskennallinen**

5 %:n korko

-76 265,28

- Niilo Hämäläisen

muistorahasto

-30 881,50

Kulttuurirahastosta katetaan

- jaetut avustukset

100 000,00

-7 146,78

SAK:n tilikauden ylijäämä

9 072 148,18

Ehdotus ylijäämän käytöstä

Ylijäämä ehdotetaan liitettäväksi omaan pääomaan siten, että

käyttörahaan siirretään 4 000 000 mk ja pääomaan 5 072 148,18 mk.

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2001

VARSINAINEN TOIMINTA

2001

2000

Tuotot

Toimintatuotot

2 922 226,54

2 463 131,67

Lehtituotot

2 669 250,39

2 587 081,07

Saadut avustukset

862 316,08

522 902,23

6 453 793,01

5 573 114,97

Kulut

Henkilöstökulut

Palkat

-28 963 662,98

-29 128 255,04

Henkilösivukulut

-8 192 689,21

-9 710 202,38

-37 156 352,19

-38 838 457,42

Poistot

-2 071 975,85

-2 232 783,37

Muut kulut

Vuokra- ja vastikekulut

-2 618 287,03

-2 330 594,98

Järjestökulut

-6 243 445,00

-4 757 592,36

Materiaalikulut

-6 512 626,18

-5 775 637,25

Ulkopuoliset palvelut

-9186 205,61

-7 303 065,03

Jäsenmaksukulut

-4 942 131,12

-4 826 600,11

Muut toimintakulut

-12 526 046,30

-16 294 983,95

-42 028 741,24

-41 288 473,68

Kulut yhteensä

-81 257 069,28

-82 359 714,47

Varsinaisen toiminnan kulujaämä

-74 803 276,27

-76 786 599,50

VARAINHANKINTA

Tuotot

Jäsenmaksutuotot

71 371 749,89

68 360 865,90

Kulujaämä

-3 431 526,38

-8 425 733,60

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot		
Osinkotuotot	2 278 942,60	2 599 936,97
Korkotuotot	6 948 849,24	6 759 811,51
Vuokratuotot	4 264 084,17	4 126 663,94
Arvon alentumisten palautumiset	0,00	96 959,24
Muut sijoitus- ja rahoitustuotot	0,00	1 123 900,96
	13 491 876,01	14 707 272,62
Kulut		
Poistot ja arvonal. pys.vastsijoit.	-2 408 382,08	-2 935 353,88
Yhtiövastikekulut	-1 751 528,00	-1 558 343,25
Muut korkokulut	-4 023,79	-2 191,73
Muut sijoituskulut	-17 120,80	-166 840,36
	-4 181 054,67	-4 662 729,22
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	9 310 821,34	10 044 543,40
Tilikauden tulos	5 879 294,96	1 618 809,80
Tilinpäätössiirrot		
Varausten muutos	3 200 000,00	-800 000,00
Rahastosiirot	-7 146,78	4 122 604,50
Tilikauden ylijäämä	9 072 148,18	4 941 414,30

TASE 31.12.2001

2001

2000

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet**Aineettomat oikeudet**

447 178,26

643 768,20

447 178,26

643 768,20

Aineelliset hyödykkeet**Rakennukset ja rakennelmat**

477 758,30

497 664,90

Koneet ja kalusto

5 148 446,52

5 375 976,89

5 626 204,82

5 873 641,79

Sijoitukset**Muut osakkeet ja osuudet**

87 026 960,06

95 668 356,29

Joukkovelkakirja- ja muut saamiset

88 643 704,37

102 724 700,48

175 670 664,43

198 393 056,77

Pysyvät vastaavat yhteensä

181 744 047,51

204 910 466,76

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset**Myyntisaamiset**

693 875,35

1 113 728,80

Lainasaamiset

3 800 447,80

3 812 920,01

Muut saamiset

133 681,40

566 574,68

Siirtosaamiset

23 670 465,28

21 605 371,82

28 298 469,83

27 098 595,31

Rahat ja pankkisaamiset

50 641 374,38

24 135 303,17

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

78 939 844,21

51 233 898,48

VASTAAVAA YHTEENSÄ

260 683 891,72

256 144 365,24

VASTATTAVAA**OMA PAAOMA**

Pääoma	205 593 358,90	200 651 944,60
Rahastot		
Kulttuurirahasto	1 632 452,31	1 625 305,53
Korjausrahasto	14 931 474,13	14 931 474,13
Käyttörahoasto	11 989 231,40	11 989 231,40
Ylijäämä	9 072 148,18	4 941 414,30
Oma pääoma yhteensä	243 218 664,92	234 139 369,96

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Vapaaehtoiset varaukset	0,00	3 200 000,00
--------------------------------	-------------	---------------------

VIERAS PAAOMA

Pitkäaikainen		
Eläkevastuuvelka	4 811 244,00	5 800 327,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	120 000,00	120 000,00
Ostovelat	1 655 734,14	2 233 610,06
Muut velat	955 636,00	960 301,00
Siirtovelat	9 922 612,66	9 690 757,22
	12 653 982,80	13 004 668,28
Vieras pääoma yhteensä	17 465 226,80	18 804 995,28

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	260 683 891,72	256144 365,24
-----------------------------	-----------------------	----------------------

RAHOITUSLASKELMA	2001	2000
	(1.000 mk)	(1.000 mk)
Vars. toiminnan kuluja	-74 803	-76 787
Poistot	2 072	2 233
Varainhankinta	71 372	68 361
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	11412	11 759
 Tulorahoitus	 10 053	 5 566
 Lyhytaikaiset saamiset, lisäys -/vähennys +	 -1 200	 3 240
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys +/vähennys -	-351	2 971
 Toiminnan aih. rahavarojen muutos	 8 502	 11 777
 Investoinnit ja sijoitukset		
Käyttöomaisuushankinnat ja tehdyt sijoitukset		
Käyttöomaisuus	-1 880	-2 584
Käyttöomaisuusosakkeet	-5 649	-1 070
Sijoitusosakkeet ja -osuudet	0	-19 547
Joukkovelkakirja- ja muut saamiset	-13 220	-44 023
 Käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten sij. myynnit		
Käyttöomaisuus	252	116
Käyttöomaisuusosakkeet	0	3 800
Sijoitusosakkeet ja osuudet	12189	0
Joukkovelkakirja- ja muut saamiset	27 301	66 865
 Rahojen muutos ennen lainojen muutosta	 27 495	 15 334
 Pitkäaikaisten lainojen vähennys	 -989	 -403
 Rahojen ja pankkisaam.lisäys/vähennys	 26 506	 14 931
 Tarkistus:		
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.2001/2000	50 641	24 135
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.2001/2000	-24 135	-9 204
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	26 506	14 931

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2001

2000

2.1 Valtion avustukset

SAK:n varsinaiseen toimintaan liittyvät valtionavut on esitetty varsinaisen toiminnan tuotoissa.

Valtionavut ovat seuraavat:

Ammattiyhdistysarkisto	441 852,00	452 321,00
Työmarkkinaopas	257 354,74	0,00
EU-tiedotushanke	17 269,40	0,00
Yhteensä	716 476,14	452 321,00

2.2 Muut tuotot

EU:lta saadut avustukset:

Euro-Telework	-602,28	57 740,76
Etuenet II	0,00	12 840,47
Trains-projekti	-4 401,52	0,00
Baltic Qualification Forum	35 964,47	0,00
Together-projekti	83 997,77	0,00
	114 958,44	70 581,23
Muut:		
Niilo Hämäläisen muistorahasto	30 881,50	0,00
	145 839,94	141 162,46

2.3 Henkilöstökulut

Maksetut palkat ja palkkiot

Palkat	28 963 662,98	29 128 255,04
Järjestökuluihin sisältyvät ansionmenetyskorvaukset ja palkkiot	473 888,04	148 523,48
Ostettuihin palveluihin sisält. palkkiot	1 078 179,91	1 205 445,47
Yhteensä	30 515 730,93	30 482 223,99

Henkilösivukulut

Eläkkeet	584 225,78	576 274,34
Eläkevastuun muutos	-989 083,00	-402 683,00
Eläkevakuutusmaksut	6 824 126,91	7 409 132,75
Yhteensä	6 419 269,69	7 582 724,09
Muut henkilösivukulut	1 773 419,52	2 127 478,29
Yhteensä	8 192 689,21	9 710 202,38

	2001	2000
Järjestökuluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	16 602,38	5 594,77
Ulkopuolisiin palveluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	37 190,02	41 072,68
Yhteensä	53 792,40	46 667,45
 Henkilösivukulut yhteensä	 8 246 481,61	 9 756 869,83
 Henkilöstö keskimäärin		
 Toimitsijat	 76	 76
Toimistotyöntekijät	55	63
Yhteensä	131	139
 Valtuuston jäsenten ja varajäsenten palkat ja palkkiot näistä tehtävistä	 108 480,32	 120 267,14
 Hallituksen jäsenille ja varajäsenille ei ole maksettu palkkoja eikä palkkioita näistä tehtävistä. Hallituksen päätoimisten jäsenten eläkevakuutuksen perustana on 60 vuoden eläkeikä.		

2.4 Poistot ja arvonalentumiset

Käyttöomaisuuden poistoperuste:
Aineettomat oikeudet: 4 vuoden tasapoisto
Rakennukset: 4 % jäännösarvosta
Koneet ja kalusto: 25 % jäännösarvosta

Aineettomista oikeuksista	335 920,38	420 055,02
Rakennuksista ja rakennelmista	19 906,60	20 736,04
Koneista ja kalustosta	1 716 148,87	1 791 992,31
Poistot käyttöomaisuudesta yht.	2 071 975,85	2 232 783,37
 Poistot ja arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
Sijoitusrahasto-osuuksista	2 408 382,08	2 935 353,88
Poistot ja arvonalentumiset	2 408 382,08	2 935 353,88
 Tilikauden poistot yhteensä	 4 480 357,93	 5168 137,25

2.4.1. Arvonalentumisten palautukset

Sijoitusrahasto-osuuksista	0,00	96 959,24
-----------------------------------	-------------	------------------

	2001	2000
2.5 Vuokra-ja vastikekulujen erittely		
Huoneistovuokratulot	388 024,70	382 194,99
Hoitovastikkeet	1 429 543,20	1 219 403,24
Rahoitusvastikkeet	0,00	1 461,24
Leasingvuokrat	65 589,13	74 233,51
Suoravuokraus, koneet	735 130,00	653 302,00
	2 618 287,03	2 330 594,98

2.6 Tilinpäätössiirrot

Vapaaehtoisten varausten muutos		
Edustajakokousvarauksen lisäys	0,00	-800 000,00
Edustajakokousvarauksen vähennys	3 200 000,00	0,00
Vapaaehtoisten varausten muutos	3 200 000,00	-800 000,00

2.7 Rahastosiirrot

Kulttuurirahastosiirrot		
Korko	76 265,28	77 395,50
Niilo Hämäläisen muistorahasto	30 881,50	0,00
Jaetut apurahat	-100 000,00	-100 000,00
Kulttuurirahastosiirrot yhteensä	7 146,78	22 604,50
Käyttörahasiirrot		
Siirto käyttörahasiirrot		
Kiljavan opisto 50 vuotta, lahjoitus	0,00	4 100 000,00
Rahastosiirrot yhteensä	7 146,78	4 122 604,50

3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Pysyvien vastaavien muutokset

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Rakennuk- set	Koneet ja kalusto
Kirjanpitoarvo 1.1.	643 768,20	0,00	497 664,90	5 375 976,89
Tilikauden lisäykset	139 330,44	0,00	0,00	1 740 968,52
Tilikauden vähen.	0,00	0,00	0,00	-252 350,02
Tilikauden poistot	-335 920,38	0,00	-19 906,60	-1 716 148,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	447 178,26	0,00	477 758,30	5148 446,52

	Osakkeet ja osuudet	Joukkovelkakirja- ja muut saamiset
Kirjanpitoarvo 1.1.	95 668 356,29	102 724 700,48
Tilikauden lisäykset	5 648 901,20	13 219 947,49
Tilikauden vähen.	-11 881 915,35	-27 300 943,60
Arvon alentuminen	-2 408 382,08	i
Kirjanpitoarvo 31.12.	87 026 960,06	j 88 643 704,37

Muut osakkeet ja osuudet (pitkäaikaiset sijoitukset):

Yhtiön nimi	Lukumäärä	Omistus- osuus %	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo
KOy Pajalantie 19 Järvenpää	20 320	100,0%	20 320 000,00	15 920 000,00
KOy Sarviniityn- katu 4, Kerava	2 000	100,0%	4 000 000,00	3 000 000,00
Hakaniemen Merikäteistö Oy	3 325	28,7 %	3 325 000,00	17 920 853,32
KOy Itäkeskuksen Maamerkki	936	27,7 %	4 680,00	7 460 000,00
Aluepalvelukesk.				4 051 934,76
Muut osakkeet ja osuudet				6 018 678,27
Sijoitusrahasto- osuudet				32 655 493,71
Yhteensä				87 026 960,06

3.2 Arvopapereiden pörssiarvon/päivänarvon ja kirjanpitoarvon erotus

	Kirjanpitoarvo	Pörssiarvo	Arvon muutos
Pörssiosakkeet	146 278,70	1 158 643,81	1 012 365,11

Sijoitusrahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo	Päivän arvo	Arvon muutos
Korkorahastot	0,00	0,00	0,00
Yhdistelmärahastot	27 655 493,71	29 085 412,80	1 429 919,09
Osakerahastot	5 000 000,00	5 834 436,53	834 436,53
Rahastot yhteensä	32 655 493,71	34 919 849,33	2 264 355,62

3.3 Vaihtuvien vastaavien lainasaamiset

SAKn koulutussäätiö	685 367,10	685 367,10
Muut	3 115 080,70	3 127 552,91
Yhteensä	3 800 447,80	3 812 920,01
V. 2002 erääntyvät	12 970,98	12 472,21
V. 2003 tai myöhemmin eräänt. osuus	3 787 476,82	3 800 447,80

3.4 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Jäsenmaksusaamiset	18 500 000,00	17 200 000,00
Korkosaamiset	2 503 775,59	2 415 814,82
Ylikurssit/obligatiot	765 730,00	1 148 794,00
Muut siirtosaamiset	1 900 959,69	840 763,00
Siirtosaamiset yhteensä	23 670 465,28	21 605 371,82

4. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Oman pääoman muutokset

Toimintapääoma 1.1.2001	200 651 944,60	198 079 648,28
Tilikauden 2000 ylijäämästä	4 941 414,30	2 572 296,32
Toimintapääoma 31.12.2001	205 593 358,90	200 651 944,60

Rahastot

Kulttuurirahasto 1.1.2001	1 625 305,53	1 647 910,03
Lisäys	107 146,78	77 395,50
Vähennys	-100 000,00	-100 000,00
Yhteensä	1 632 452,31	1 625 305,53
Korjausrahasto	14 931 474,13	14 931 474,13
Käyttöraahasto 1.1.2001	11 989 231,00	16 089 231,40
Vähennys	0,00	-4 100 000,00
Yhteensä	11 989 231,00	11 989 231,40
Rahastot yhteensä	28 553 157,44	28 546 011,06

Tilikauden ylijäämä	9 130 178,51	4 941 414,30
Oma pääoma yhteensä	243 276 694,85	234 139 369,96
4.2 Vapaaehtoisten varausten muutokset		
Edustajakokousvaraus 1.1.	3 200 000,00	2 400 000,00
Lisäys	0,00	800 000,00
Vähennys	-3 200 000,00	0,00
	0,00	
Edustajakokousvaraus 31.12.		3 200 000,00
	0,00	
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä		3 200 000,00
4.3 Pitkäaikainen vieras pääoma		
(velka erääntyy viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua)	2001	2000
Eläkevastuuvelka 1.1.	5 800 327,00	6 203 010,00
Muutos	-989 083,00	-402 683,00
Eläkevastuuvelka 31.12.	4 811 244,00	5 800 327,00
4.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Vuosilomapalkkavelka	9 086 000,00	8 975 000,00
Alikurssit/obligatiot	270 179,69	403 319,69
Muut siirtovelat	508 402,64	312 437,53
Siirtovelat yhteensä	9 864 582,33	9 690 757,22

5. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

5.1. Muutyastuustoumukset ja vastuut

Muiden puolesta		
Takaukset	1 700 000,00	0,00

5.2. Leasingvastuut

v. 2002 erääntyvät leasing-maksut	543 700,68	66 888,84
Myöhemmin erääntyvät leasing-maksut	1 509 656,82	134 332,47

Luettelo käytetyistä kirjanpitolukista ja tositteiden lajeista sekä niiden säilyttämistavoista:
Kirjanpitolukit: Tuloslaskelma, Tase, Tase-erittely, Pääkirja, Päiväkirja, Osto- ja myyntireskontra

Tositteiden lajit: Budjettitositteet, Pankkitositteet, Kassatositteet, Ostolaskut, Ostomaksut, Muistiotositteet, Myyntilaskut, Myyntimaksut

Kirjanpitolukit säilytetään paperitulosteina ja tositteet alkuperäisinä paperitositteina.

Helsinki 4. päivänä maaliskuuta 2002

Pelle Kinnunen
Matti Mäki
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen
Jarmo Kinnunen

Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja
Ed. Oja

Ed. Oja on kinnunen on kinnunen kinnunen
kinnunen kinnunen kinnunen kinnunen kinnunen
kinnunen kinnunen kinnunen kinnunen kinnunen

Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2002

Tilintarkastusryhmä Oy

Jarmo Kinnunen HMM

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n valtuustolle

Olemme tarkastaneet **Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK** ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2001. Hallituksen ja talouspäällikön allekirjoittama tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja muiden tilivelvollisten toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntona esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 9 072 148,18 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot keskusjärjestön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on yhdistyslain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 6. päivänä 2002

Tilintarkastusrengas Oy

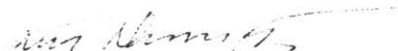

Martti Haapakoski, HTM

TILINTARKASTUSLAUSUNTO

Kansallisarkiston Ammattiyhdistysarkistolle myöntämä valtionapu 430 900 markkaa vuodelle 2001 on käytetty myöntämisperusteiden mukaisesti.

Helsingissä *6. päivä* maaliskuuta 2002

Tilintarkastusrengas Oy

Martti Haapakoski, HTM

Tarkastustoimikunnan lausunto valtuuston
kevätkokoukselle 24. - 25.5.2002

Tarkastustoimikunta on perehtynyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n toimintaan ja tilinpäätökseen vuodelta 2001 sekä tarkastanut tilinpäätökseen sisältyvän hallituksen ehdotuksen ylijäämän käytöstä.

SAK:n toiminta vuodelta 2001 on noudattanut toimintasuunnitelmaa ja toteutunut kokonaisuudessaan talousarvion puitteissa. Varsinaisen toiminnan kulujäämä on toteutunut hyväksyttyä talousarviota pienempänä sekä jäsenmaksutuotot arvioitua suurempana. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotto toteutui talousarvion mukaisena. Tilinpäätöksessä sijoitusomaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Lausuntona toteamme, että tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, tulos-laskelman, taseen ja liitetiedot, antaa oikeat ja riittävät tiedot SAK:n toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Käyttörahaston kartuttamisella varaudutaan heikkeneviin talousnäkyymiin. Tilintarkastuskertomukseen viitaten ehdotamme, että tilinpäätös vuodelta 2001 vahvistetaan ja että hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää suoritettuna edustajakokousvarauksen (3,2 Mmk) purkamisen jälkeen 9 072 148,18 markkaa. Hallitus ehdottaa toimintakertomuksessa ylijäämän käyttämisestä siten, että käyttörahastoon siirretään 4 000 000,00 markkaa ja pääomaan 5 072 148,18 markkaa. Ehdotus on yhdistyslain ja sääntöjen mukainen.

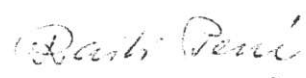
Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2002

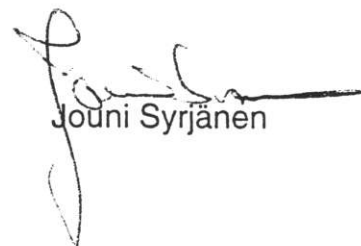
Tarkastustoimikunta

Monica Ahlfors

Pekka Kokkonen

Siiri Nuutinen

Raili Peni

Jouni Syrjänen

Veijo Tomperi

Jäsenyydet ja osakkuudet

Yhdistykset

Allianssi ry
Eurooppalainen Suomi ry
Lomalitto ry
Palkansaaajalehdet -Löntagasrtidningarna, Pale ry
Perhelomat ry
Pohjola-Norden ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Solaris-Lomat ry
Suomalaisen Työn Liitto ry
Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
Suomen Ammattitaito-Skill Finland ry
Suomen Kuluttajaliitto ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen YK-liitto ry
Tietotekniikan Liitto ry
Taksvärkki ry
Työterveyden Edistämisyhdistys ry
Työväen Keskusmuseoyhdistys ry
Työväen Sivistysliitto ry
Palkansaaajien Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistys ry
Työväenperinne ry
Yksityiset keskusarkistot ry

Säätiöt

Ammattienedistämislaitoksen Säätiö rs
Asuntosäätiö rs
Kansan Sivistysrahaston Säätiö rs
Kuntoutustoiminnan Tutkimussäätiö rs
SAK:n koulutussäätiö rs

Osakeyhtiöt

Itäkeskuksen Huipputoimistot Oy
Järjestöpalvelut Oy
Suomen Viestintärahoitus Oy
UP-Uutispalvelu Oy
Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö
VVO-yhtymä Oyj

Kiinteistöyhtiöt

Hakaniemen Merikiinteistö Oy
Ki-Oy Itäkeskuksen Maamerkki
Ki-Oy Sarviniitynkatu 4, Kerava
Ki-Oy Otsonkulma
Ki-Oy Tuunaantupa

Osuuskunnat

Osuuskunta Suomen Messut
Osuuskunta Tradeka-Yhtymä
Kaunispään Huolto-osuuskunta
Osuusliike Elanto

Kansainväliset ammatilliset järjestöt

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY
Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY
OECD:n ay-liikkeen neuvoo-antava komitea TUAC
Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälinen liitto VAKL

Hallintoelimet

Valtuusto

Valtuuston puheenjohtajat

Santamäki-Vuori Tuire	KTV
Karjalainen-Huusko Ritva	PAM
Kallio Jarmo	Metalli

Varsinaiset jäsenet Henkilökohtaiset varajäsenet

Auto- ja Konealan Unioni AKU ry

Salmi Jari	Ujala Tytti
	Halttu Helena

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT r.y.

Bruce Esa	Turunen Kari
	Inkala Lauri
Jokikokko Esko	Ylihukka Kauko
	Markkanen Kari
Pitkälä Esa	Jalovaara Mauno
	Marjamaa Raimo
Saارين Taisto	Nevalainen Jari
	Perkiö Leo
Tomperi Veijo	Kilpeläinen Antero
	Koskinen Juhani
Tossavainen Kari	Metsälä Anna-Heleena
	Vierto Paavo

Ilmailualan Unioni IAU ry

Särömaa Ann-Mari	Winter Kari
	Grundström Juha

Kemianliitto ry	Lähderinne Seija
Elovaara Orvokki	Sorvali Petri
Jäppinen Kari	Soidinsalo Marjatta
Kallio Pasi	Keski-Mattinen Anne
Korhonen Tauno	Suojanen Eero
	Kruus Sirkka-Liisa
	Rahikka Raija
	Aalto Ilmo

Kunta-alan ammattiliitto	KTV ry
Santamäki-Vuori Tuire	Kortelainen Pirjo
Ahlfors Monica	Paananen Eija
Alanoja Heikki	Timonen Raimo
Hakanen Jorma	Lindroos Mirja
Heikkinen Asta	Virtanen Markku
Järvinen Juha	Kuusisto Iiris
Kettunen Saima	Nenonen Marjatta
Korhonen Pauli	Laaksonen Eila
Kouhia Raimo	Malinen Martti
Kuusenaho Birgit	Koskensalmi Leila
Liljendal Timo	Santala Eila
Mäntynen Riitta	Virkki Tapio
Niinikoski Eija	Huttunen Keijo
Pesonen Aulikki	Koikkalainen Raimo
Puntanen Anne	Aalto Riika
Pyykkinen Pasi	Soldatkin Päivi
Rajala Jorma	Hoivala Hannu
Siitonen Harri	Pietilä Tarja
	Vuohiniemi Jouko
	Jussila Annikki
	Luja Kimmo
	Kinnunen Pertti
	Bilund Juha
	Ilola Timo
	Paalanen Hilikka
	Pilto Antero
	Männistö Sakari
	Nahkala Lasse
	Ovaska Kaija
	Lepistö Pekka
	Himanen Päivi
	Pohjasara Mari
	Lieska Eija-Liisa
	Rannanpää Eija
	Toivola Tellervo
	Kuula Hilikka

Turunen Leena	Oinonen Pauli
Vattulainen Sari	Tolvanen Marjatta
	Arolaakso Kaarina
Vertti Pirkko	Paukkunen Oili
	Niskanen Ritta
	Sintonen Risto
 Metallityöväen Liitto ry	
Kallio Jarmo	Holm Jorma
	Nieminen Raimo
Alahäivälä Jouko	Ollila Tapio
	Käyhkö Pirjo
Askolin Pirkko	Matikka Jarmo
	Kaleva Arto
Helminen Sari	Ahonen Päivi
	Wiman Lea
Hietala Leevi	Valtanen Pirkko
	Schroderus Kirsi
Karlström Lars-Olof	Markkula Mauno
	Wikstedt Tommy
Kämä Jukka	Ruotsalainen Erkki
	Gröhn Pentti
Larila Keijo	Jaakkola Kalevi
	Junnila Kari
Mononen Esko	Pyhäjärvi Risto
	Porkka Jukka
Munne Teemu	Niemelä Pentti
	Vilkman Kari
Mäkinen Pentti	Lajunen Timo
	Kemppainen Timo
Peri Raili	Mielonen Mikko
	Raunio Veikko
Piili Arto	Rahkonen Jorma
	Tikkanen Mauri
Pörsti Pekka	Yksjärvi Tauno
	Kuula Raimo
Santaharju Ahti	Henriksson Seppo
	Rajala Kimmo
Vilén Terttu	Kakkonen Erkki
	Korkeakoski Lauri
Wallenius Kari	Jokinen Heikki
	Niemi Arto

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Karjalainen-Huusko Ritva	Syrjäläinen Outi
	Rantala Terttu
Heikkinen Annikki	Karvinen Ritva
	Länsivuori Eeva
Helo Ellen	Karstinen Ismo
	Vasara Virve
Järvenpää Sari	Kiuru Eija
	Rohula Ulla
Kairenius Tarja	Hujanen Pekka
	Aromaa Sirpa
Kilpeläinen Eeva-Liisa	Tolonen Markku
	Aaltonen Margit
Koskiniemi Helena	Norring Mia-Mari
	Arhenius Päivi
Matilainen Jaana	Piirainen Salme
	Aksila Anne
Miikkulainen Osmo	Suomalainen Ritva
	Laitila Pertti
Nuutinen Siiri	Poutiainen Armi
	Kautonen Esa
Rajala Johanna	Majuri Sari
	Salolainen-Laine Pirjo
Reunamo Anita	Roos Merja
	Mokko Pirjo-Riitta
Räty Veikko	Penttinen Jorma
	Aitta-Aho Pertti
Seppälä Inkeri	Rantala Pirjo
	Ristilä Ritva
Seppälä Seppo	Nurminen Olavi
	Huusko Vesa
Sojakka Markku	Kääriäinen Marko
	Jonkka Harri
Turunen Leila	Noro Katja
	Ertovaara Hannele
Tähtinen Birgit	Haataja Matti
	Mäki Hilikka
Uitto Jorma	Selviranta Sami
	Miettinen Maritta
Valkeinen Markku	Multanen Reijo
	Sadeharju Jari
Örting Risto	Nikula Kimmo
	Ilkonen Eija
Paperiliitto ry	
Alanen Tuomo	Limola Irene
	Turunen Martti

Kettunen Matti	Somppi Alvar
Kokkonen Pekka	Joutsen Tapio
Tyni Seppo	Miettinen Kari
Ulenius Hannu	Pessala Raine
	Hautamäki Markku
	Lempinen Martti
	Lumikumpu Päivi
	Vallema Satu
Postiliitto ry	
Heikkinen Timo	Niemi Jarmo
Jukkola Oili	Torvinen Juha
Lempinen Kari	Alho Taru
	Munne Tiina
	Lappalainen Vesa
	Romo Pentti
Puu- ja erityisalojen liitto ry	
Häkkinen Merja	Puottula Kaija
Korva Markku	Räty Kyllikki
Kosonen Esko	Kontinen Reijo
Lehtinen Reijo	Kurko Anja
Pekonmäki Reijo	Mäkilä Jarmo
	Palokangas Pentti
	Hietanen Pekka
	Löytynoja Asko
	Timonen Terttu
	Kosunen Erkki
Rakennusliitto ry	
Dahlström Leo	Latvala Markku
Järvinen Arto	Snicker Pertti
Kekarainen Erik	Rahikainen Tuomo
Korju Jouni	Frisk Ensio
Koskinen Seppo	Porkka Asko
Lempinen Aarne	Halonen Juha
Oinas Erkki	Nikku Juha
Sirviö Eero	Nikkanen Mika
	Heino Mauri
	Avellan Risto
	Huupponen Jari
	Simpanen Juha-Pekka
	Kallio Timo
	Nurmi Jarkko
	Karppinen Paavo
	Kyllönen Matti

Rautatieläisten Liitto ry

Tainamo Raimo	Hellstén Jorma
	Matilainen Reino
Tuomi Jaakko	Mäkelä Seppo
	Kaarakainen Erkki

Rautatievirkamiesliitto ry

Laine Taisto	Hokkanen Erkki
	Majuri Eija

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry

Ahonen Risto	Vuorio Hannele
	Ranki Annikki
Pohjola Pentti O.	Turkki Seppo
	Porko Jouni
Riihikoski Seppo	Tolonen Ritva
	Pietari Lea
Selander Eija	Ylitalo Eira
	Kangasluoma Risto
Sussman Siegbert	Pietarinen Eila
	Granlund Jussi

Suomen Merimies-Unioni ry

Lauriala Markku	Numirinta Kari
	Luotola Kari
Rännäli Tarja	Nikkinen Helena
	Katila Terttu

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Väri Kari	Vesterinen Aarne
	Lehtinen Lottaliina

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto ry

Peltoniemi Seppo	Pöllänen Marjatta
	Piskonen Heikki

Sähköalojen ammattiliitto ry

Harjunpää Timo	Oinas Pentti
	Fahlström Seppo
Kehusmaa Taisto	14.9.2001 asti
Aro Seppo	14.9.2001 alkaen
	Heiskanen Väinö
Nieminen Antti	Helander Jouko
	Littman Juhani
Saari Seppo	Rautiola Hannu
	Ylikauppila Kari

Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto Teva ry

Hänninen Aira

Toivola Vuokko

Laakso Maritta

Sallinen Vuokko

Ahokas Petri

Salmi Eino

Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry

Hujanen Kari

Lehtinen Sari

Perkiömäki Katarina

Jordan Annikki

Leponiemi Airi

Salonen Juhani

Ontronen Olavi

Ukkola Raija

Jauhiainen-Ridell Tuula

Viherpuro Hannu

Manninen Pauli

Sappinen Markku

Merivartioliitto ry

Seppelin Seppo

Masalin Juha

Yli-Heikkilä Lasse

Tulliliitto ry

Hänninen Martti

Mäkinen Ari

Nykänen Pauli

Vankilavirkailijain Liitto ry

Syrjänen Jouni

Laakso Reima

Hautala Aimo

Veturimiesten Liitto ry

Koli Timo

Wilén Yrjö

Noranta Ilkka

Viestintäalan ammattiliitto ry

Keronen Esko

Kosonen Jari

Hentunen Matti

Kokkonen Lahja

Laosmaa Seija

Talvinen Arja

Korhonen Reijo

Silver Esko

Kallio Tuula

Yleinen Lehtimiesliitto ry

Hume Hannu

Toijonen Sisko-Tuulikki

Saari Juha

Läsnäolo- puhe- ja esitysoikeudella

Kaupanalalan Esimiesliitto KEY

Valkonen Mika

Konto Marja

Lehtinen Risto

Hallitus

SAK:n hallituksen jäsenet

Varsinainen jäsen

Ihalainen Lauri pj, SAK
Ahmavaara Pekka, vpj, SAK
Ainasto Lauri, Puu- ja erityisalojen liitto
Asara-Laaksonen Teija, KTV
Hynönen Pekka, Rakennusliitto
Julkunen Kaarlo, PAM
Kallio Jorma, PAM
Kehälinna Heikki, KTV
Kivistö Mauri, Rakennusliitto
Korhonen Auli, Teva
Kovanen Sauli, Paperiliitto
Lindfors Erik, Metallityöväen Liitto
Lyly Lauri, Sähköliitto
Lähteenmäki Jarmo, Paperiliitto
Oksa Anja, Metallityöväen Liitto
Raitoharju Pertti, Viestintäalan ammattiliitto
Rannisto Raimo, VTY
Remahl Maj-Len, PAM
Räty Timo, AKT
Savtschenko Ritva, SEL
Vallittu Timo, Kemianliitto
Vanhala Kalevi, Puu- ja erityisalojen liitto
Vilkuna Esa, Postiliitto
Vuorenmaa Erkki, Metallityöväen Liitto
Zitting Simo, Suomen Merimies-Unioni

Henkilökohtainen varajäsen

Helenius Antti, AKU
Stoor Katarina, Teva
Hölttä Kalevi, Puu- ja erityisalojen liitto
Heinola Pekka, KTV
Koski Hannu, Rakennusliitto
Ahonen Risto, PAM
Rautavuori Leena, PAM
Saari Ritva-Hanna, KTV
Kurki Rauno, Rakennusliitto
Ruokonen Tuula, Teva
Laitinen Raimo, Paperiliitto
Mäkelä Matti, Metallityöväen Liitto
Alakoski Martti, Sähköliitto
Pennanen Artturi, Paperiliitto
Laine Markku, Metallityöväen Liitto
Hämäläinen Irene, Viestintäalan ammattiliitto
Mäkinen Pirjo, VTY
Vuorio Anssi, PAM
Vehkaoja Matti, AKT
Anttila Veli-Pekka, SEL
Salonen Heikki, Kemianliitto
Lepola Sakari, Puu- ja erityisalojen liitto
Tamminen Kari, Postiliitto
Löhman Jorma, Metallityöväen Liitto
Ukkonen Erkki, Suomen Merimies-Unioni

Yleisvarajäsenet

Lundén Mauri	Rautatieläisten Liitto
Vingisaar Jaan	VTY
Lindholm Henri	SEL
Hakala Rainer	IAU
Vikström Raimo	Suomen Muusikkojen Liitto
Korhonen Sulo	Kemianliitto
Koivunen Juhani	AKT
Rämö Kari	Teva
Piipponen Eljas	AKT

Nyman May	Kemianliitto
Immonen Seppo	KTV
Berg Seppo	Metallityöväen Liitto
Puuska Marja	PAM
Veirto Katja	PAM
Ahvonon Veikko	Paperiliitto
Asikainen Kari	Puu- ja erityisalojen liitto
Kallio Kari	Rautatievirkamiesliitto
Järvinen Harri	SSSL
Hyytiäinen Ilari	Sähköliitto
Elonen Risto	Veturimiesten liitto
Anttila Juhani	Postiliitto
Nyberg Jarmo	Rautatieläisten Liitto
Orajärvi Yrjö	VTY
Hemberg Kari	Viestintäalan ammattiliitto
Saarnio Pekka	YLL

Hallituksen kokoukseen kutsuttavat

Valtuuston puheenjohtajat

pj. Santamäki-Vuori Tuire KTV
vpj. Karjalainen-Huusko Ritva PAM
vpj. Kallio Jarmo Metallityöväen Liitto

Liittojen puheenjohtajat

Hakala Rainer	IAU
Helenius Antti	AKU
Elonen Risto	Veturimiesten liitto
Järvinen Harri	SSSL
Kallio Kari	Rautatievirkamiesliitto
Lundén Mauri	Rautatieläisten Liitto
Masalin Juha	Merivartioliitto
Mäkinen Ari	Tulliliitto
Saarnio Pekka	YLL
Tuomela Jari	Vankilavirkailijain Liitto
Vikström Raimo	Suomen Muusikkojen Liitto
Valkonen Mika	Kaupan Esimiesliitto KEY

Johtoryhmä

SAK:n hallituksen asettama johtoryhmä kokoontui yhteensä 33 kertaa. SAK:n sääntöjen mukaisesti johtoryhmä valmisti asioita SAK:n hallituksen kokoukselle ja käsittelee SAK:n sisäiseen toimintaan ja henkilöstöön liittyviä asioita.

Johtoryhmän jäseninä toimivat: puheenjohtaja Lauri Ihalainen, hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Ahmavaara ja johtajat Mikko Paiho, Kirsti Palanko-Laaka,

Pertti Parmanne, Eero Heinäluoma ja Marjaana Valkonen. Johtoryhmän työskentelyyn osallistuivat henkilöstön edustajina luottamusmiehet Jorma Rusanen ja Eveliina Latvatalo. Rusasen siirryttyä esimiestehtävään johtoryhmän kokouksiin osallistui varapääluottamusmies Timo Koskinen.

Työvaliokunta

Hallituksen välittömänä apuelimenä toimiva työvaliokunta kokoontui viisi kertaa valmistelemaan edunvalvonta- ja toimintapoliittisia asioita.

Varsinaiset jäsenet

**Lauri Ihalainen, pj, SAK
Pekka Ahmavaara, vpj, SAK
Tuire Santamäki-Vuori, KTV
Raimo Rannisto, VTY
Jarmo Lähteenmäki, Paperi
Erkki Vuorenmaa, Metalli
Maj-Len Remahl, PAM
Kalevi Vanhala, Puu- ja erit.
Timo Räty, AKT
Pekka Hynönen, Rakennus
Ritva Savtschenko, SEL**

Varajäsenet

**Auli Korhonen, Teva
Teija Asara-Laaksonen, KTV
Heikki Kehälinna, KTV
Jaan Vingisaar, VTY
Timo Vallittu, Kemia
Lauri Lyly, Sähkö
Jorma Kallio, PAM
Pentti Raitoharju, Viestintä
Esa Vilkuna, Posti
Erik Lindfors, Metalli
Kaarlo Julkunen, PAM**

Muut hallituksen asettamat valiokunnat

**Viestintävaliokunta
Järjestövaliokunta
Nuorisovaliokunta
Ruotsinkielinen sihteeristö
Koulutusvaliokunta
Työelämän kehittämisen valiokunta
Oikeudellinen valiokunta
Tasa-arvovaliokunta
Työsuojevaluokunta
Kansainvälinen valiokunta
Sosiaalivaliokunta
Talousvaliokunta
Henkilöstövaliokunta
Ammattiyhdistysarkiston johtokunta**

Toimialaneuvottelukunnat

**Teollisuusalojen neuvottelukunta
Palvelualojen neuvottelukunta
Kunta-alan neuvottelukunta
Valtion alojen neuvottelukunta
Kuljetusalojen neuvottelukunta**

Jäsenliittojen jäsenistön jakauma, jäsenlilasto ja 31.12.2001										Liitot aakkosjärjestyksessä					
SAK ry										2001 Vapaaajajäseniä					
Liitto				Miehiä	%		Naisia	%		Yhteensä	Miehiä	%	Naisia	%	Yhteensä
Auto- ja Konealan Unioni AKU ry				2581	67,3	1254	32,7	3835	0	0	0	0	0	0	0
Auto- ja KuljetusalanTyöntekijäliitto AKT ry				43767	86,7	6707	13,3	50474	6105	89,6	706	10,4	6811	386	6811
Ilmailualan Unioni IAU ry				2843	75,8	908	24,2	3751	0	0	0	0	0	0	0
Kaupanalan Esimiesliitto ry (vain PAU:n jäsen)				2214	39,8	3354	60,2	5568	0	0	0	0	0	0	0
Kemianliitto-Kemifacket ry				20772	60,0	13832	40,0	34604							
Kunta-alan ammattiliitto KTV ry				55321	26,6	152981	73,4	208302	14481	50,1	14436	49,9	28917	4376	28917
Metallityöväen Liitto ry				134866	79,3	35286	20,7	170152	24138	78,8	6506	21,2	30644	295	30644
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry				40970	20,3	161019	79,7	201989	84	28,5	211	71,5	12234	8093	12234
Paperiliitto ry				36706	75,3	12055	24,7	48761	9906	81,0	2328	19,0	8093	5364	8093
Postiliitto ry				15092	57,2	11275	42,8	26367	3959	48,9	4134	51,1	5364	14013	5364
Puu- ja erityisalojen liitto ry				37772	76,7	11461	23,3	49233	3910	72,9	1454	27,1	14013	7518	14013
Rakennusliitto ry				77260	95,4	3717	4,6	80977	12859	91,8	1154	8,2	7518	0	7518
Rautatieläisten Liitto ry				14245	89,6	1653	10,4	15898	6601	87,8	917	12,2	7518	0	7518
Rautatievirkamiesliitto ry				808	42,6	1089	57,4	1897	0	0	0	0	0	0	0
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry				16107	40,0	24182	60,0	40289	2823	25,2	8368	74,8	11191	814	11191
Suomen Merimies-Unioni SM-U ry				5990	55,7	4772	44,3	10762	438	53,8	376	46,2	814	221	814
Suomen Muusikkojen Liitto ry				2267	76,0	716	24,0	2983	204	92,3	17	7,7	221	50	221
Suomen Sos.Dem.Sanomalehtimiesliitto SSSL ry				245	72,1	95	27,9	340	42	84,0	8	16	50	319	50
Sähköalojen ammattiliitto ry				29267	95,5	1378	4,5	30645	319	100	0	0	319	3187	319
Tekstiili- ja vaatetustyöväen liitto Teva ry				2227	13,6	14090	86,4	16317	436	13,7	2751	86,3	3187	0	3187
Valtion yhteisjärjestö VTY ry				18426	52,7	16515	47,3	34941	0	0	0	0	0	0	0
Veturiemiesten liitto ry				2907	100,0	0	0	2907	0	0	0	0	0	0	0
Viestintäalan ammattiliitto ry				13160	47,3	14663	52,7	27823	3185	36,4	5570	63,6	8755	79	8755
Yleinen Lehtimiesliitto YLL ry				105	61,8	65	38,2	170	43	54,4	36	45,6	79	143267	79
Kaikki yhteensä				575918	53,9	493067	46,1	1068985	89533	62,5	48972	34,2	143267		143267

Lausunnot

Jäsenpalveluosasto

Eduskunnan Hallintovaliokunta

Valtioneuvoston selonteko aluehallinto 2000-uudistuksen toteutumisesta (22.3.2001)

Opetusministeriö

Korkeakoulutuksen muunto- ja lisäkoulutuksen kehittämistyöryhmän muistio (30.10.2001)

Opetusministeriö

Korkeakoulutuksen kansainvälisen toiminnan strategia (18.12.2001)

Kansainvälinen osasto

Työministeriö

Yritysten sosiaalisen vastuun eurooppalaisten puitteiden edistämisestä. EU:n komission Vihreä kirja KOM (2001) 366 lopullinen (4.10.2001)

Työministeriö

Työministeriön lausuntoehdotus: EU:n komission Vihreästä kirjasta KOM(2001)366 lopullinen (4.12.2001)

Kuljetusalojen neuvottelukunta, jäsenpalveluosasto ja yhteiskuntapoliittinen osasto

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Liikennepoliitikan valkoinen kirja (15.11.2001)

Palkansaajakeskusjärjestöt

Työministeriö

Äitiyssuojelun uudistaminen. ILO:n 88. kv-työkonferenssin hyväksymä yleissopimus nro 183 ja suositus nro 191 (4.1.2001)

Ulkoasiainministeriö

Suomen ulkoasiainhallinnon haasteet 2000-luvulla (28.3.2001)

Ulkoasiainministeriö

Puolueiden kehitysmaayhteistyö ja dialogi (31.8.2001)

Oikeusministeriö

Vanhentumislainsäädännön uudistaminen (5.10.2001)

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

Ulkoasiainministeriön eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle antama selvitys Suomen poliittisista linjauksista globalisaation hallintaan liittyvissä kysymyksissä (Globalisaation hallinta ja Suomi) (21.11.2001)

Työympäristöosasto

Ulkoasiainministeriö

Luonnos uudistettuun Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan - luonnos hallituksen esitykseksi (10.1.2001)

Oikeusministeriö

EN:n lahjontaa koskeva siviilioikeudellisen yleissopimuksen hyväksyminen (12.1.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Teollisuuden nosturit, tarkastusohjeet (1.3.2001)

Työministeriö

"ILO:n työsuojelelun johtamisjärjestelmän ohjeisto - Code of practise on ILO guidelines on occupational safety and health management systems" (6.3.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Nuorille työntekijöille vaarallisten töiden luettelon tarkistaminen (27.3.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työterveyshuoltolainsäädännön uudistamista selvittäneen työryhmän muistio (9.4.2001)

Valtiovarainministeriö

Luonnos valtionhallinnon sähköpostien ja lokitietojen käsittelyohjeeksi (12.4.2001)

Työministeriö

Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean Suomea koskeva negatiivinen johtopäätös (ESP 8(2) artikla) (18.4.2001)

Turun ja Porin työsuojelelupiiri

Tarkastajan viran täyttäminen Turun ja Porin työsuojelelupiirissä (27.4.2001)

Työministeriö

ILO; HIV/AIDS menettelytapasäännöstöluonnos (30.4.2001)

Työministeriö

Euroopan sosiaalinen peruskirja, Suomen 7. Määräaikaissäraportti (7.5.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi
työsuojeluhenkilörekisteristä (16.5.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Sähköturvallisuutta koskevien säädösten muuttaminen (28.6.2001)

Sisäasiainministeriö

Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskeva
direktiiviehdotus (29.6.2001)

Työministeriö

ILO:n vuosiraportti 2001 sopimusten 13, 16, 19, 53, 73, 81, 98, 105, 111, 118, 128,
134, 139, 144, 145, 152, 167, 175, 176, 178, 179 ja 181 osalta (2.7.2001)

Liikenne- ja viestintäministeriö

Euroopan unionin tietoturvastrategia (2.7.2002)

Työministeriö

Draft ILO Code of Practice on management of disability-related issues in the
workplace (6.7.2001)

Työministeriö

International Labour Conference, 90th Session 2002; Report V (1): Recording and
notification of occupational accidents and diseases and ILO list of occupational
diseases (työtapaturmia ja ammattitautien notifiointia ja tilastointia koskeva)
(24.9.2001)

Työministeriö

Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja
oleskelun edellytyksistä, kun tarkoituksena on palkkatyö tai itsenäinen taloudelli-
nen toiminta (KOM 2001(386)) (27.9.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Turvallisuusmääräykset 41 (31.10.2001)

Työministeriö

Luonnos HE:ksi uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan hyväksymisestä ja
voimaansaattamisesta (1.11.2001)

Hämeen työsuojelupiiri

Hämeen työsuojelupiirin tarkastajan viran täyttäminen (12.11.2001)

Oikeusministeriö

Kielikomitean mietintö 2001:3 (16.11.2001)

Työministeriö

Lausunto ILO:n 89.Kansainvälisen työkonferenssin vuonna 2001 hyväksymistä yleissopimuksesta 184 ja suosituksesta 192, jotka koskevat turvallisuutta ja terveyttä maataloudessa (28.11.2001)

Oikeusministeriö

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäytön muuttamisesta (4.12.2001)

Työympäristöosasto ja kokonaistoimintojen johto

Työministeriö

Programme of Sectoral Meetings for the year 2002 (9.1.2001)

Työympäristöosasto ja yhteiskuntapoliittinen osasto

Työministeriö

Yhteisön siirtolaisuuspolitiikkaa koskeva komission tiedonanto KOM (2000)757 lopullinen (15.1.2001)

Sisäasiainministeriö

Lausunto sisäasiainministeriön asettaman talousrikostorjunnan johtoryhmän valmistelevasta vuosille 2002-2005 ajoittuvan talousrikollisuuden ja hamaan talouden torjuntaa tehostavasta ohjelmaluonnoksesta (6.4.2001)

Ulkoasiainministeriö

Suomen 16. määräaikaisraportti rotusyrjinnän vastaisesta yleissopimuksesta (31.5.2001)

Yhteiskuntapoliittinen osasto

Työministeriö

Sosiaalisten näkökohtien huomioon ottaminen julkisissa hankinnoissa (CC/00/90-EN) (3.1.2001)

Ympäristöministeriö

Euroopan komission ehdotus yhteisön 6. ympäristöalan toimintaohjelmaksi 2001-2010 (27.2.2001)

Sisäasiainministeriö

Kuntien peruspalvelujen rahoitus (8.3.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaaliturvamaksujen kattavuutta selvittäneen työryhmän muistio (STM 2000:16) (8.3.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Uuden ydinvoimalaitosyksikön rakentaminen (12.3.2001)

Työministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalvelulain muuttamisesta (6.4.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Energiaperuskirjasopimus - transit-pöytäkirjaa koskevat neuvottelut (17.4.2001)

Työministeriö

Työvoimapolitiikan toisen aallon esitykset (27.4.2001)

Ulkoministeriö

EU-GCC, luonnos uudeksi neuvottelumandaatiksi (11.5.2001)

Ympäristöministeriö

Vaparaahoitteisten vuokra-asuntojen tarjontaesteiden ja tarjonnan lisäämisen vaatimien toimien kartoitus (16.5.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Hoitovakuutustyöryhmän muistio (20.6.2001)

Valtiovarainministeriö

Tonnistovero (20.6.2001)

Liikenne- ja viestintäministeriö

Rautatielaki, laki ratahallintokeskuksesta ja laki rautatiekuljetuskin (1119/2000) muuttamisesta (21.6.2001)

Maa- ja metsätalousministeriö

Ihmisten maaseutu -tahdon maaseutupoliittika, maaseutupoliittinen kokonaisohjelma vuosille 2001-2004 (29.6.2001)

Opetusministeriö

Perusopetuksen uudistaminen (8.8.2001)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta

HE 91/2001 vp euron käyttöönoton edellyttämiksi muutoksiksi verolainsäädäntöön (14.8.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Vakuutuskassalain ja eläkesäätölain muuttaminen (20.8.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Luonnos sähkömarkkinalakiin (386/1995) ehdotettaviksi muutoksiksi - eriyttäminen, hidas reservi, eräät lakitekniset muutokset sekä salassapitoa koskeva säännös (29.8.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lääkekorvaustyöryhmä 2000:n loppuraportti (13.9.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa (13.9.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon työvoimatarpeen ennakointitoimikunnan ehdotuksista (10.10.2001)

Opetusministeriö

Lausuntopyyntö aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisista tutkinnoista (24.10.2001)

Verohallitus

Matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa (29.10.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Ehdotus satunnaisten työnantajien ja pienten yritysten maksu- ja ilmoitusjärjestelmäksi (31.10.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Terveydenhuollon laboratoriokustannusten tuottamista, kustannuksia ja korvauksia koskeva selvitys 2001 (15.11.2001)

Valtiovarainministeriö

Tonnistovero (15.11.2001)

Verohallitus

Vuonna 2002 ennakoverotuksessa käytettävistä tuloista ja vähennyksistä (21.11.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen - toimikunnan mietintö (22.11.2001)

Valtiovarainministeriö

Verotilijärjestelmä sekä pienyrittäjien maksu- ja ilmoitusjakson pidentäminen (5.12.2001)

Verohallitus

Luontoisetujen laskentaperusteista v. 2002 verotuksessa (5.12.2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

"Laatua ja tehokkuutta palvelujen kilpailulla" - kilpailupolitiikan ohjelmatyöryhmän raportti (KTM 17/2001) (19.12.2001)

Työministeriö

Valtioneuvoston asetus työllisyysasetuksen muuttamisesta (20.12.2001)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain muuttaminen (19.11.2001)

Yhteiskuntaoliittainen osasto ja työympäristöosasto
Työministeriö

Lausunto työlupalausuntomenettelyn uudistamisesta (20.2.2001)

Oikeusministeriö

Lausunto vakuutussopimuslain seurannasta ja lain mahdollisista muutostarpeista (27.3.2001)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Metallityöväen Liitto ry, Rakennusliitto ry, Paperiliitto ry, Puu- ja erityisalojen liitto ry, Kemianliitto - Kemifacket ry, Sähköalojen ammattiliitto ry, Ulkoasiainministeriö

Ympäristötiedonsaantia ja osallistumisoikeutta koskeva Århusin yleissopimus (18.4.2001)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Rakennusliitto ry

Sosiaali- ja terveysministeriö

Toisen vaiheen kertomus direktivistä 92/57/ETY; työturvallisuutta ja työterveyttä koskeva direktiivi (21.11.2001)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Työministeriö

Lausuntopyyntö osuuskuntatoiminnan edistämisestä koskevasta suositusluonnoksesta (ILC90 IV(1» (12.10.2001)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1, PL 157, FIN-00531 Helsinki, puh (09) 7721 1, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
Hagnäskajen 1, PB 157, FIN-00531 Helsingfors, tel (09) 77211, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

The Central Organisation of Finnish Trade Unions SAK
Hakaniemenranta 1, P.O. Box 157, FIN-00531 Helsinki, phone +358 9 77211, fax +358 9 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>